

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURANY NAD ONDAVOU

Schvaľovacia dološka:

Označenie schvaľovacieho orgánu: Obecné zastupiteľstvo v Turanoch nad Ondavou

Číslo uznesenia a dátum schválenia:

Číslo VZN obce, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN obce :

Oprávnená osoba: Viera Pundžáková – starostka obce

Október 2010

Obstarávateľ	: Obec Turany nad Ondavou Obecný úrad Turany nad Ondavou č.100 090 33 p. Turany nad Ondavou
Zastúpený	: Viera Pundžáková – starostka obce
IČO	: 00 331 104
Spracovateľ	Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica
Sídlo	: Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
Zastúpený	: Ing. Vladimír Benko - poverený výkonom funkcie generálneho riaditeľa
IČO	: 00626031 Slovenská agentúra životného prostredia Centrum krajinného plánovania, prírodných a energetických zdrojov. Sabinovská 3, 080 01 Prešov Ing. Jozef Kuchta - riaditeľ
Riešiteľský kolektív	
Hlavný riešiteľ	: Ing. arch. Ivan Vook
Číslo osvedčenia	: 0639 AA
Urbanizmus	: Ing. arch. Vladimír Nedelko : Ing. Emília Priputenová
Demografia a socioekonomický potenciál	: Mgr. Ľubomír Gajdoš : JUDr. Jozef Fečo
Kultúra a kultúrne dedičstvo	: Ing. arch. Vladimír Nedelko
Rekreácia, turizmus a cestovný ruch	: Ing. arch. Vladimír Nedelko : Mgr. Ľubomír Gajdoš
Verejná doprava a dopravné zariadenia	: Ing. Juraj Marton
Vodné hospodárstvo	: Ing. Ivan Bača
Energetika – elektrická energia	: Ing. Vasil' Vachna : Ing. Jozef Bogľarský
Energetika – plyn	: Ing. Ivan Bača
Telekomunikácie a informačné siete	: Ing. Vasil' Vachna
Ochrana prírody a tvorba krajiny	: Ing. Jozef Kuchta : PaedDr. Miroslava Birošová : RNDr. Peter Burda : Ing. Peter Chomjak : Ing. Ján Stano
Odpadové hospodárstvo	: Ing. Zuzana Durbáková
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	: Ing. Jozef Kuchta : Ing. Ján Stano
Grafické práce a GIS	: Vladimír Nedelko : Jozef Andrej : Ing. Daniel Kmecik
Editorské práce	: Jana Kozmová : Cecília Mihalová

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácií obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. Ľubomír Lukič s registračným číslom preukazu 136 vydaného Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 20.05.2002.

OBSAH :

1.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1.	Údaje o základnej územnej jednotke	4
1.2.	Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	4
1.3.	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	5
1.4.	Údaje o súlade riešenia so zadávacím dokumentom	5
1.5.	Východiskové podklady	5
2.	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	7
2.1.	Vymedzenie územia a základné charakteristiky	7
2.1.1.	Vymedzenie riešeného a záujmového územia	7
2.1.2.	Fyzickogeografická charakteristika územia	7
2.1.3.	Územná charakteristika prírodného potenciálu	9
2.2.	Zásady ochrany kultúrnohistorických a prírodných hodnôt územia obce	10
2.2.1.	Ochrana prírodných hodnôt územia obce	10
2.2.2.	Ochrana kultúrnohistorických hodnôt	13
2.3.	Základné demografické údaje	14
2.4.	Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií	16
2.5.	Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	24
2.6.	Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	24
2.7.	Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania	25
2.8.	Funkčné využitie územia	25
2.8.1.	Obytné územia	25
2.8.1.1.	Koncepcia rozvoja súčasného obytného územia	25
2.8.1.2.	Rozvojové plochy bývania	26
2.8.2.	Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	26
2.8.3.	Výrobné územia	31
2.8.3.1.	Koncepcia rozvoja hospodárskej základne	31
2.8.3.2.	Stanovenie ochranných pásiem výroby	32
2.8.4.	Plochy zelene	32
2.8.5.	Rekreácia, kúpeľníctvo a cestovný ruch	33
2.9.	Verejné dopravné a technické vybavenie	36
2.9.1.	Doprava	36
2.9.2.	Vodné hospodárstvo	42
2.9.3.	Energetika a energetické zariadenia	46
2.9.4.	Telekomunikácie	49
2.10.	Ochrana prírody	50
2.10.1.	Koeficient ekologickej stability	50
2.10.2.	Prvky územného systému ekologickej stability	51
2.11.	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	53
2.11.1.	Krajinnoekologické opatrenia	53
2.11.2.	Odpadové hospodárstvo	53
2.12.	Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva	54
2.13.	Vymedzenie zastavaného územia	56
2.14.	Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	57
2.15.	Vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie	61
2.16.	Hodnotenie navrhovaného riešenia	61
3.	ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU	63

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. Údaje o základnej územnej jednotke

Obec: Turany nad Ondavou			
Kód ZUJ	527939	Rozloha ZUJ v ha	959
Kraj	7 Prešovský	Nadmorská výška m.n.m.	od 160
Okres	711 Stropkov		do 400

Poznámka: ZUJ - základná územná jednotka

Obec Turany nad Ondavou nachádza v južnej časti okresu Stropkov v povodí rieky Ondava bezprostredne pri vodnej nádrži Veľká Domaša. Zastavané územie má prevažne obytnú a rekreačnú funkciu. Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 mala obec 414 obyvateľov a 99 trvale obývaných bytov. Počet obyvateľov k 31.12.2009 podľa Štatistického úradu SR je 381.

1.2. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

1.2.1. Údaje o dôvodoch obstarania územného plánu

Obec Turany nad Ondavou v súčasnosti nemá pre svoj ďalší rozvoj žiadnu záväznú územnoplánovacia dokumentáciu. Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov nerieši lokálny charakter územia, preto je potrebné vypracovať územný plán obce, aby bolo možné zahrnúť aj širšie vzťahy medzi jednotlivými katastrami. Riešenie úlohy preto vyplýva z potreby vypracovať pre obec Turany nad Ondavou dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja. Potreba vypracovať územný plán obce, zdôvodňujúceho obstaranie, vyplýva z toho, že:

- je základným nástrojom pre koncepciu organizácie územia obce počas záväznosti územného plánu obce,
- umožňuje priechodnosť investičných zámerov, to znamená konkrétnej povoľovacej činnosti riešenej v územnom pláne pri následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení,
- je záväzným podkladom pre koordináciu zámerov výstavby v území,
- je záväzným podkladom pre projektovanie dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci,
- umožňuje realizovať v obci také stavby verejnoprospešného charakteru, kde nie je daný súhlas vlastníkov pozemkov s ich výstavbou, a to tým, že vymedzí verejnoprospešné stavby v danom území v zmysle stavebného zákona.

Územný plán obce Turany nad Ondavou bol objednaný z dôvodu jeho absencie a aktuálnej potreby pre dlhodobé a operatívne rozhodovanie pri riadení a usmerňovaní rozvoja obce.

1.2.2. Hlavné ciele riešenia

Hlavným cieľom riešenia Územného plánu obce Turany nad Ondavou je prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce, riešenie vhodného usporiadania funkčných plôch z pohľadu perspektívneho rozvoja obce. Zámery je potrebné zosúladiť s územným systémom ekologickej stability.

V územnom pláne obce v súlade s Územným plánom veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov je potrebné riešiť:

- priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia,
- plochy výstavby v priamej nadväznosti na zastavané územie obce,
- možnosti rozvoja obytnej zástavby a usmernenia výhľadových plôch určených pre funkciu bývania,
- rozvoj občianskej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry,
- rozvoj športových a rekreačných aktivít s možnosťou využitia prírodného potenciálu územia,
- rozvoj hospodárskej základne,
- rozvoj dopravnej a technickej vybavenosti obce,
- opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- opatrenia vplývajúce zo záujmov obrany štátu,
- opatrenia protipožiarnej ochrany a ochrany územia pred povodňami,
- vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie,
- záväzné regulatívy priestorového a funkčného využitia územia,

– verejnoprospešné stavby.

Územný plán obce Turany nad Ondavou podľa § 65 ods. 3 zákona číslo 24/2006 Z.z. nepodlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie. Jeho obstarávanie začalo pred 1. februárom 2006, t.z. pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona.

Riešenie Územného plánu obce Turany nad Ondavou je bilancované na obdobie k roku 2015. Územný plán obce je spracovaný v rozsahu ustanovení platného stavebného zákona a súvisiacich predpisov o územnoplánovacích dokumentáciách obce.

1.3. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Turany nad Ondavou nemala nikdy v minulosti vypracovaný územný plán obce. Realizácia výstavby v obci bola uskutočňovaná na základe územných rozhodnutí v zmysle stavebného zákona.

1.4. Údaje o súlade riešenia so zadaním

1.4.1. Chronológia spracovania jednotlivých etáp územného plánu

Územný plán obce Turany nad Ondavou bol objednaný obcou Turany nad Ondavou v roku 2002. Prieskumy a rozborové boli spracované v roku 2002 s podrobnosťou požadovanou metodickým usmernením pre riešenie územných plánov obcí. Návrh zadania pre spracovanie územného plánu obce bol vypracovaný v zmysle zákona číslo 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou číslo 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Zadanie bolo spracované v roku 2003 a schválené Obecným zastupiteľstvom v Turanoch nad Ondavou dňa 31. októbra 2003 uznesením číslo 7/2003 v súlade so stanoviskom Krajského stavebného úradu v Prešove číslo I-2003/11118-004 zo dňa 21. októbra 2003 k posúdeniu návrhu zadania pre spracovanie Územného plánu obce Turany nad Ondavou.

Prerokovanie návrhu Územného plánu obce Turany nad Ondavou oznámila obec Turany nad Ondavou verejnosti podľa § 22 ods.1 stavebného zákona oznámením na úradnej tabuli a v obecnom rozhlase. O prerokovaní návrhu Územného plánu obce Turany nad Ondavou upovedomila obec podľa §22 ods. 2 stavebného zákona jednotlivito dotknuté orgány štátnej správy, samosprávny kraj, dotknuté obce a dotknuté právnické osoby. Prerokovanie návrhu Územného plánu obce s verejnosťou sa uskutočnilo dňa 16.06.2006 v Športhoteli – rekreačné stredisko Valkov.

1.4.2. Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním

Pri riešení Územného plánu obce Turany nad Ondavou sa dôsledne vychádza zo schváleného zadania ako základného záväzného podkladu spracovania územného plánu. Z riešenia územného plánu nevyplývajú žiadne požiadavky na preschválenie zadania, návrh je spracovaný v súlade so schváleným zadaním.

1.5. Východiskové podklady

Pre spracovanie územného plánu obce boli použité tieto dokumentácie a podklady:

- Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov,
- Územný plán obce Lomné (rozpracovaný návrh ÚPN O),
- Územný plán obce Bžany (rozpracovaný návrh ÚPN O),
- Územný plán obce Nová Kelča (rozpracovaný návrh ÚPN O),
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky k národnému zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území číslo 636/2003 zo dňa 9.7.2003.

Použitá odborná literatúra:

- Atlas Slovenskej socialistickej republiky, SAV Bratislava, r. 1982,
- Atlas krajiny Slovenskej republiky 1. vydanie, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, r. 2002,
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, Slovenská kartografia Bratislava, r. 1986,
- Atlas inžiniersko-geologických máp SSR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 1989,

- Regionálne geologické mapy Slovenska a Vysvetlivky ku geologickej mape Pienin, Čergova, Ľubovnianskej a Ondavskej vrchoviny, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 1990,
- Nerastné suroviny Slovenskej republiky, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 2001,
- Minerálne vody Slovenska, r.1977,
- Geobotanická mapa ČSSR – Slovenská socialistická republika, VEDA Bratislava, r. 1986,
- Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike 2001, Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava, r. 2002,
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Vydavateľstvo SAV Bratislava, r. 1977,
- Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor Bratislava, r. 1968,

Ďalej boli použité tieto dokumentácie:

- Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja za rok 2002, Krajský úrad v Prešove a SAŽP, pracovisko Prešov, r. 2004,
- Regionálny územný systém okresu Svidník, SAŽP Prešov, 1995,
- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR, 1992
- Aktuálne údaje Archeologického ústavu SAV Nitra kraj Prešov k 31.12.1998,
- Sčítanie dopravy r. 2001,
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja, r. 2006,
- Program odpadového hospodárstva okresu Stropkov, r. 2005,
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 Krajského štatistického úradu v Prešove,
- Informačná databáza obecného úradu v Turany nad Ondavou,
- Projektové dokumentácie inžinierskych sietí – podklady riešiteľov projektových dokumentácií uvedených inžinierskych sietí,
- Prieskumy a rozbor pre spracovanie Územného plánu obce Turany nad Ondavou, 2002,
- Zadanie pre spracovanie Územného plánu obce Turany nad Ondavou, 2003 (schválené Obecným zastupiteľstvom v Turanoch nad Ondavou dňa 31. októbra 2003 uznesením číslo 7/2003),
- www stránky: MŽP SR, SAŽP, ŠOP SR,

Pre spracovanie boli použité mapové podklady:

- Základné mapy ČSSR v mierke 1: 25 000,
- Základné mapy ČSSR v mierke 1: 10 000,
- Základné mapy ČSSR v mierke 1: 2 000.
- Vektorová mapa nehnuteľnosti katastra Turany nad Ondavou.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

2.1. Vymedzenie územia a základné charakteristiky

2.1.1. Vymedzenie riešeného a záujmového územia

2.1.1.1. Vymedzenie riešeného územia

Pre riešenie územného plánu obce Turany nad Ondavou je riešené územie obce vymedzené katastrálnou hranicou s rozlohou 959 ha (viď grafická časť – výkres č. 2). Podrobné riešené územie je vymedzené hranicami zastavaného územia obce rozšíreným o plochy uvažované na bývanie, výrobu, šport, rekreáciu, občiansku a technickú vybavenosť (viď grafická časť – výkres číslo 3a,3b).

2.1.1.2. Vymedzenie záujmového územia

Nachádza sa v južnej časti okresu Stropkov v povodí rieky Ondava. Súčasťou katastrálneho územia obce Turany nad Ondavou je vodná nádrž (VN) Veľká Domaša.

Katastrálne územie obce Turany nad Ondavou je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Miňovce, Mrázovce, Vyšný Hrabovec, Nová Kelča, Bžany a Lomné.

Z priľahlých území týchto obcí nevyplývajú žiadne súčasné alebo výhľadové vzťahy, ktoré by bolo potrebné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej závislosti s obcou Turany nad Ondavou.

2.1.2. Fyzickogeografická charakteristika územia

2.1.2.1. Geológia

2.1.2.1.1. Geologické pomery

Geologickú stavbu záujmového územia tvoria paleogénne sedimenty magurského flyša, reprezentovaného pieskovecami, ílovcami a slieňovcami. Na povrchu sú prekryté vrstvou kvartérnych sedimentov nepravidelnej hrúbky. Prevažne deluviálne sedimenty sú zastúpené vo forme piesčitých až ílovitých hlín, pod ktorými sú zastúpené hlinito – kamenné suty. V aluviálnych náplavoch vystupujú na povrchu piesčité hliny až hlinité piesky, pod ktorými prevažujú hlinito – piesčité štrky.

2.1.2.1.2. Zvýšená seizmicita, vyhodnotenie zemetrasnej činnosti

Seizmické ohrozenie podľa Atlasu krajiny Slovenskej republiky je zaradené medzi vybrané geofyzikálne faktory životného prostredia. Vyjadruje pravdepodobnosť neprekročenia seizmického pohybu počas denného časového intervalu na zvolenej záujmovej lokalite.

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území obce Turany nad Ondavou makroseizmická intenzita pohybuje okolo 6⁰MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží sa pohybuje v intervale 1,00 – 1,29 m.s².

2.1.2.1.3. Prírodná rádioaktivita a radónové riziko

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme a katastrálne územie obce patrí do kategórie zväčša stredného radónového rizika a v južnej časti katastra nízkeho radónového rizika.

2.1.2.2. Geomorfológia

2.1.2.2.1. Geomorfologické jednotky

Z hľadiska geomorfologického členenia územie patrí k Východným Karpatom, subprovincia Vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízkych Beskýd. Riešené územie patrí do geomorfologického celku Ondavská vrchovina.

2.1.2.2.2. Geomorfologické pomery

Príslušnosť riešeného územia k daným geomorfologickým celkom podmieňuje diferenciáciu a pestrosť územia po fyzickogeografickej stránke. V geologickej stavbe Vonkajších Karpát dominuje flyš (striedanie pieskovcov a ílovcov v rôznom pomere).

Geologická stavba v rozhodujúcej miere modifikuje aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území. Kataster sa vyznačuje pahorkatinným až vrchovinovým reliéfom. Základnými typmi eróznou – denudačného reliéfu sú vo vyšších polohách vrchovinový, v južnej časti v oblasti pahorkatiny reliéf erózných brázd a reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín. Z vybraných typov reliéfu majú významné postavenie úvalinovitá dolina a úvaliny kotlín a brázd a tiež zosuvy.

2.1.2.3. Klimatológia

2.1.2.3.1. Klimatické podmienky

Riešené územie možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do teplej klimatickej oblasti zaberajúcej údolné a bezprostredne na ne nadväzujúce svahové polohy i vrcholové polohy pozdĺž východného brehu VN Veľká Domaša.

2.1.2.3.2. Klimatické pomery

Klimatické pomery sú výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonalnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Teploty:

Teplá oblasť je reprezentovaná teplým, mierne vlhkým okrskom s chladnou zimou. Priemerné januárové teploty sú –2 až –5 stupňov, júlové 17,5 až 19,5 stupňa.

Z hľadiska klimaticko – geografických typov patrí riešené územie k typu kotlinovej klímy, subtypu mierne teplej kotlinovej klímy zaberajúcej údolné a bezprostredne na ne nadväzujúce svahové polohy pozdĺž VN Veľká Domaša a k typu horskej klímy, subtypu teplej horskej klímy plošne zaberajúcej predovšetkým vyššie svahové a na ne plošne nadväzujúce vrcholové polohy na východnom i západnom okraji riešeného územia.

Priamo v riešenom ani v záujmovom území sa nenachádzajú žiadne klimatické stanice. Z uvedeného dôvodu pre ilustráciu klimatických pomerov v takto vymedzenom území uvádzame údaje z klimatickej stanice Stropkov lokalizovanej v blízkosti tohto územia.

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) za vegetačné obdobie:

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV–IX
Stropkov	-3,8	-1,8	2,5	8,5	13,1	16,8	18,2	17,4	13,3	8,3	3,5	-1,3	7,9	14,6

Zdroj: SHMÚ

Zrážky:

Ročný úhrn zrážok sa pohybuje od 600 do 800 mm. Priamo v riešenom ani v záujmovom území sa nenachádzajú žiadne zrážkomerné stanice. Z uvedeného dôvodu pre ilustráciu zrážkových pomerov v takto vymedzenom území uvádzame údaje zo zrážkomerných staníc v Gíraltovciach, Stropkove a Vranove nad Topľou lokalizovaných v bezprostrednej blízkosti tohto územia.

Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok a úhrny letného polroku v mm:

Zrážkomerná stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Letný polrok
Gíraltovce	28	29	29	45	64	89	101	78	51	43	45	38	641	429
Stropkov	34	34	30	45	66	92	103	85	57	49	47	47	689	448
Vranov n. T.	37	34	31	44	65	82	83	74	48	46	53	49	645	396

Zdroj: SHMÚ

Celkovo je možné konštatovať, že z dlhodobého hľadiska dochádza k postupnému poklesu bilancie úhrnu zrážok, čo je značne nepriaznivý jav. Bilančný úbytok zrážok je preukázaný tak v zimnom ako i v letnom polroku.

Veternosť:

Vo vymedzenom riešenom území prevláda severné až severozápadné prúdenie vzduchu, pričom jeho prúdenie v prízemnej vrstve výrazne ovplyvňuje orientácia jednotlivých údolí. V priebehu roka maximálny počet bezveterných dní pripadá na mesiace jún, september a október a naopak minimálny počet týchto dní na zimné mesiace.

V riešenom území ani jeho bližšom okolí sa nenachádza klimatická stanica na meranie smerov vetra. Pre ilustráciu veterných pomerov sú uvedené smery vetra v roku za meracie stanice Kamenica nad Cirochou a Trebišov, ktoré čiastočne vystihujú veterné pomery v riešenom území obce Turany nad Ondavou.

Početnosť smerov vetra v roku v % všetkých pozorovaní – Kamenica nad Cirochou

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRIE
11,3	3,5	2,4	4,3	18,2	4,1	4,5	4,2	47,5

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Početnosť smerov vetra v roku v % všetkých pozorovaní – Trebišov

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRIE
37,6	5,4	3,0	7,9	4,4	2,0	1,1	5,0	33,6

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

2.1.2.4. Hydrogeológia

Z hľadiska hydrogeografických charakteristík záujmové územie patrí k úmoriu Čierneho mora do povodia rieky Bodrog. Hydrologickou osou územia je rieka Ondava, na ktorej je vytvorená VN Veľká Domaša.

Ondava po sútoku s Latoricou vytvára Bodrog. Pramení v Ondavskej vrchovine nad obcou Ondavka vo výške 545 m.n.m. Najvýznamnejšími ľavostrannými prítokmi sú Ladomírka, Chotčianka, Oľka a Ondavka, najvýznamnejším pravostranným prítokom je rieka Topľa. Pomer medzi najnižším a najvyšším ročným prítokom je na Ondave 1: 520 (Bodrog 1: 79, Hornád 1: 275, Laborec 1: 914).

Podľa hydrogeologickej regionalizácie Slovenskej republiky patrí povodie vodnej nádrže do hydrogeologického rajónu PQ 105 Paleogén povodia Ondavy po Kučín s čiastkovým rajónom Fluviálnych náplavov Ondavy a jej väčších prítokov.

Obeh podzemných vôd je plytký, viazaný na pukliny pieskovec a zlepcov. Odvodňované sú zväčša puklinovými a vrstevnými prameňmi s výdatnosťou do 1,0 l.s⁻¹.

Hydrogeologický komplex paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu, ktoré majú prevažne puklinovú priepustnosť. Tvoria ich horniny, v ktorých sa pravidelne striedajú ílovce, pieskovce a len v menšej miere sú zastúpené zlepcy, rohovce a karbonátové horniny.

2.1.2.5. Pedológia

Pôdy sú zastúpené predovšetkým kambizemami, fluvizemami a luvizemami, v menšej miere sú zastúpené pseudogleje a glejové pôdy, rankre, pararendziny, podzoly a litozeme.

Pôdotvorným substrátom je v prevažnej časti záujmového územia flyš v typickom vývoji. Pre tieto pôdy je typická slabo vyvinutá a málo vodoodolná štruktúra, vysoká pôdna acidita, vysoká náchylnosť na devastáciu, náchylnosť na nadmernú kompakciu, znížená aerácia a vysoká náchylnosť na eróziu.

2.1.3. Územná charakteristika prírodného potenciálu

2.1.3.1. Štruktúra krajiny

Územie obce Turany nad Ondavou má zvlnený pahorkatinový povrch podhorského charakteru s priemernou nadmorskou výškou 280 m.n.m. Obcou preteká vodárenský vodný tok Ondava, Slaný potok a bezmenné vodné toky.

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sú podľa evidencie nehnuteľnosti nasledujúcim podielom zastúpené jednotlivé druhy pozemkov, ktoré tvoria súčasť krajinnú štruktúru a využitie územia:

Plocha	%	ha
orná pôda	14	135
lúky a pasienky	25	243
záhrady, ovocné sady	1	9
lesy	22	212
vodné plochy	28	268
zastavané plochy	3	33
ostatné	6	59
Celkom:	100	959

Zdroj: Katalógové listy Slovenskej agentúry životného prostredia a Štatistický úrad Slovenskej republiky
Poznámka: Jednotlivé plochy štruktúry krajiny sú vyznačené vo výkrese číslo 2 a 6 grafickej časti územného plánu obce.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že zornenie v obci je 135 ha čo predstavuje 14 % z celkovej výmery a 212 ha zaberajú lesy čo je 22 % rozlohy územia obce.

Obec sa nachádza v nenarušenom prírodnom prostredí z hľadiska krajinej scenérie. Negatívne vplyvy poľnohospodárskej veľkovýroby spojené s hrubými zásahmi do prírodných ekosystémov nie sú v porovnaní s inými regiónmi veľmi výrazné.

2.1.3.2. Poddolované územia a staré zátáže

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sa nenachádzajú žiadne environmentálne zátáže ani poddolované územia.

2.1.3.3. Zosuvné územia a erózne javy

V katastrálnom území Turany nad Ondavou je predpoklad výskytu svahových porúch, najmä v južnej a východnej časti obce. Z hľadiska hodnotenia potenciálne zosuvných území v SR je celé povodie VN Veľká Domaša zaradené do oblasti prvého rádu (potenciálne nestabilné tvary zaberajú veľké, často súvislé plochy).

2.1.3.4. Prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sa prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory nenachádzajú.

2.2. Zásady ochrany kultúrnohistorických a prírodných hodnôt územia obce

2.2.1. Ochrana prírodných hodnôt územia obce

2.2.1.1. Významné krajinné prvky

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sa nachádzajú lokality (územia), ktorých zachovanie resp. posilnenie ich kvality je dôležité z ekologického hľadiska. Sú to lesné komplexy, nelesná drevinová vegetácia, miestne toky a vodné plochy a ich sprievodná vegetácia a lúčne spoločenstvá.

2.2.1.1.1. Lesy

Lesy na území obce Turany nad Ondavou sa ako rozsiahly lesný komplex nachádzajú v severovýchodnej časti (Ondavská vrchovina). V území sa tiež vyskytuje sukcesná vegetácia s charakterom lesa, ktorá vyplňa zastabilizované erózne ryhy v okrajových častiach LPF a strmé svahy na PPF. V katastrálnom území obce je evidovaných 212 ha lesa, čo tvorí 22 % celkovej plochy katastrálneho územia. Porasty sú prevažne dubovo bukové, ktoré sú v rôznom stupni pôvodnosti na niektorých lokalitách premenené na hrabiny alebo boriny. Lesy sú podľa platného LHP zaradené prevažne medzi lesy hospodárske. Lesné spoločenstvá predstavujú biotopy európskeho alebo národného významu a zoznam do t.č. vymapovaných lesných biotopov nachádzajúcich sa na území obce Turany nad Ondavou je uvedený v kapitole 2.2.1.2.3.

2.2.1.1.2. Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia zaberá rozsiahle plochy najmä v rámci poľnohospodárskej pôdy, mozaikovite rozložené najmä však v časti južne od zastavaného územia obce. Práve tu, predstavuje nelesná drevinová vegetácia významný krajnotvorný prvok v rámci štruktúry súčasnej krajiny. Táto vegetácia sa uplatňuje najmä ako zeleň na medziach, v erózných ryhách a terénnych depresiách, vytvára líniové enklávy v rámci intenzívne poľnohospodársky využívanej krajiny. V strednej časti katastra stabilizuje strmé svahy nad zastavaným územím. Nelesná drevinová vegetácia sa tiež veľmi výrazne uplatňuje ako zeleň brehových porastov miestnych tokov, najmä však toku Ondava a Slaného potoka a tiež ako zeleň na brehoch vodnej nádrže Veľká Domaša. Pozdĺž Slaného potoka je brehová vegetácia a sprievodná vegetácia dobre vyvinutá a zachovalá. Brehové porasty sú tvorené vrbovo-topolovými a vrbovo-jelšovými porastami a nachádzajú sa tu aluviálne zamokrené lúky. Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza tiež na lúkach obkolesených lesom, nachádzajúcich sa ako enklávy v severnej časti katastra. Krajinná zeleň sa tiež uplatňuje pozdĺž cestných komunikácií, rovnako tiež v zastavanom území obce.

2.2.1.1.3. Lúčne spoločenstvá

Na území obce Turany nad Ondavou lúčne spoločenstvá/ trvale trávne porasty zaberajú 243 ha čo je jedna štvrtina z výmery územia (25%). V krajinnej štruktúre majú významné postavenie kosné lúky a pasienky s podielom nelesnej drevinovej vegetácie. Nachádzajú sa najmä v južnej časti územia. Lúky v severnej a východnej časti územia sa vyskytujú mozaikovite ako enklávy medzi lesnými porastami. Mozaikové štruktúry trvalých trávnych porastov si tu zachovali prevažne prírodný charakter, podporený sukcesným vývojom spôsobeným znížením intenzity využívania. Trvalé trávne porasty majú prevažne suchý a polosuchý charakter a len v blízkosti vodných tokov a vodných plôch sa vyskytujú vlhké lúky. Tohto času nie sú ešte lúčne biotopy komplexne v tomto katastrálnom území zmapované. ŠOP SR disponuje čiastočnými informáciami o výskyte typov lúčnych biotopov národného alebo európskeho významu (viď kapitolu 2.2.1.2.3.).

2.2.1.1.4. Mokrade

Na území obce Turany nad Ondavou sa nachádza mokrad' národného významu, ktorou je VN Veľká Domaša. Táto je zaradená do Zoznamu mokradí Slovenska. VN Veľká Domaša predstavuje významnú pobytovú, potravnú a hniezdu lokalitu vodného a pri vode žijúceho vtáctva . K mokradiam tiež radíme rieky a potoky. Na území Turany nad Ondavou sa nachádza časť úseku rieky Ondava, ktorá je zaradená medzi hydričné biokoridory nadregionálneho významu. K významnejším potokom patrí Slaný potok. Vodné plochy zaberajú 268 ha čo je 28% z výmery územia obce.

2.2.1.2. Chránené časti prírody a krajiny

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.543/2002 Z.z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochranu). Územná ochrana je ochrana územia v 2.až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č.543/2002 Z.z. 1.stupeň ochrany.

Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ).

Špecifická ochrana sa už od 1. stupňa tiež poskytuje biotopom európskeho alebo národného významu, ktorých zoznam je uvedený vo vyhláske MŽP SR č.24/2003 Z.z.. Tieto biotopy nie sú tohto času ešte v katastrálnom území Turany nad Ondavou komplexne vymapované.

2.2.1.2.1. Územná ochrana

Na území obce Turany nad Ondavou sa z národnej siete chránených území nenachádza žiadne chránené územie. Rovnako sa tu nenachádzajú ani územia t.č. zaradené do súvislej európskej siete chránených území - NATURA 2000, t.j. nenachádzajú sa tu územia európskeho významu (UEV) z Národného zoznamu území európskeho významu schváleného Výnosom MŽP SR č.3/2004 a ani chránené vtáčie územia (CHVÚ) z Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území, schváleného uznesením vlády SR č.636/2003.

Podľa údajov ŠOP SR je už pripravený návrh navrhovaného územia európskeho významu (tzv. etapa B) SKUEV0758 Ondava pre ochranu biotopov európskeho významu.

Podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja (2009) je tiež ako potenciálne chránené územie národnej siete evidovaná horná časť VN Veľká Domaša (k.ú. Bžany, Lomné, Turany nad Ondavou).

Návrh navrhovaného územia európskeho významu SKUEV 0758 Ondava (Poznámka: t.č. územie ešte nie je zaradené do Národného zoznamu území európskeho významu a preto sa naň nevzťahuje predbežná ochrana). Navrhované územie začína pod Nižným Orlíkom a končí pri moste cez rieku Ondava v k.ú. Lomné a Turany nad Ondavou. Brehové porasty a sprievodná zeleň sú tvorené zvyškami jaseňovo-jelšových podhorských lužných lesov, ktorý patrí medzi prioritné biotopy európskeho významu (91E0),

ktoré sú doplnené vysokobylinnými spoločenstvami typickými pre vlhké lúky. Územie predstavuje významný migračný koridor pri ťahových cestách a zároveň je aj hniezdiskom viacerých druhov avifauny. V toku Ondavy bolo zaznamenaných i niekoľko druhov rýb európskeho významu najmä v nezregulovaných častiach toku. Celková výmera územia je cca 359 ha.

Návrh na vyhlásenie chráneného areálu Domaša - Tento návrh je zatiaľ v polohe ideového zámeru a chýbajú k nemu bližšie informácie. Za chránené územie sa predpokladá navrhnuť pomerne rozsiahlu plochu tvorená časťou toku Ondava resp. hornou časťou vodnej nádrže Veľká Domaša, ktorá je občasne zaplavovaná, čím dochádza k striedaniu výšky vodnej hladiny v tomto priestore. Navrhované územie sa nachádza v troch k.ú. Lomné, Bžany, Turany nad Ondavou. Toto územie je druhovo bohaté na rastlinné druhy, rastlinné živočíšne spoločenstvá mokradného charakteru, a preto je táto časť VN Veľká Domaša dlhodobo vedená ako potenciálna plocha na jej vyhlásenie v kategórii CHA.

2.2.1.2.2. Druhovú ochranu

Z hľadiska drurovej ochrany je možné všeobecne konštatovať, že charakter územia obce Turany nad Ondavou najmä prítomnosť VN Veľká Domaša, rieky Ondava a rozsiahlosť lesných komplexov vytvára predpoklady pre výskyt chránených druhov najmä lesnej, vodnej a pri vode žijúcej fauny, najmä však avifauny, rýb, obojživelníkov, plazov). Lokality významné z hľadiska biodiverzity (lesné komplexy, vodná nádrž, rieka Ondava, miestne potoky v extraviláne, sprievodná a brehová zeleň tokov, aluviálne lúky), vytvárajúce podmienky pre výskyt širokej škály chránených rastlinných a živočíšnych druhov, sú prvkami ÚSES (viď kapitola 2.10).

2.2.1.2.3. Biotopy európskeho a národného významu

V rámci plôch, ktoré v súčasnosti plnia ekostabilizačnú funkciu sa z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny venuje špecifická ochrana i biotopom európskeho a národného významu, ktorých zoznam je vymedzený vo Vyhláske MŽP SR č.24/2003 Z.z. Činnosti, ktorými sa môžu biotopy európskeho alebo biotopy národného významu poškodiť alebo zničiť, sú regulované zákonom č.543/2002 Z.z.. Táto regulácia spočíva v tom, že orgán ochrany prírody vydáva na činnosti, ktorými sa môžu tieto biotopy poškodiť a lebo zničiť rozhodnutie formou súhlasu, ktorému predchádza upozornenie na výskyt a možné poškodenie alebo zničenie biotopu (§ 6 zákona č.543/2002 Z.z.). O vydanie súhlasu je povinný požiadať každý, koho orgán ochrany prírody upozorní na skutočnosť, že navrhovanou činnosťou príde k poškodeniu alebo zničeniu biotopu.

V texte nižšie je pri každom druhu biotopu uvedená okrem charakteristiky i informácia o významnosti biotopu z hľadiska jeho zaradenia medzi európsky významné biotopy (kód NATURA 2000). Podľa evidencie odbornej organizácie ochrany prírody a krajiny - ŠOP SR, Regionálna správa ochrany prírody v Prešove (december 2008) sa v katastrálnom území obce Turany nad Ondavou nachádzajú nasledovné biotopy, ktoré sú do určitej miery začlenené do prvkov kostry ekologickej stability obce. Mapovanie biotopov, najmä travinno - bylinných biotopov v katastrálnom území Turany nad Ondavou ešte nie je ukončené.

2.2.1.2.3.1. Biotopy národného významu

Dubovo – hrabové lesy karpatské (Ls2.1 /kód podľa slovenskej nomenklatury – „Katalóg biotopov Slovenska“/) - lesný biotop tvoria porasty duba zimného a hrabu, najčastejšie s prímiesou buka, menej ďalších drevín na hlbších pôdach typu kambizemí s dostatkom živín. Podrast má travinný charakter, prítomné sú mezofilné druhy. Spravidla sa vyskytuje na nížinách, pahorkatinách, nižších vrchovinách a kotlinách až do výšky 600 m.n.m. Porasty väčšinou patria do hospodárskeho lesa. Nachádzajú sa v severnej časti katastra v lokalite Pod hradiskom.

Mezofilné pasienky a spásané lúky (Zväz Cynosurion cristati R.Tx. 1947, Lk3a) - travinno-bylinný biotop tvoria svieže, krátkosteblové, spásané lúky tzv. mätonohové. Rozšírené sú na svahovitých stanovištiach. Nachádzajú sa v centrálnej časti katastra v lokalite Záhumienky nad Areálom PD a v lokalite Hôrka.

2.2.1.2.3.2. Biotopy európskeho významu

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1, 9130 – kód NATURA 2000) - porasty spravidla s bohatým viacvrstvovým bylinným podrastom, ktorý tvoria typické lesné tieňomilné rastliny. Vyskytujú sa na miernejších svahoch, na vlhkých pôdach dobre zásobených živinami. Biotop je relatívne málo ohrozený. Typické druhové zloženie: buk lesný,, javor horský, jedľa biela, fialka lesná, lykovec jedovatý. Rozšírené sú takmer na celom LPF. V rámci katastra ich môžeme nájsť najmä v severovýchodnej časti – komplexy Uhliská a Čierťaž.

Kyslomilné bukové lesy (Ls5.2, 9110) – porasty sa vyskytujú obyčajne v nižších polohách na minerálne chudobných horninách alebo vo vyšších polohách sú tieto lesy na všetkých geologických podložiach, ale na pôdach minerálne nenasýtených.. Okrem buka sú primiešané dub zimný a jedľa, breza biela a borovica lesná. Krovinaté poschodie je slabo vyvinuté. Sú floristicky chudobné V katastrálnom území Turany nad Ondavou boli vymapované ako malá enkláva na západných svahoch komplexu Uhliská.

Lužné vrbovo-topoľové a jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (Ls1.1, 3, 91E0 - prioritný biotop európskeho významu) - lesný biotop jaseňovo-jelšový (Ls1.3.) v užších údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmäčkaných prúdiacou podzemnou vodou, na ktorý v nižších polohách naväzujú vrbovo-topoľové lesy (Ls1.1), tzv. mäkký lužný les. Porasty jaseňovo – jelšových lesov sú viacposchodové, krovinové poschodie druhovo bohaté, v bylinnej synúzii sa uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy. V katastrálnom území sa vyskytujú v nivách miestnych potokov v alúviu Slaného potoka a bezmenného potoka (Hraboveckého) a rieky Ondava v náplavovom kuželi sedimentov VN Veľká Domaša, kde sú súčasťou brehových porastov s pravidelným zamokrením v čase záplav.

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, 6510) – biotop tvoria hnojené, jedno- až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv, ako ovsík obyčajný, psiarka lúčna, trojštet žltkastý, tomka voňavá, a bylín. Osídľujú rozmanité stanovišťa od vlhkých až po suchšie stanovišťa v teplejších oblastiach, s čím je úzko spojená ich pomerne veľká variabilita. Sú druhovo bohaté, ich typické druhové zloženie sa však mení podľa typu stanovišťa a spôsobu obhospodarovania.. Biotop sa vyskytuje v alúviách veľkých riek, na svahoch, násypoch, na miestach bývalých polí, na zatrávnených úhoroch a v ovocných sadoch na slabo kyslých až neutrálnych, stredne hlbokých až hlbokých, mierne vlhkých až mierne suchých pôdach s dobrou zásobou živín.. Nachádzajú sa na lokalitách v severnej (Pri tehelni, Kopaniny) a južnej časti (Debričky, Grúň) katastrálneho územia.

Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách (Lk 5, 6430) – tieto spoločenstvá osídľujú brehy väčších riek, dobre zásobených živinami, najmä v nížinách a pahorkatinách. Porasty sú vzhľadovo veľmi nejednotné, pretože sa v nich strieda viacero dominantných druhov. Sú schopné pomerne rýchlo obsadiť obnažené brehy. Tiež predstavujú kvetnaté vysokobylinné lúky s prevahou širokolistých bylín na celoročne vlhkých až mokrých stanovištiach v alúviách vodných tokov, v terénnych depresiaciach a na svahových prameniskách. Porasty sa len občas alebo nepravidelne kosia. V katastri sa vyskytujú v južnej časti v alúviu Hraboveckého potoka.

2.2.2. Ochrana kultúrnohistorických hodnôt

2.2.2.1. Historický vývoj osídlenia

Sídlisko jestvovalo už pred 11. Storočím, o čom svedčí nielen tamojší hrádok, ale najmä názov Turany. Dedina je písomne dokumentovaná od 14. storočia. Bola majetkovou súčasťou panstva Stropkov. V r. 1600 malo sídlisko 17 poddanských domov. V r. 1715 až 1720 tu postupne hospodáril 7 až 8 poddanských domácností. V r. 1828 bolo 40 domov a 300 obyvateľov.

Rímsko-katolícky kostol pochádza z r. 1770.

Obyvatelia sa v minulosti zaoberali tradičným poľnohospodárstvom, drevorubačstvom, pálením dreveného uhlia a povožníctvom.

2.2.2.2. Archeologické náleziská

V Centrálnej evidencii archeologických nálezisk Slovenskej republiky nie je evidovaná žiadna archeologická lokalita.

Historické jadro obce je územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci z roku 1317). Plocha obce Petejovce zaniknutej výstavbou vodného diela Veľká Domaša je územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia novoveku (1. písomná zmienka o obci z roku 1595).

Nie je možné však vylúčiť predpoklad výskytu neznámych archeologických objektov a nálezov aj mimo známych archeologických lokalít a preto je potrebné pri stavebnej činnosti na území obce oznámiť takýto nález Krajskému pamiatkovému úradu Prešov. Na ochranu archeologických nálezov je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 41 pamiatkového zákona.

2.2.2.3. Kultúrne pamiatky

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných pamiatok je evidovaná jedna kultúrna pamiatka:

– Rímsko-katolícky kostol sv. Anny – č. ÚZPF-10402/0.

Na ploche národnej kultúrnej pamiatky je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 pamiatkového zákona. Pozornosť si zaslúžia aj voľne stojace kríže na území obce, ktoré sú vždy pamätníkmi miestnych udalostí v histórii obce a aj keď nie sú zapísané v zozname pamiatkového fondu kultúrnych pamiatok sú súčasťou kultúrneho dedičstva obce a ako takým je im potrebné venovať primeranú ochranu a zveľadovanie. Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a hnutel'né veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie múky, kríže a iné objekty viažuce sa k histórii obce. Krajský pamiatkový úrad Prešov na požiadanie poskytne obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce.

2.3. Základné demografické údaje

2.3.1. Údaje o obyvateľstve

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľstva v obci Turany nad Ondavou 1869 – 2006:

rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996	2001	2006
počet obyvateľov	288	270	285	324	308	614	425	404	414	406

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Od začiatku sledovaného obdobia v riešenom území obce Turany nad Ondavou sa podstatné zmeny súvisiace s poklesom prirodzeného prírastku či dokonca výrazným poklesom počtu obyvateľov prejavujú už od roku 1970, pričom práve v roku 1970 populačná krivka zaznamenáva svoj absolútny pozitívny vrchol. V deväťdesiatych rokoch bol trend neustáleho poklesu počtu obyvateľov od roku 1970 nahradený stagnáciou resp. veľmi miernym poklesom počtu obyvateľov.

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde boli analyzované na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 2001 za obec.

Porovnanie v rámci územnosprávneho členenia riešeného územia obce:

Územná jednotka	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov k 26.5.2001	Hustota obyvateľstva na 1 km ²	Počet obcí
Obec Turany nad Ondavou	9,59	414	43,2	1
Okres Stropkov	389	21 207	54,52	43
Prešovský kraj	8 993	784 451	87,00	665
Slovenská republika	49 034	5 402 547	110,00	2 908

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Riešené územie zaberá 2,46 % z celkovej plochy okresu Stropkov, pričom počet trvalo žijúcich obyvateľov k 26.5.2001 predstavoval 1,96 % z celkového počtu obyvateľov okresu. Obec Turany nad Ondavou patrí v rámci okresu Stropkov do skupiny stredných obcí. Hustota obyvateľstva v riešenom území je nižšia ako dosiahnutá priemerná hodnota v okrese Stropkov a nižšia ako zaznamenané hodnoty v rámci Prešovského kraja i Slovenskej republiky.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku v obci Turany nad Ondavou:

spolu	Trvale bývajúce obyvateľstvo vo veku						Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku		
	0 - 14	muži 15 - 59	ženy 15 - 54	muži 60+	ženy 50+	nezis tené	pred produktívnom	v produktívnom	po produktívnom
414	80	141	124	21	48	2	19,3	64,0	16,7

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Statistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 mala obec Turany nad Ondavou 414 trvale bývajúcich obyvateľov a z toho bolo 19,3 % v predproduktívnom, 64,0 % v produktívnom a 16,7 % vo veku poproduktívnom.

Podľa Štatistického úradu SR bol počet obyvateľov k 31.12.2009 v obci Turany nad Ondavou 381.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity v obci Turany nad Ondavou:

Trvale bývajúce obyvateľstvo			podiel žien z trvale bývajúcich obyvateľov %	Prítomné obyvateľstvo		Ekonomicky činné obyvateľstvo			podiel ekonomicke činných obyvateľov z trvale bývajúcich obyvateľov %
spolu	muži	ženy		spolu	na 1000 trvale bývajúcich obyvateľov	spolu	muži	ženy	
414	203	211	51,0	382	923	218	117	101	52,7

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Statistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v obci ekonomicky aktívnych bolo 218 obyvateľov, čo činí 52,7 % z celkového počtu obyvateľov.

Obyvateľstvo podľa národnosti v obci Turany nad Ondavou k roku 2001:

národnosť	spolu	%
slovenská	403	97,3
rómska	0	0,0
česká	2	0,5
rusínska	3	0,7
ukrajinská	1	0,2
poľská	1	0,2
nezistené	4	1,1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Statistický úrad Slovenskej republiky

Obyvateľstvo v obci Turany nad Ondavou z hľadiska národnostného zloženia je v celku jednoliate slovenskej národnosti bez príslušníkov rómskeho etnika.

Obyvateľstvo podľa vierovyznania v obci Turany nad Ondavou k roku 2001:

vierovyznanie	spolu	%
rímsko-katolícke	377	91,06
grécko-katolícke	21	5,07
pravoslávne	7	1,69
evanjelické a.v.	1	0,24
Svedkovia Jehovovi	0	0,0
Cirkev československá husitská	0	0,0
Ostatné	0	0,0
bez vyznania	7	1,69
nezistené	1	0,24

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Statistický úrad Slovenskej republiky

V obci Turany nad Ondavou z hľadiska náboženského vierovyznania prevláda rímskokatolícke náboženstvo nad gréckokatolíckym.

2.3.2. Údaje o bytovom fonde

V obci Turany nad Ondavou bol k roku 2001 nasledovný stav domového fondu:

domy spolu	trvale obývané domy		neobývané domy	byty spolu	trvale obývané byty		neobývané byty
	spolu	z toho rodinné domy			spolu	z toho v rodinných domoch	
98	84	78	14	114	99	78	15

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Statistický úrad Slovenskej republiky

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 mala obec Turany nad Ondavou spolu 98 domov a z toho 84 trvale obývaných, v ktorých bolo 114 bytov, z toho trvale obývaných 99 bytov. Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadalo 4,16 osôb na jeden trvalé obývaný byt.

Ukazovatele úrovne bývania v obci Turany nad Ondavou v roku 2001:

Priemerný počet					podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (%)
trvale bývajúce osoby na 1 trvale obývaný byt	obytná plocha na 1 trvale obývaný byt m ²	obytné miestnosti na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúce osoby na 1 trvale obytnú miestnosť	obytnej plochy na osobu m ²	
4,16	68,2	4,13	1,01	16,4	88,9

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podiel trvale obývaných bytov podľa vybavenosti domácností v obci Turany nad Ondavou:

s ústredným kúrením	s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	s automatickou pračkou	s rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	s osobným automobilom	s počítačom
57,6	92,9	68,7	4,0	60,6	6,1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Pre možnosť porovnania vybavenosti jednotlivých domácností v obci Turany nad Ondavou je uvedený aj prehľad úrovne bývania a vybavenosti priemernej domácnosti v okrese Stropkov.

Ukazovatele úrovne bývania v okrese Stropkov v roku 2001:

Priemerný počet					podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (%)
trvale bývajúce osoby na 1 trvale obývaný byt	obytná plocha na 1 trvale obývaný byt m ²	obytné miestnosti na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúce osoby na 1 trvale obytnú miestnosť	obytnej plochy na osobu m ²	
3,82	62,9	3,63	1,05	16,5	79,9

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podiel trvale obývaných bytov podľa vybavenosti domácností v okrese Stropkov:

s ústredným kúrením	s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	s automatickou pračkou	s rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	s osobným automobilom	s počítačom
66,9	92,2	61,0	4,5	44,3	7,7

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov vyplýva, že domácnosti obyvateľov obce mali v roku 2001 štandard vybavenia zrovnateľný s okresným priemerom pri vyššej úrovni bývania.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti v obci Turany nad Ondavou:

spolu	zmena užívateľa	určený na rekreáciu	uvoľnený na prestavbu	nepôsobilý na bývanie	po kolaudácii	v pozostalostnom alebo súdnom konaní	z iných dôvodov
15	0	1	0	0	0	0	14

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Na území obce bolo 14 neobývaných domov s 15-imi neobývanými bytmi.

Na základe údajov OcÚ Turany nad Ondavou bolo k 31.12.2009 v obci spolu 112 domov v ktorých je 127 bytov.

2.4. Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií

2.4.1. Záväzné časti schváleného Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov vzťahujúce sa k riešenému územiu

Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja je potrebné riadiť sa záväznými časťami Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja schváleného uznesením vlády SR č. 268/1998 a nariadením vlády SR č. 216/1998 Z.z., ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Prešovského kraja a jeho Zmenami a doplnkami schválenými vládou SR nariadením č. 679/2002 Z.z., Zmenami a doplnkami 2004 schválenými Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja dňa 22.6.2004 uznesením číslo 228/2004 a Všeobecne záväzným nariadením Prešovského kraja číslo 4/2004, ktorým bola vyhlásená jeho záväzná časť a Zmenami a doplnkami Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 schválenými Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 588/2009 dňa 27.10.2009,

ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Prešovského kraja č. 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 589/2009 dňa 27.10.2009 s účinnosťou od 06.12.2009. Záväzná časť Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 (vybraná príslušná časť z plného znenia):

I. Záväzné regulatívny funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia

- 1.1. v oblasti rozvoja nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimodálnych koridorov,
- 1.1.4 formovať základnú koncepciu sídelných štruktúr Prešovského kraja vytváraním polycentrickej siete ťažísk osídlenia a miest, ktorých prepojenia budú podporované rozvojovými osami. Rozvojom polycentrickej sídelnej štruktúry sledovať naviazanie na Slovenskú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru, prostredníctvom medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
- 1.1.5 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej funkčnej komplexnosti subregionálnych celkov,
- 1.1.6 formovať sídelnú štruktúru prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, sídelných centier, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.1.7 podporovať rozvoj osídlenia vo východnej časti regiónu s dominantným postavením košicko- prešovskej aglomerácie s nadväznosťou na michalovsko-vranovsko-humenské ťažisko osídlenia a s previazaním na sídelnú sieť v smere severopovažskej rozvojovej osi,
- 1.1.9 podporovať vytváranie nadnárodnej siete spolupráce medzi jednotlivými mestami, regiónmi a ostatnými aktérmi územného rozvoja v Prešovskom kraji a okolitých štátoch s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce, v súlade s dohodami a zmluvami regionálneho charakteru vo väzbe na medzivládne dohody,
- 1.2 v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry
- 1.2.1 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
- 1.2.2 zabezpečovať rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia Slovenskej republiky,
- 1.3 ťažiská osídlenia v oblasti regionálnych súvislostí usporiadania osídlenia
- 1.3.6 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.3.7 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.4 vytvárať možnosti pre vznik suburbánnych zón okolo ťažísk osídlenia s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja,
- 1.5 podporovať rozvoj priestorov - mikroregiónov mimo ťažísk osídlenia, charakterizovaných ekonomickou a demografickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov,
- 1.6 vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu,
- 1.7 rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou,
- 1.8 chrániť poľnohospodársku pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia,
- 1.9 v územnoplánovacích dokumentáciách a územnoplánovacích podkladoch obcí na území národných parkov, v ich ochranných pásmach, chránených krajinných oblastiach a v územiach patriacich do sústavy NATURA 2000, posudzovať všetky novonavrhované zóny, väčšie stavebné komplexy a ďalšie činnosti, v zmysle platnej legislatívy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- 1.13 v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rezervovať plochy pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia,
- 1.14 v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom,
- 1.14.1 zabezpečovať vyvážený rozvoj územia, najmä v horských a podhorských oblastiach v nadväznosti na definované centrá polycentrických sústav a osídlenia sídelnej štruktúry Prešovského kraja,
- 1.14.2 podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
- 1.14.3 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak sklbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.14.5 zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

- 1.15 v oblasti sociálnej infraštruktúry
- 1.15.1 v oblasti školstva
- 1.15.1.1 vytvoriť územnotechnické podmienky pre zabezpečovanie spolupráce školského systému a zamestnávateľov tak, aby rozsah a štruktúra vzdelávania zodpovedala vzdelanostný požiadavkám pracovných miest,
- 1.15.1.2 vytvárať územnotechnické predpoklady pre rovnocennú dostupnosť siete stredných a vysokých škôl a ich zariadení na území kraja, s osobitným zreteľom na územie vzdialené od ťažísk osídlenia,
- 1.15.1.3 pri lokalizácii zariadení stredného školstva zohľadniť charakter demografickej, sociálnej a ekonomickej štruktúry územia a z nej vyplývajúce nároky na odbornú orientáciu absolventov stredných škôl,
- 1.15.1.5 vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu inštitúcií celoživotného vzdelávania v nadväznosti na už existujúce a fungujúce školy a špecializované vzdelávacie zariadenia a podporovať vznik nových inštitúcií, napr. ľudových univerzít, centier dištančného a virtuálneho vzdelávania a pod. i formou prehĺbenia spolupráce firiem, podnikov a živnostníkov s inštitúciami celoživotného vzdelávania,
- 1.15.1.6 vytvárať územnotechnické predpoklady pre umiestňovanie zariadení k realizácii rekvalifikačných programov na zabezpečenie prepojenia medzi požiadavkami trhu a kvalifikačnou štruktúrou evidovaných nezamestnaných a rekvalifikačné programy na uľahčenie začlenenia do pracovného života absolventov škôl, mladistvých a dlhodobo nezamestnaných,
- 1.15.2 v oblasti zdravotníctva
- 1.15.2.1 vytvárať územnotechnické predpoklady na rovnakú prístupnosť a primeranú efektívnu dostupnosť zariadeniami ambulatnej a ústavnej starostlivosti a jej zameranie na prevenciu, včasnú diagnostiku a liečbu závažných ochorení,
- 1.15.2.3 vytvárať územnotechnické predpoklady na budovanie hospicov, zariadení paliatívnej starostlivosti a zariadení starostlivosti o dlhodobo chorých,
- 1.15.2.4 vytvárať podmienky na ochranu zdravia odstraňovaním rizikových faktorov v území,
- 1.15.2.5 vytvárať územnotechnické podmienky k podpore malého a stredného podnikania v oblasti zdravotníctva a to najmä v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier.
- 1.15.3 v oblasti sociálnych služieb,
- 1.15.3.1 vytvárať územnotechnické podmienky k rozširovaniu siete zariadení sociálnej starostlivosti sociálnych služieb paralelne s narastaním podielu odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
- 1.15.3.2 v súvislosti s predpokladaným nárastom počtu obyvateľov v poproduktívnom veku vytvárať územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu ubytovacích zariadení pre občanov v dôchodkovom veku s preferovaním zariadení rodinného a penziónového typu,
- 1.15.3.3 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb,
- 1.15.3.4 vytvárať územnotechnické predpoklady na uskutočňovanie výstavby zariadení, umožňujúcich zamestnanie zdravotne postihnutých občanov,
- 1.16 v oblasti kultúry a umenia,
- 1.16.1 rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne, hospodársko-sociálne a prírodno-klimatické oblasti a rešpektovať potenciál takých kultúrohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území),
- 1.16.2 vytvárať územnotechnické podmienky pre podporu kultúrnych zariadení v regióne ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry kultúrnych služieb obyvateľstvu,
- 1.16.3 vytvárať územnotechnické podmienky pre podporu zariadení zachovávajúcich a rozvíjajúcich tradičnú kultúru identickú pre subregióny,
- 1.17 v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva
- 1.17.1 rešpektovať kultúrohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma), pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,
- 1.17.2 uplatniť a rešpektovať typovú a funkčnú profiláciu sídel mestského a malomestského charakteru a rôzne formy vidieckeho osídlenia vrátane rurálnej štruktúry v rozptyle a rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky, a to aj v širšom rozsahu, ako požaduje ochrana pamiatok,
- 1.17.3 zabezpečiť aktívnu ochranu technických pamiatok, vybraných typických remeselníckych a priemyselných objektov,
- 1.17.4 vytvárať podmienky na ochranu a obnovu historických objektov vo voľnej krajine (hrady, zámky, zrúcaniny, areály kalvárií a pod.) ako historických dokumentov a výrazných kompozičných prvkov v krajinnom obraze,
- 1.17.5 využívanie kultúrnych pamiatok a pamiatkových území prispôbiť ďalšie využívanie ochranným podmienkam pre jednotlivé skupiny pamiatok určených v návrhoch opatrení na ich zachovanie,
- 1.17.6 rešpektovať dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy v oblasti stredného a horného Spiša, Šariša a horného Zemplína,
- 1.17.8 stavebnotechnicky predchádzať ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu národných kultúrnych pamiatok a dbať na trvalé udržanie dobrého stavu, vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote,

1.17.9 venovať osobitnú pozornosť lokalitám známych, evidovaných aj predpokladaných archeologických nálezísk, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR.

2 V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky,

- 2.1 považovať za hlavné rekreačné krajinné celky / RKC /: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Domaša, Dukla, Kozie chrbty, Levočské vrchy, Ľubické predhorie, Lubovniansku vrchovina, Nízke Beskydy, Pieniny, Slánske vrchy, Spišskú Maguru, Východné Karpaty, Vysoké Tatry, Stredný Spiš, Vihorlat
- 2.4 vytvárať podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny,
- 2.6 podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný a zimný horský turizmus, kultúrno – poznávací turizmus, kúpeľný turizmus, kúpeľný liečebno-rekondičný turizmus, ekoturizmus a agroturizmus),
- 2.8 uprednostňovať budovanie infraštruktúry v sídlach bez ekonomického zázemia určených na rozvoj turistiky a rekreácie,
- 2.9 v rekreačnej oblasti Domaša nezasahovať výstavbou v pásme od maximálnej hladiny VN Domaša do 100 m. a to do doby schválenia ÚPN jednotlivých obcí, v ktorých katastrálnom území sa VN Domaša nachádza, okrem stavieb verejného dopravného, technického a hygienického vybavenia územia,
- 2.10 usmerňovať rozvoj funkčno-priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja,
- 2.12 vytvárať územnotechnické podmienky funkčného využitia kultúrnych pamiatok pre potreby rozvoja cestovného ruchu,
- 2.15 vytvárať podmienky pre obnovu a realizáciu nových viacúčelových vodných nádrží /sústav / s prevládajúcou rekreačnou funkciou a príslušnou športovorekreačnou vybavenosťou (vodné sústavy: Brezina, Uzovský Šalgov..., nádrž Fričovce ...),
- 2.16 v záujme zlepšovania dostupnosti centier, vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu turistických ciest,
- 2.16.1 na úrovni medzinárodných súvislostí ,
- 2.16.1.1 cestné severo–južné prepojenie prešovským regiónom od severských a pobaltských štátov smerom na Balkán :
- hranica PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – hranica hranica Košického kraja,
- hranica PR – Vyšný Komárnik – Svidník – Prešov – hranica Košického kraja,
- hranica PR - Vyšný Komárnik – Svidník – Stropkov – Domaša – Vranov nad Topľov – hranica Košického kraja,
- 2.16.1.4 medzinárodné cyklomagistrály a pešie turistické magistrály prepájajúce významné turistické centrá v Európe prechádzajúce Prešovským samosprávnym krajom,
- 2.16.2.2 nadregionálne cyklomagistrály a pešie turistické magistrály prepájajúce Prešovský región s významnými turistickými centrami na Slovensku,
- 2.16.3.3 regionálne cyklotrasy a pešie turistické chodníky prepájajúce významné turistické centrá regiónu:
- a) 007 Podtatranská cyklomagistrála
 - b) 014 Spišská cyklomagistrála (severná vetva)
 - c) 015 Šarišská cyklomagistrála
 - d) 016 Východokarpatská cyklomagistrála
 - e) 018 Slanská cyklomagistrála
 - f) Nová Pieninská cyklomagistrála
 - g) Toryská magistrála
 - h) Tatranská cyklomagistrála

4 Ekostabilizačné opatrenia

- 4.1 pri umiestňovaní investícií /rozvojových plôch/ prioritne využívať zastavané územia obcí alebo plochy v návaznosti na zastavané územia a stavebné investície umiestňovať prioritne do tzv. hnedých plôch. Nevytvárať nové izolované celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obcí.
- 4.2 postupne odstraňovať environmentálne zaťaženia najmä regiónov,
- 4.2.3 oblasti vodnej nádrže Veľká Domaša,
- 4.3 zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability, pri ďalšom využití a usporiadaní územia,
- 4.3.1 technologickými opatreniami v priemyselných podnikoch,
- 4.3.2 znížením spotreby technologických vôd a zvyšovaním kvality vypúšťaných odpadových vôd s cieľom zlepšovať stav vo vodných tokoch, (BUKOCEL ...),
- 4.3.3 znížením emisií do ovzdušia s cieľom zvyšovať jeho kvalitu,
- 4.3.4 znížením energetickej náročnosti výroby a zlepšovaním rekuperácie odpadového tepla,
- 4.3.5 znížením produkcie odpadov a zabezpečením postupnej sanácie a rekultivácie priestorov bývalých a sprasných skládok odpadov a odkalísk priemyselných odpadov,
- 4.3.6 preferovaním extenzívneho hospodárenia na plochách lesnej pôdy a trvale trávnatých plochách (TTP) s cieľom ochrany cenných ekosystémov,
- 4.3.7 obmedziť zastavenie inundačných území pre ich zachovanie ako prirodzeného spôsobu retencie vôd,
- 4.5 pozemkovými úpravami, usporiadaním pozemkového vlastníctva a užívateľských pomerov v poľnohospodárskom a lesnom extraviláne podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v prvkoch územného systému ekologickej stability, s maximálnym využitím pôvodných (domácich) druhov rastlín,

- 4.6 podporovať v podhorských oblastiach zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu ohrozeného vodnou eróziou,
- 4.9 v oblasti ochrany prírody a krajiny,
- 4.9.1 zabezpečiť ochranu osobitne chránených častí prírody a krajiny, postupne zabezpečovať právnu ochranu pripravovaných návrhov území európskeho významu a navrhovaných území európskeho významu za účelom ich začlenenia do sústavy NATURA 2000 a zabezpečiť právnu ochranu navrhovaných chránených vtáčích území ako súčasť sústavy NATURA 2000,
- 4.9.2 pri hospodárskom využívaní chránených území uplatňovať diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia, najmä zohľadňovať samoreprodukčnú schopnosť revitalizácie prírodných zdrojov,
- 4.9.7 pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability uplatňovať podmienky stanovené pre
- 4.9.7.1 hospodárenie v lesoch tak, aby bol zabezpečený priaznivý stav biotopov a biotopov druhov ako i priaznivý stav častí krajiny, v chránených územiach najmä v kategóriách ochranných lesov a lesov osobitného určenia,
- 4.9.7.2 ochranu poľnohospodárskej pôdy pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty), a hospodárením zabezpečiť priaznivý stav biotopov a biotopov druhov ako i priaznivý stav častí krajiny,
- 4.9.7.3 prispôbenie trasovania dopravnej a inej technickej infraštruktúry ochrane prvkov ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich funkčnosť a homogénnosť, v prípade potreby nevyhnutného umiestnenia tejto infraštruktúry do územia biocentra umiestniť ju prioritne do okrajových častí biocentra,
- 4.9.7.4 eliminovanie stresových faktorov pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných emisií, znečisťovanie vodných tokov a pod.), systémovými opatreniami,
- 4.9.7.5 realizovanie ekologického prepojenia, dopravnou a inou technickou infraštruktúrou, rozčlenených biocentier a biokoridorov,
- 4.9.7.6 zabezpečenie maximálnej ochrany brehových porastov hydrických biokoridorov,
- 4.9.7.7 minimalizovanie umiestňovania objemovo a plošne náročných stavieb do biocentier a biokoridorov provincionálneho, biosferického, nadregionálneho a regionálneho významu mimo zastavaných území obce a území s osobitnou ochranou, v súlade so všetkými regulatívmi bodu 4.,
- 4.9.8 chrániť mokrade spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie pre zapísanie do Zoznamu mokradí medzinárodného významu, chrániť aj mokrade regionálneho a lokálneho významu, zamedziť poškodzovaniu a likvidácii mokradí lokálneho významu, podporovať obnovu zaniknutých a vytváranie nových mokradí.
- 4.9.9 chránené územia národnej siete a územia sústavy NATURA 2000 prednostne využívať na letnú poznávaciu turistiku a v naviazanosti na terénne danosti územia v prípustnej miere i pre zimné športy a letné vodné športy,

5 V oblasti dopravy

- 5.3.24 cesta II/556 v úseku Fijaš-Ruský Kručov ako spojnicu ciest I/73 a I/15,
- 5.3.31 cesta I/15 v úseku Stročín – Stropkov – Turany nad Ondavou – Nová Kelča – Holčíkovce – Malá Domaša – Slovenská Kajňa – Sedliská – Vranov nad Topľou, úprava v kategórii C 11,5/80 vrátane preložiek okolo sídiel Tisinec, Stropkov, Benkovce a lokálna preložka trasy v úseku Turany nad Ondavou – Nová Kelča, s úpravou prejazdnych úsekov sídlami na kategórie miestnych komunikácií s možnými úpravami za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky,
- 5.3.44 v oblasti ostatných verejných dopravných zariadení,
- 5.3.44.1 chrániť existujúce verejné dopravné zariadenia,
- 5.3.44.2 vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy,
- 5.3.44.3 podporovať vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž tranzitných a turistických trás,
- 5.6.5 územná rezerva pre novú železničnú trať v úseku Bardejov - Zborov - Vyšný Orlik - Svidník - Duplín - Stropkov - Lomné -Turany nad Ondavou - Holčíkovce - Sedliská - Hudcovce s napojením na železničnú trať Vranov nad Topľou – Strážske,

6 V oblasti vodného hospodárstva

- 6.1 v záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody,
- 6.1.1 chrániť a využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,
- 6.1.3 zvyšovať podiel využívania úžitkovej vody pri celkovej spotrebe vody v priemysle, poľnohospodárstve, vybavenosti a pri spotrebe na bývanie,
- 6.1.4 zavádzať opatrenia na znižovanie strát vody,
- 6.1.5 od plošne veľkých stavebných objektov a spevnených plôch riešiť samostatné odvedenie dažďových vôd a nezaťažovať tak čistiarne odpadových vôd, presadzovať technické riešenia na aspoň čiastočné, resp. sezónne zadržanie týchto vôd v riešených lokalitách pre zlepšenie mikroklimy okolitého prostredia,
- 6.1.6 podporovať výstavbu vodovodov v oblastiach s environmentálnymi záťažami ohrozujúcimi zdravie obyvateľstva,
- 6.2 chrániť priestory na líniové stavby,
- 6.2.1.11 pripojenie na sústavu v Hanušovciach nad Topľou s pokračovaním v trase Mičakovce Gíraltove – Matovce – Soboš – Okružle – Radoma – Šarišský Štiavnik - Rakovčík – Stročín s odbočením do Svidníka na sever a na juh v trase Duplín – Stropkov, s pokračovaním v trase na Sitníky – Breznicu – Miňovce (s odbočením na

Mrázovce a Tokajík) – Turany nad Ondavou – Nová Kelča pozdĺž rekreačných stredísk Holčíkovce – Malá Domaša – Slovenská Kajňa – Benkovec so zokruhovaním VVS pri obci Sedliská,

6.2.3 v oblasti skupinových vodovodov na

6.2.3.26 rezervovať plochy a chrániť koridory pre plánované samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje,

6.2.3.27 zabezpečiť hydrogeologické prieskumy pre zistenie zdrojov podzemnej vody využívanej na pitné účely na celom území,

6.2.3.28 zriadiť nové vodné zdroje pre obce odľahlé od hlavných trás vodárenských sústav (vodovodných rozvodných potrubí),

6.2.3.29 rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí,

6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie),

6.3.1 pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Prednostne realizovať kanalizačné siete v sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd. Výstavbu kanalizačných sietí ako verejnoprospešných stavieb konkretizovať v územnom pláne obce,

6.3.2 zabezpečiť kvalitu vypúšťania vyčistených odpadových vôd v zmysle požiadaviek stanovených súčasne platným nariadením vlády SR č. 296/2005 Z. z.

6.3.3 zabezpečiť postupné znižovanie zaostávania rozvoja verejných kanalizácií za rozvojom verejných vodovodov,

6.3.4 v rozhodovacom procese posudzovať investičnú a ekonomickú náročnosť navrhovaných kanalizačných sústav a čistiarní odpadových vôd z dôvodu optimalizácie prevádzkových nákladov pre pripojených užívateľov,

6.4 rezervovať priestory na výhľadové vybudovanie kanalizačných systémov, (kanalizácia + ČOV),

6.4.1 realizovať výstavbu kanalizácií a ČOV obcí,

6.4.2 zabezpečiť nevyhnutnú hygienizáciu odpadových vôd, vypúšťaných z ČOV v rekreačných strediskách VN Domaša, ich dezinfekciou s použitím technológie bez aplikácie prídavných chemických látok,

6.4.4 realizovať nové, respektíve intenzifikovať a modernizovať zariadenia na čistenie odpadových vôd pre technologické prevádzky priemyslu a poľnohospodárstva,

6.5 vodné toky, meliorácie, nádrže,

6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,

6.5.2 na upravených úsekoch tokov vykonávať údržbu s cieľom udržiavať vybudované kapacity,

6.5.3 s cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu nových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd a rozšírenie a intenzifikáciu existujúcich ČOV a rekonštrukciu existujúcich kanalizačných sietí,

6.5.4 zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha, pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov s cieľom zachytávať povodňové prietoky,

6.5.5 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastaveného územia miest a obcí a ochranu pred veľkými prietokmi (úpravy tokov, ochranné hrádze a poldre /,

6.5.6 venovať pozornosť úsekom bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, na ktorých treba budovať prehrádzky s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu,

6.5.7 vykonať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde,

6.5.8 v rámci revitalizácie tokov zachovať priaznivé životné podmienky pre ryby, zoobentos, a fytoobentos,

6.5.11 maloplošnými a veľkoplošnými závlahovými stavbami zvýšiť podiel zavlažovaných pozemkov,

6.5.12 v súvislosti s ďalším rozvojom rekreácie a turizmu VN Domaša, v ktorých sa nachádzajú významné rekreačné strediská s medzinárodným významom Valkov, Nová Kelča, Holčíkovce, Holčíkovce Poľany, Dobrá, pevné objekty rekreačného charakteru umiestňovať nad úroveň max. retenčnej hladiny 163,50 m.n.m.,

6.5.14 vytvárať priestory v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží,

6.5.15 podporovať rekonštrukcie obnoviteľných energetických zdrojov, resp. výstavbu malých vodných elektrární,

6.5.16 rešpektovať ochranné pásmo budúcich vodných a vodárenských nádrží, pričom pri výhľadovej lokalizácii vodnej nádrže Bušovce rešpektovať hranicu priemyselného parku Kežmarok-Spišská Belá,

6.5.17 vybudované účelové vodné nádrže pre poľnohospodárske a závlahové účely (Klčov, Dubinné,

Jakubovany a ďalšie) využívať aj na rekreačné účely,

6.5.18 vylúčiť akúkoľvek navrhovanú výstavbu v inundačných územiach vodných tokov v zmysle zákona o ochrane pred povodňami,

6.5.19 vo vhodných lokalitách zriaďovať menšie viacúčelové vodné nádrže a prehrádzky a podporovať obnovenie zaniknutých vodných plôch, s vhodným spôsobom zachytenia a využitia dažďovej vody z povrchového odtoku zo spevnených plôch novej zástavby priamo na mieste, prípadne vhodný spôsob infiltrácie dažďovej vody tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,

7 V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie

7.1 za účelom rozvoja plošnej plynofikácie rezervovať koridory pre významné distribučné a prepojovacie VTL a STL plynovody,

7.3 v oblasti využívania obnoviteľných energetických zdrojov,

- 7.3.1 podporovať výstavbu zdrojov energie využívajúcich obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia, historického stavebného fondu so zohľadňovaním špecifik jednotlivých subregiónov. ,
- 7.4 v oblasti telekomunikácií a informačnej infraštruktúry
- 7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 7.4.2 z dôvodov, aby nedochádzalo k poškodzovaniu infraštruktúry informačných systémov je potrebné, aby investori konkrétnych stavieb požiadali pred vydaním územného rozhodnutia a stavebného povolenia o stanovisko operátorov jednotlivých pevných a mobilných telekomunikačných sietí o existencii jestvujúcich podzemných telekomunikačných vedení.

8 V oblasti hospodárstva

- 8.1 v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja,
- 8.1.1 koordinovať proces programovania a implementácie Národného plánu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 s cieľom vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- 8.1.2 rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy mestského osídlenia, a tým zabezpečovať aj vyváženú sociálno-ekonomickú úroveň subregiónov,
- 8.1.3 diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu obcí a miest, podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
- 8.1.4 zabezpečovať rozvoj a skvalitnenie infraštruktúry komunikačných systémov,
- 8.1.5 vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou,
- 8.2 v oblasti priemyslu a stavebníctva,
- 8.2.1 pri rozvoji priemyslu a stavebníctva vychádzať z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia, historického stavebného fondu so zohľadňovaním špecifik jednotlivých subregiónov a využívať pritom predovšetkým miestne suroviny,
- 8.2.4 podporovať v územnom rozvoji regiónu využitie existujúcich priemyselných areálov a areálov bývalých hospodárskych dvorov (hnedé plochy) pre účely zriadenia priemyselných zón a priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých a interných lokalizačných faktorov,
- 8.2.6 podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.3 v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
- 8.3.1 podporovať diverzifikáciu poľnohospodárskej produkcie a formy obhospodarovania pôdy na základe rôznorodosti produkčného potenciálu územia a klimatických podmienok,
- 8.3.2 podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability,
- 8.3.3 zabezpečiť protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy s využitím vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,
- 8.3.5 neproduktívne a nevyužiteľné poľnohospodárske pozemky zalesňovať a pri zalesňovaní využívať pôvodné (domáce) druhy drevín,
- 8.3.6 podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 8.3.7 podporovať doplnkové formy podnikania na báze tradičných remesiel ako využitie surovín z produkcie poľnohospodárskej a lesnej výroby vo vidieckych sídlach s voľnou pracovnou silou, s cieľom znížiť hospodársku depresiu najmä v oblastiach s vyšším stupňom ochrany prírody,
- 8.4 v oblasti odpadového hospodárstva,
- 8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť len v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,
- 8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, zvýšiť účinnosť separovaného zberu a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení,
- 8.4.3 riešiť s výhľadom do budúcnosti zneškodňovanie odpadov v kraji na skládkach vyhovujúcich technickým podmienkam, s orientáciou na existujúce a plánované regionálne skládky,
- 8.4.4 vybudovať zberné strediská pre nebezpečné odpady a problémové látky vrátane ich kontajnerizácie,
- 8.4.5 zabezpečiť zneškodňovanie nebezpečných odpadov z priemyslu a zdravotníctva na vyhovujúcich zariadeniach, splňajúcich určené emisné limity a odstupové vzdialenosti zariadenia od trvalo obývaných objektov a iných verejných stavieb, v súlade s OTN ŽP 2 111:99, príloha E,
- 8.4.6 zabezpečiť postupnú sanáciu, resp. rekultiváciu uzatvorených skládok odpadu a starých environmentálnych záťaží,
- 8.4.7 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú životné prostredie a podzemné vody,
- 8.4.8 zabezpečiť na území kraja plochy pre havarijnú skládku na zneškodnenie biologického a iného odpadu pri výskyte živelných pohrôm, havárií, epidémií a pod., resp. zabezpečiť zneškodnenie týchto odpadov podľa kategórie odpadu na existujúcich skládkach, ktoré majú povolenie na zneškodnenie odpadov príslušnej kategórie,
- 8.4.9 podporovať výstavbu zariadení na dotriedňovanie, zhodnotenie, kompostovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov v obciach,

8.4.10 implementáciou zákona o obaloch znížiť zneškodňovanie odpadov z obalov a zvýšiť ich zhodnotenie..

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1 V oblasti dopravy

- 1.2 stavby nadradenej cestnej siete pre
- 1.2.10.1 cesta I/15 v úseku Stročin – Stropkov – Turany nad Ondavou – Nová Kelča – Holčíkovce – Malá Domaša – Slovenská Kajňa – Sedliská – Vranov nad Topľou, úprava v kategórii 11,5/80 vrátane preložiek okolo sídiel Tisinec, Stropkov, Benkovce a lokálna preložka trasy v úseku Turany nad Ondavou – Nová Kelča, s úpravou prejazdnych úsekov sídlami na kategórii miestnych komunikácií s možnými úpravami za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky,
- 1.2.28 cesta II/556 v úseku Fijaš – Ruský Kručov – Turany nad Ondavou, úprava na kategóriu C 9,5/60 a v prejazdnych úsekoch obcami úprava na kategóriu B2 – MZ 11,5/50,
- 1.2.34 cesta III/55617 Lomné - Bžany, rekonštrukcia na kategóriu C 7,5/60,

2 V oblasti vodného hospodárstva

- 2.2.1 stavby pre úpravu a revitalizáciu vodných tokov, meliorácií a nádrží,
- 2.2.1.1 stavby protipovodňových ochranných hrádzi a úpravy profilu koryta,
- 2.2.1.2 poldre, zdrže, prehrádzky a malé viacúčelové vodné nádrže pre stabilizáciu prietoku,
- 2.3.11 prepojenie na sústavu v Hanušovciach nad Topľou s pokračovaním v trase Mičakovce – Giraltovce – Matovce – Soboš – Okružle – Radoma – Šarišský Štiavnik – Rakovčák – Stročin s odbočením na sever do Svidníka a na juh v trase Duplín – Stropkov s pokračovaním v trase na Sitníky-Breznicu- Miňovce-Turany n/Ondavou – Nová Kelča – pozdĺž rekreačných stredísk Holčíkovce – Malá Domaša – Slovenská Kajňa – Benkovce so zokruhovaním VVS pri obci Sedliská,
- 2.4 pre skupinové vodovody,
- 2.4.40 samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje,
- 2.4.41 samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach s využitím lokálnych zdrojov,
- 2.4.42 stavby na ochranu a revitalizáciu zdrojov minerálnych liečivých vôd a minerálnych stolových vôd ako aj ich ochranné pásma,
- 2.5 stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, v obciach Prešovského kraja.
- 2.8 stavby pre úpravu a revitalizáciu vodných tokov, meliorácií a nádrží,
- 2.9 stavby protipovodňových ochranných hrádzi a úpravy profilu koryta,
- 2.11 stavby viacúčelových vodných plôch,
- 2.13 požiarne nádrže v obciach.

3. V oblasti zásobovania plynom a energiami

- 3.1 v oblasti zásobovania plynom - stavby vysokotlakých (VTL) a stredotlakých (STL) plynovodov pre plošné zásobovanie na území Prešovského kraja.
- 3.1.1 stavby VTL a STL plynovodov pre plošné zásobovanie podľa územných plánov obcí a generelu plynofikácie v území Prešovského kraja.

5 V oblasti telekomunikácií

- 5.1 stavby pre prenos terestriálneho a káblového signálu a stavby sietí informačnej sústavy, a ich ochranné pásma.

6 V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva

- 6.3 stavby civilnej ochrany obyvateľstva,
- 6.3.1 zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia,
- 6.3.2 zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.

7 V oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva

- 7.1 stavby uvedené v Ústrednom zozname pamiatok vyhlásené za Národné kultúrne pamiatky, pamiatky a ich okolie zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a objekty súvisiace s pamiatkovo chránenými historickými parkami, ich údržbu a úpravy realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu,
- 7.2 stavby technických pamiatok a historické dopravné stavby, ktoré sú vyhlásené za NKP,
- 7.3 stavby pre ochranu, prieskum a sprístupnenie archeologických lokalít.

8. V oblasti poľnohospodárstva

- 8.2 stavby viacúčelových vodných nádrží pre protipovodňovú ochranu a zavlažovanie s využitím pre rekreáciu a turizmus, rybné hospodárstvo a ekostabilizáciu.

9 V oblasti životného prostredia

- 9.1 stavby na ochranu pred prívalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, priehrádzky, poldre a viacúčelové vodné nádrže,
- 9.2 stavby na účely monitorovania stavu životného prostredia.

10 V oblasti odpadového hospodárstva

- 10.3a stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov a materiálového a energetického zhodnotenia všetkých druhov odpadov,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Poznámka : Text a číslovanie je podľa textu plného znenia záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov.

2.4.2. Väzby vyplývajúce z odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia

Záväzne časti vyplývajúce z priestorových odvetvových koncepcií a stratégií sú zapracované v Územnom pláne VÚC Prešovského kraja ako nadradenej územnoplánovacej dokumentácie a sú premietnuté do riešenia územného plánu obce. Z ďalších známych koncepcií schválených po dni jeho schválenia nevyplývajú pre riešenie územného plánu obce ďalšie požiadavky.

Do riešenia tejto dokumentácie sú premietnuté všetky známe rozvojové dokumenty Prešovského kraja a okresu Stropkov. Ďalšie väzby, ktoré by ovplyvňovali rozvoj územia neboli zistené. Nevyplývajú ani s ÚPN O Lomné (rozpracovaný návrh ÚPN O), ÚPN O Bžany (rozpracovaný návrh ÚPN O), ÚPN O Nová Kelča (rozpracovaný návrh ÚPN O). Obce Miňovce, Mrázovce a Vyšný Hrabovec nemajú územný plán obce.

2.5. Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

Podľa Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov sa obec nachádza v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoja osídlenia a sídelnej štruktúry podporujúcich budovanie rozvojovej osi, ktorú vytvára cesta I/15 v smere Stropkov – Vranov nad Topľou v rámci tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Ide predovšetkým o zabezpečenie rozvojovej osi pozdĺž komunikačného prepojenia medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť a výhľadového vedenia železničnej trate pozdĺž VN Veľká Domaša ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia Slovenskej republiky.

Obec vytvára možnosti pre vznik suburbánnej zóny ťažiska osídlenia mesta Stropkov s prihliadnutím na jej stupeň sociálno-ekonomického rozvoja. Keďže sa nachádza v rekreačno-krajinom celku (RKC) Domaša je podporovaný rozvoj priestoru v rámci mikroregiónu Domaša a to aj mimo ťažiska osídlenia aj keď celé územie je charakterizované ekonomickou a demografickou depresiou. Toto dáva zároveň špecifický charakter rozvoja v oblasti vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom. Pri rozvoji obce a jeho zázemia je zohľadnené špecifické prírodné a krajinné prostredie vytvárajúce podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny. Sú podporované a prednostne rozvíjané tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný turizmus, kultúrno – poznávací turizmus, ekoturizmu a agroturizmu).

Riešenie uprednostňuje budovanie infraštruktúry v súvisiacich obciach, ktoré sú bez ekonomického zázemia taktiež určené na rozvoj turistiky a rekreácie, ktorých katastrofe sú v dotyku s obcou Turany nad Ondavou – Miňovce, Mrázovce, Vyšný Hrabovec a Nová Kelča. Funkčné systémy v prevažujúcej miere zaujímajú možnosti komunikačného, cykloturistického a pešieho prepojenia s turistickými a krajinárskymi aktivitami po ich trasách.

2.6. Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Prirodzeným pohybom obyvateľstva (pôrodnosť a úmrtnosť obyvateľstva) v roku 2007 stratila obec 2 obyvateľov, čo zodpovedá prirodzenému úbytku na úrovni -0,99 %. V rámci mechanického pohybu obyvateľstva boli v rámci obce Turany nad Ondavou zaznamenaní 11 vysťahovaní, čo predstavuje 5,44 % úbytok obyvateľstva. Celkový pohyb obyvateľstva, pozostávajúci z prirodzeného a mechanického pohybu, tvorilo v roku 2006 v obci Turany nad Ondavou -13 osôb, t.z. záporný prírastok obyvateľstva.

Podľa údajov zo sčítania uskutočnenom v roku 2001 žilo v obci Turany nad Ondavou 220 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 53,14 % z celkového počtu osôb. Podiel mužov na celkovom počte ekonomicky aktívnych obyvateľov bol 53,63 %.

V r. 2004 bolo v obci 56 pracovných príležitostí, pričom 162 osôb odchádzalo za prácou mimo bydliska. V miesta bydliska zostávalo pracovať iba 51 osôb.

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Turany nad Ondavou do roku 2015:

Rok:	2001	2006	2010	2015
počet obyvateľov:	414	404	440	470

Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti aj tieto predpoklady:

- výhodná poloha pre bývanie vo vzťahu dostupnosti vyšších služieb v okresných mestách Vranov nad Topľou a Stropkov,
- dostupná oblasť pre rekreáciu,
- ľahký prístup k hlavným dopravným tepnám.

Pri zohľadnení uvedených predpokladov a prognóze vývoja počtu obyvateľov je uvažované s nárastom plôch pre bývanie a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v meste Stropkov.

2.7. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania

Obec Turany nad Ondavou je prejazdnu obcou. Priestorové usporiadanie územia obce pozostáva z priestorovej štruktúry a to obytného územia, zmiešaného územia centra obce, kde je predpokladaná prestavba a dostavba, výrobného územia, rekreačného územia a ostatného územia.

Zástavba obce sa rozvíjala na ľavom brehu vodného toku Ondava terajšej VN Veľká Domaša.

Hlavnú historickú kompozičnú os obce tvorí jestvujúca cesta I/15, ktorá prechádza medzi VN Veľká Domaša a západným okrajom obce. V obci na túto severojužnú kompozičnú os v širšom kontexte po pravej strane sú radené rodinné domy na plochách pôvodných roľníckych usadlostí.

V centrálnej časti obce je umiestnený rímsko-katolícky kostol, obecný úrad, kultúrny dom, pošta, polícia a ďalšia občianska vybavenosť ako aj zástavba rodinných domov, čo tvorí zmiešané územie obce. Obytné územie je vytvorené pôvodnou zástavbou rodinných domov a novonavrhovaných lokalitách v severnej časti obce. Výrobné územie v obci absentovalo. Bolo zastúpené poľnohospodárskou výrobou v Areáli PD, ktorý je v súčasnosti funkčný. Novonavrhované výrobné územie bude vytvorené vo východnej a južnej časti obce a z časti jestvujúcim Areáli PD.

Rekreačné územie tvorí, vrátane športu, predovšetkým aktívne využitie vodnej plochy VN Veľká Domaša a časť povodia vodného toku Ondava s ihriskom v západnej časti obce ako aj novonavrhované plochy športu, rekreácie, turizmu a CR.

Cintorín sa nachádza v severovýchodnej časti obce s návrhom jeho rozšírenia.

Ostatné územie tvoria predovšetkým vodné toky, poľnohospodárska krajina a lesy, predovšetkým vo východnej časti obce.

2.8. Funkčné využitie územia

Súčasťou funkčného využívania územia je určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch je v záväznej časti v kapitole 3.2.

2.8.1. Obytné územia

2.8.1.1. Koncepcia rozvoja súčasného obytného územia

Obytné územie obce v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie pozdĺž cesty I/15 a miestnych komunikácií v centre obce. Bytový fond predstavuje zmes staršej povojnovej zástavby v dobrom stavebnom stave, postupne rekonštruovanej a dostavovanej ale tiež novej zástavby. Na južnom okraji obce sa nachádzajú dva bytové domy, dvojpodlažné, v dobrom stavebno-technickom stave s 2x4 bytovými jednotkami, v centrálnej časti obce jeden bytový dom (pri polícii) s 1x5 bytovými jednotkami a jeden bytový dom (pri ZŠ) s 1x6 bytovými jednotkami.

Nová bytová výstavba je predovšetkým v juhovýchodnej časti obce.

Rozvoj obytného územia je možný predovšetkým jeho doplnením v zastavaných častiach obce, modernizáciou staršieho bytového fondu a jeho nový územný rozvoj na plochách bezprostredne na ne nadväzujúcich. Obec má v rámci zastavaného územia plochy využiteľné pre bytovú výstavbu na plochách nadmerných záhrad a v severnej časti obce.

2.8.1.2. Rozvojové plochy bývania

V riešení územnom pláne obce bolo potrebné uvažovať v roku 2015 s návrhom plôch pre bývanie na umiestnenie rodinných domov pre celkový výhľadový počet 470 obyvateľov, čo pri predpokladanej obložnosti 4,00 obyvateľov na 1 byt predstavuje potrebu 16 nových bytov, t.z. približne 16 rodinných domov s vytvorením rezervy aj po bilančnom období zohľadňujúce záujem o výstavbu rodinných domov obyvateľov obce a mimo miestnych záujemcov.

Podľa Štatistického úradu SR je počet obyvateľov k 31.12.2009 v obci Turany nad Ondavou 381 a na základe údajov OcÚ Turany nad Ondavou bolo k 31.12.2009 v obci spolu 112 domov v ktorých je 127 bytov.

V riešení územného plánu obce pre bilančné obdobie do roku 2015 je táto lokalita:

Číslo	Názov lokality	Poloha v obci	Výmera m ²	Orientačný počet	
				rodinných domov	bytov
L 1	Pri tehelni	v severnej časti obce	36330	20	21
Spolu:			36330	20	21

Označenie lokalít je podľa grafickej časti územného plánu

Pre optimálnu organizáciu zástavby v tejto lokalite o celkovej výmere 36330 m² pri orientačnom počte 20 rodinných domov sa dá predpokladať s realizáciou približne 21 bytov.

V prielukách obce je možno umiestniť cca 37 rodinných domy, čo je 39 bytov.

Podrobné podmienky zástavby pre novú lokalitu rodinných domov L 1 a L 2 stanoví urbanistická štúdia a podrobné podmienky zástavby pre ostatné lokality stanovujú dokumentácie pre vydanie územných rozhodnutí.

Rodinné domy je potrebné situovať za 60 dB(A) hranicu hluku.

2.8.2. Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Obec nemá dobudovanú základnú vybavenosť zohľadňujúcu požiadavky kladené na turizmus a CR. Územný plán obce k roku 2015 uvažuje so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu obyvateľov obce. Pre výpočet jednotlivých druhov občianskej vybavenosti bola použitá metodická príručka pre obstarávateľov a spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie vydané ako Štandardy minimálnej vybavenosti obcí v Bratislave v roku 2002 a Zásady a pravidiel územného plánovania vpracované VUVA – urbanistické pracovisko Brno z roku 1979. Uvedené výpočty je potrebné považovať za orientačné a majú odporúčací charakter. Pri riešení občianskej vybavenosti územný plán obce uprednostňuje umiestňovanie časti vybavenosti do už založených plôch. Kapacity týchto zariadení sú dimenzované pre potreby obyvateľov samotnej obce bez spádového územia. Výnimku tvorí iba špecifická občianska vybavenosť rekreácie turistického ruchu, jej druhovosť a kapacity, ktorá ovplyvňuje jedinečnosť prostredia a jej polohy. Zdokumentovaná návrhová časť v jednotlivých oblastiach – sférach je v svojej druhovosti odporúčaná, je možné ju flexibilne upravovať podľa spoločenskej požiadavky a aktuálnych potrieb. Preto nie je súčasťou záväznej časti územného plánu obce.

2.8.2.1. Školstvo

V budove obecného úradu sa nachádza materská škola s počtom detí 12, s vlastnou jedálňou a malým detským ihriskom. V samostatnej budove sa nachádza základná škola pre 1. – 9. Ročník, ktorú v súčasnosti navštevuje cca 80 žiakov. Škola má malú telocvičňu, vlastnú jedáleň a knižnicu. Na základnej škole pôsobí Školský klub. Pri základnej škole sa nachádza školské ihrisko. Pre obidve zariadenia je potrebné uvažovať s rekonštrukciou.

Orientačný výpočet potrieb základnej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
materská škola	miesto	40	1400	19	226	658
základná škola pre 1.– 9. Ročník	miesto	153	5355	180	1474	6292

Poznámka: *modifikačný koeficient je 2,5 priemerných kapacít základnej vybavenosti

V rámci rozšírenia športového vyžitia detí materskej školy je navrhované zrekonštruovanie a rozšírenie detského ihriska a pri základnej škole je navrhované zriadenie multifunkčného ihriska o výmere cca 6 272 m².

2.8.2.2. Kultúra a osвета

V spoločnej budove s obecným úradom sa nachádza kultúrny dom, s viacúčelovou sálou a kuchyňou o výmere cca 350 m² s kapacitou cca 300 miest.

Na území obce je rímsko – katolícky kostol a farský úrad. Pre väčšie verejné zhromaždenia občanov sú v súčasnosti vytvorené vhodné zhromažďovacie priestory v kultúrnom dome a v obecnej budove Telovýchovnej jednoty pri futbalovom ihrisku, kde sa nachádza veľká hala. Malé priestranstvo je pred kostolom. Obec si vedie kroniku obce.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
knižnica*	miesto	30	60	15	16	28
klubovne pre kultúrnu činnosť	miesto	6	36	3	12	17
klub dôchodcov	miesto	4	22	2	9	10
univerzálna sála	sedadlo	25	187,5	12	73	88

Poznámka: * základná vybavenosť

Územný plán rieši ďalší rozvoj kultúrnych aktivít obce a to rekonštrukciou kultúrneho domu a veľkej haly v obecnej budove Telovýchovnej jednoty. Ďalšie plochy pre túto funkciu sú navrhované v zábavnom parku v novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce.

2.8.2.3. Telovýchova a šport

Obec má futbalové ihrisko o ploche cca 8190 m². Pri futbalovom ihrisku sa nachádza veľká hala v obecnej budove Telovýchovnej jednoty. Organizujú sa tam rôzne športové akcie a podujatia. Pri základnej škole sa nachádza školské ihrisko a pri materskej škole sa nachádza malé detské ihrisko.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
telovýchova a šport	0	2 880	0	1354

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti v oblasti telovýchovy a športu je uskutočnený len pre nové potreby obce.

Územný plán rieši:

- v obci:

Pri futbalovom ihrisku Telovýchovnej jednoty Viacúčelový športový areál na ploche cca 17670m² pre cca 300 návštevníkov – (2 objekty , technické vybavenie areálu, stravovanie, kryté ihrisko s bazénom),

Pri základnej škole Multifunkčné ihrisko na ploche cca 6 270m² pre cca 200 návštevníkov – (1 objekt, technické vybavenie areálu),

- v novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce:

Športový detský areál na ploche cca 50 000 m² pre cca 750 návštevníkov – (2 objekty, správa, technické vybavenie, hygienické zariadenie, kryté ihrisko, stravovanie),

Plochy slnenia na ploche cca 21 880 m² pre 950 návštevníkov – (kiosky + 1 objekt – technické vybavenie a sociálne zariadenia),

Detská lyžiarska lúka na ploche 66 385 m² pre cca 600 návštevníkov – (2 objekty, stravovanie údolná a vrcholová stanica, lyžiarsky vlek 400m, hygienické zariadenie).

Vo výhlade po bilančnom období je uvažované južne od Areálu PD:

s Golfovým areálom na ploche cca 689 400 m² pre 50 návštevníkov – (1 objekt – stravovanie, technické vybavenie, hygienické zariadenia); Parkom – prechádzkové trasy na ploche cca 111 340 m² pre cca 500 návštevníkov s prvkami drobnej architektúry (altánky, lavičky, osvetlenie...); Parkom pod Bartkovom, kyslíková dráha na ploche cca 250 000 m² pre cca 1500 návštevníkov s objektom správy technické vybavenie a prvkami drobnej architektúry (altánky...); Ranč, hipoterapia na ploche cca 160 420 m² pre cca 250 návštevníkov (2 objekty – ubytovanie, stravovanie, správa, technické vybavenie, stajne ...); Športové ihriská na ploche cca 102 350 m² pre cca 250 návštevníkov (1 objekt – stavovanie, správa, technické vybavenie, hygienické zariadenie); Cyklotriálový areál na ploche cca 30 690 m² pre cca 180 návštevníkov (1 objekt – správa, stravovanie technické vybavenie, hygienické zariadenia...).

Ďalšie možné plochy športu budú súčasťou navrhovaných zariadení a areálov rekreácie, turizmu a CR.

Pre všetky navrhované plochy telovýchovy a športu je potrebné zabezpečiť podrobnejšie riešenia formou urbanistických štúdií. Vo výhlade po bilančnom období sú navrhované južne od Areálu PD golfový areál, športové ihriská a cyklotriálový areál.

2.8.2.4. Zdravotníctvo

V obci je budova zdravotného strediska, ktorá si vyžaduje rekonštrukciu. Niekedy tu pôsobil praktický lekár, detský lekár a stomatólog.

V súčasnosti sa zdravotné služby v obci neposkytujú. Zdravotná starostlivosť je zabezpečená v Stropkove. Na území obce nie je lekáreň.

Stanica rýchlej zdravotnej pomoci je zriadená v Novej Kelči.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
zdravotnícke služby	460	1430	216	672

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Územný plán rieši v budove bývalého zdravotného strediska zriadenie Penzión so stravovaním a ubytovaním.

V tomto objekte je doporučené umiestniť aj lekáreň a stanicu rýchlej zdravotnej pomoci, ktorá by v súčinnosti so profesionálnym hasičským zborom umiestneným v Holčíkovciach vytvárali ucelenú zásahovú jednotku pre obyvateľov obce a spádové územie ďalších obcí. Tieto služby budú do času ich realizácie v obci Holčíkovce využívané ako doposiaľ.

Vo výhlade po bilančnom období sú navrhované južne od Areálu PD Ranč s hipoterapiou a Park pod Bartkovom s kyslíkovou dráhou.

2.8.2.5. Sociálna starostlivosť

Obec nemá zriadený klub dôchodcov a zo strany dôchodcov nie je záujem o poskytovanie stravovania.

V obci bola zriadená opatrovateľská služba, ktorá v súčasnosti už neexistuje. Žiadna vybavenosť s touto funkciou sa na území obce nenachádza.

Orientačný výpočet potrieb vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²

jedáleň dôchodcov	m ² odb.pl.	2,8	15,6	1	4	7
-------------------	------------------------	-----	------	---	---	---

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Územný plán rieši ďalší rozvoj sociálnych služieb v obci. Stravovanie dôchodcov pre bilančné a výhľadové obdobie bude zabezpečené v navrhovaných zrekonštruovaných priestoroch kultúrneho domu pri obecnej úrade s novou kuchyňou a jedálňou pre cca 50 stravníkov. V bývalom zdravotnom stredisku navrhuje Penzión pre seniorov so stravovaním a ubytovaním so 40 lôžkami.

2.8.2.6. Maloobchodná sieť

Na území obce sa nachádzajú dve predajne potravín a zmiešaného tovaru. Iné maloobchodné zariadenia sa na území obce v súčasnosti nenachádzajú.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
maloobchodná sieť	460	1440	216	677

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Územný plán rieši nové plochy pre tento druh vybavenosti v obci pri pohostinstve – vývarovni polyfunkčný objekt s predajňou o ploche cca 720 m² v lokalite pod Areálom PD, obchodnú vybavenosť na ploche cca 6 900 m² a v novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce na ploche cca 3 540 m² obchodnú vybavenosť so službami.

Ďalšie odbytové plochy predajných jednotiek, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodnú vzdialenosť k mestám Vranov nad Topľou a Stropkov, územný plán uprednostňuje umiestňovať v obci v prvých realizačných etapách na súkromno-podnikateľskej báze v integrácii s rodinným bývaním.

Druh a kapacita maloobchodnej siete je podmienená realizáciou ďalších významných aktivít v území, predovšetkým v novonavrhovaných rekreačných areáloch na území obce.

2.8.2.7. Verejné stravovanie

V obci sa nachádza jedno pohostinstvo Hudáková s vývarovňou a bar Yes so stravovaním.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
verejné stravovanie	90	230	42	108

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Odbytové plochy verejného stravovania, ich druhovosť a možné kapacity územný plán obce rieši v novonavrhovaných športových a rekreačných areáloch a zariadeniach verejného stravovania:

- **v obci** pri futbalovom ihrisku Viacúčelový športový areál pre 300 návštevníkov so stravovaním s cca 40 stoličkami;
- **v juhozápadnej časti zastavaného územia obce** Motorest pre 120 návštevníkov so stravovaním s cca 90 stoličkami; Auto kemp pre cca 2600 návštevníkov so stravovaním s cca 120 stoličkami;
- **v novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce** Zábavný park pre 3 000 návštevníkov so stravovaním s cca 120 stoličkami; Kemp, stanová základňa pre 1 000 návštevníkov so stravovaním s cca 80 stoličkami; Plochy slnenia pre 950 návštevníkov so stravovaním cca 50 stoličkami; Športový detský areál pre 750 návštevníkov so stravovaním s cca 80 stoličkami; Detská lyžiarska lúka pre 600 návštevníkov so stravovaním s cca 80 stoličkami; Turistické ubytovne pre 900 návštevníkov so stravovaním s cca 200 stoličkami;

Vo výhľade po bilančnom období je uvažované južne od Areálu PD s s Golfovým areálom pre 50 návštevníkov so stravovaním cca 50 stoličkami; Hotelmi pre cca 600 návštevníkov so stravovaním s cca 600 stoličkami; Penziónmi pre cca 300 návštevníkov so stravovaním cca 250 stoličkami; Motelom pre cca 500 návštevníkov so stravovaním s cca 150 stoličkami; Zábavným parkom pre cca 2000 návštevníkov so stravovaním s cca 90 stoličkami; Ranč, hipoterapia pre cca 250 návštevníkov so stravovaním s cca 85 stoličkami; Kemp, stanová základňa pre cca 1 400 návštevníkov so stravovaním s cca 120 stoličiek;

Športové ihriská pre cca 250 návštevníkov so stravovaním s cca 40 stoličkami; Cyklotriálový areál pre cca 180 návštevníkov so stravovaním s cca 40 stoličkami.

– Podrobnejšie riešenie bude súčasťou urbanistických štúdií v rámci športových a rekreačných areálov. Je predpoklad, že služby verejného stravovania budú poskytované na súkromno-podnikateľskej báze v priamej nadväznosti na zdroj pasantov a návštevníkov.

2.8.2.8. Ubytovacie služby

Ubytovacie služby, ich druhovosť a možné kapacity územný plán obce rieši v novonavrhaných športových a rekreačných areáloch a ubytovacích zariadeniach:

- **v juhozápadnej časti zastavaného územia obce** Motorest pre 120 návštevníkov s ubytovaním cca 10 lôžok; Autokemp pre cca 2600 návštevníkov s ubytovaním cca 2 400 lôžok;
- **v novonavrhanom zastavanom území v južnej časti obce** Kemp, stanová základňa pre 1000 návštevníkov s ubytovaním cca 720 lôžok; Rybársky raj, rekreačné chaty (RCH1) pre 540 návštevníkov s ubytovaním cca 360 lôžok v 90 RCH; Rekreačné chaty (RCH2) pre 80 návštevníkov s ubytovaním cca 60 lôžok v 10 RCH; Turistické ubytovne pre 900 návštevníkov s ubytovaním cca 800 lôžok;

Vo výhlade po bilančnom období je uvažované južne od Areálu PD s Hotelmi pre cca 600 návštevníkov s ubytovaním cca 540 lôžok; Penziónmami pre cca 300 návštevníkov s ubytovaním cca 200 lôžkami; Motelom pre cca 500 návštevníkov s ubytovaním cca 150 lôžok; Ranč, hipoterapia pre cca 250 návštevníkov s ubytovaním cca 50 lôžok; Kemp, stanová základňa pre cca 1 400 návštevníkov s ubytovaním cca 1 200 lôžok.

Podrobnejšie riešenie bude súčasťou urbanistických štúdií v rámci športových a rekreačných areálov.

Je predpoklad, že ubytovacie služby – rodinné ubytovanie budú poskytované na súkromno-podnikateľskej báze v priamej nadväznosti na zdroj pasantov a návštevníkov obce.

2.8.2.9. Nevýrobné služby

V obci nie sú poskytované žiadne nevýrobné služby. Rozvoj nevýrobných služieb v obci je podmienený veľkosťou obce a je silne limitovaný blízkosťou okresného mesta.

Pohrebne služby v obci sú zabezpečované na jednom cintoríne v severnej časti obce s výmerou cca 6 185 m² pri ktorom sa nachádza starý vojenský cintorín o výmere cca 517 m². Obec má dom nádeje, ktorý je plne vybavený a správcu cintorína. V južnej časti obce sa nachádza pôvodný Petejovský cintorín o výmere cca 4 115 m² ktorý sa v súčasnej dobe nevyužíva.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
dom nádeje	miesto	3	27	1	7	13
cintorín*	hrob	70	455	53	0	342

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,6 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Súčasná kapacita cintorína nie sú postačujúce a preto územný plán rieši jeho rozšírenie o plochu cca 1 639 m².

Nevýrobné služby územný plán rieši v areáli výroby a skladov v južnej časti obce na ploche bývalého Areálu PD. Jednotlivé nevýrobné prevádzky môžu byť sčasti integrované s bývaním.

2.8.2.10. Výrobné a opravárenské služby

V obci sa nachádza zberňa liečivých rastlín Flóra. Ďalšie služby výrobného a opravárenského charakteru sa na území obce neposkytujú.

Výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
výrobné služby	60	120	28	56

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

V rámci rozšírenia ponuky pre oblasť výroby a služieb územný plán hlučné a nečisté prevádzky služieb navrhuje umiestniť v novonavrhovanom areáli výroby a skladov – Technické prevádzky, údržba na ploche cca 6 778 m² v južnej časti obce, kde sa uvažuje s ľahkou, hygienicky nezávadnou výrobou a areál Služby motoristom na ploche cca 19 900 m² so stravovaním s cca 40 stoličiek, prevádzkovo technickým a opravárenským vybavením. Druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti výrobných služieb budú vyplývať z podnikateľských plánov užívateľov územného plánu.

Jednotlivé výrobné prevádzky môžu byť sčasti integrované s bývaním, preto je potrebné ich regulovať a to s tým, že budú súčasťou nevýrobných služieb resp. budú v týchto územiach lokalizované nehlučné a zároveň čisté hygienicky nezávadné prevádzky výrobných služieb.

2.8.2.11. Správa a riadenie

Vo verejnej správe na obecnom úrade pracujú traja pracovníci, ktorí zabezpečujú činnosť obecnej správy. Obec má v budove obecného úradu zriadenú sobášnu sieň, matriku a poštu. Spoločná úradovňa je v Stropkove. V obci je zriadená úradovňa polície. Obec má hasičskú zbrojnicu s technickým vybavením, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu. Profesionálny ani dobrovoľný hasičský zbor v obci neexistuje, tieto služby sú zabezpečované z mesta Stropkov.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2015		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
správa a riadenie	prac. miesto	1,2	43,2	1	14	20
hasičská zbrojnica*	m ² uprav.pl.	130	325	73,32	88	183
pošta **	prac. miesto	2,5	100	3,53	123	141

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,2 priemerných kapacít základnej vybavenosti

**modifikačný koeficient je 3,0 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Z orientačného výpočtu potrieb základnej vybavenosti výpočtu vyplýva, že pre potreby obecného úradu v správe a riadení obce nie je potrebné jeho rozšírenie. Územný plán navrhuje rekonštrukciu obecného úradu a hasičskej zbrojnice. Ostatné zariadenia správy a riadenia budú naďalej využívané obyvateľmi obce ako doposiaľ.

2.8.3. Výrobné územia

2.8.3.1. Koncepcia rozvoja hospodárskej základne

2.8.3.1.1. Ťažba nerastných surovín

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská nerastov (zákon č.44/1988 Z.b. o ochrane a využití nerastného bohatstva – bankský zákon, v znení neskorších predpisov).

Na území obce sa nenachádzajú ložiská nerastných surovín, ktoré by bolo vhodné ťažiť a preto v riešení územného plánu nebolo potrebné vytvárať predpoklady pre ťažbu nerastných surovín.

2.8.3.1.2. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na rastlinnú a živočíšnu prvovýrobu. Poľnohospodársky pôdny fond pozostávajúci zo 135 ha ornej pôdy a 243 ha lúk a pasienkov obhospodaruje PD Nižná Oľšava. Poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ) do 1.– 4. Kvalitatívnej skupiny sa v katastrálnom území obce nenachádza. Podrobné údaje o kódach BPEJ nachádzajúcich sa na území obce sú uvedené vo vyhodnotení použitia poľnohospodárskeho a lesného

pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie kapitoly 2.15., ktoré tvorí samostatnú textovú prílohu územného plánu. Grafické znázornenie tohto vyhodnotenia je vyjadrené vo výkrese číslo 7 grafickej časti územného plánu. Jestvujúca poľnohospodárska pôda dáva všetky vhodné predpoklady pre rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby pri zabránení nežiaducich javov biodiverzity. V juhovýchodnej časti obce sa nachádza Areál PD na ploche cca 53 630m² s chovom cca 80 ks jalovic s ochranným pásmom 100 m. Rozvoj poľnohospodárskej výroby je podmienený podnikateľskými zámermi PD Nižná Oľšava.

2.8.3.1.3. Lesné hospodárstvo

Lesné porasty na území katastra obce Turany nad Ondavou tvorí jeden komplex v severozápadnej a západnej časti katastra a patria do Lesného hospodárskeho celku Miňovce. V obci je evidovaných 212 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí 22 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce, ktorých vlastníckmi sú Štátne lesy a Lesná a Urbárska spoločnosť Turany. V zastúpení lesných typov prevažujú lesy zmiešané s prevahou listnatých drevín, zastúpených drevinami rodu buk. Drevná hmota je spracovávaná na pilách mimo územia obce. V južnej časti obce sa nachádza Lesná správa s areálom.

Lesný hospodársky plán pre lesný hospodársky celok je platný pre hospodárenie na lesnom pôdnom fonde a je potrebné považovať ho za záväzný.

Pri využití lesných pozemkov na iné účely ako plnenie funkcií lesov dbať na ochranu lesných pozemkov a dodržiavať ustanovenia § 5 a § 6 zákona o lesoch.

2.8.3.1.4. Priemyselná, remeselná výroba a skladové hospodárstvo

Z pôvodných remesiel sa na území obce nezachovalo. V zastavanom území obce Turany nad Ondavou ani v jej katastrálnom území sa nenachádzajú areály plošného sústredenia výroby a výrobných služieb ani skladové hospodárstvo. Nehlučné a zároveň čisté hygienicky nezávadné výrobné prevádzky môžu byť sčasti integrované s bývaním.

Hlučné a nečisté prevádzky služieb územný plán umiestňuje v novonavrhovanom areáli výroby a skladov – Technické prevádzky, údržba na ploche cca 6 778 m² v južnej časti obce, kde sa uvažuje s ľahkou, hygienicky nezávadnou výrobou. Vo východnej časti obce za Areálom PD na ploche cca 21 900 m² je navrhované umiestnenie fotovoltaickej elektrárne a pod viacúčelovým športovým areálom na ploche 440 m² hangáre.

2.8.3.2. Stanovenie ochranných pásiem výroby

Areál výroby, skladov a skládok – Technické prevádzky, údržba má navrhnuté ochranné pásmo 50 m od oplotenia, fotovoltaická elektráreň má navrhnuté ochranné pásmo 20m od oplotenia a Areál PD 100 m od oplotenia.

2.8.3.3. Požiadavky na vymiestňovanie škodlivých prevádzok výroby

Z prevádzok, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú na území obce nie je výrazne škodlivého charakteru žiadna prevádzka a preto územný plán nerieši revitalizáciu a vymiestnenie prevádzok, ktoré by boli environmentálnou záťažou územia a významného vodohospodárskeho toku Ondava a VN Veľká Domaša.

2.8.4. Plochy zelene

Aj keď samotné zastavané územie obce je posudzované ako stresový faktor v území, no na jeho ploche sa nachádza systém zelene rôznych kategórii. Územný plán rieši jednotlivé druhy funkčnej zelene na území obce.

2.8.4.1. Plochy verejnej zelene

Jestvujúca plocha je v obci pri rímskokatolíckom kostole o výmere cca 960 m².

Pre túto plochu zelene je potrebné spracovať projekt sadových úprav. Územný plán vzhľadom k morfológií terénu obce a súvisiacimi lesnými porastmi v katastri obce nerieši nové plochy verejnej zelene.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2.

2.8.4.2. Plochy zelene rodinných domov

Zeleň rodinných domov tvorí základ systému zelene v obci. Pozemok s rodinným domom je väčšinou členený na predzáhradku, zastavanú obytnú a hospodársku časť a na záhradu. Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2.

2.8.4.3. Plochy vyhradenej zelene

Medzi plochy vyhradenej zelene pre potreby riešenia územného plánu obce je zahrnutá plocha cintorína v severnej časti o výmere cca 6 185 m², v severozápadnej časti plocha vojenského cintorína o výmere cca 517 m² a v južnej časti obce plocha pôvodného cintorína Petejovce o výmere cca 4 115 m², ktoré je potrebné naďalej zveľaďovať a udržiavať. Iné druhy vyhradenej zelene sa v obci nenachádzajú. Územný plán navrhuje rozšírenie cintorína severným smerom o výmere cca 1639 m². Keďže obec má povinnosť viesť v zmysle zákona číslo 543/2002 Z.z. pozemky vhodné pre náhradnú výsadbu za prípadný výrub drevín, riešenie územného plánu obce určilo za tieto pozemky rozšírenú plochu cintorína.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2.

2.8.4.4. Plochy sprievodnej – líniovej zelene

Medzi menšie upravené plochy v obci patrí vysoká – líniová zeleň pozdĺž cesty I/15 a pri miestnych komunikáciách. Územný plán rieši jej doplnenie v zastavanej časti obce s preferovaním jej výsadby v jej centrálnej časti. V iných častiach obce je možné ju realizovať len obmedzene z dôvodu stiesnených pomerov pôvodnej zástavby. Keďže obec má povinnosť viesť v zmysle ustanovení § 48 zákona číslo 543/2002 Z.z. pozemky vhodné pre náhradnú výsadbu za prípadný výrub drevín, riešenie územného plánu obce určilo tieto pozemky pozdĺž komunikácií a pri vytváraní parteru v obci.

Jestvujúca zeleň brehových porastov a sprievodná vegetácia toku Ondava, Slaného potoka, bezmenných vodných tokov obsahuje najmä krovinové poschodie v prepojení so stromovým. Líniová zeleň brehových porastov je pomiestne zastúpená jelšovo – topoľovými a jelšovými porastmi a dopĺňa mozaikové štruktúry zelene v okolí. Pre novú výsadbu je potrebné použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov pri zachovaní ochranných a manipulačných pásiem. Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2.

2.8.4.5. Plochy lesov

V extraviláne obce Turany nad Ondavou sa z krajinej zelene najvýznamnejšie uplatňuje zeleň lesných porastov. V obci je evidovaných 212 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí 22 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce. Lesný hospodársky plán pre lesný hospodársky celok je platný na roky 2008–2017 pre súčasné a budúce hospodárenie na lesnom pôdnom fonde.

2.8.5. Rekreačia, kúpeľníctvo a cestovný ruch

2.8.5.1. Charakter potenciálu územia a využitie

2.8.5.1.1. Potenciál územia

Hlavným rekreačným priestorom v blízkosti riešeného územia obce Turany nad Ondavou je v rámci Prešovského kraja XIII. Rekreačný krajinný celok Domaša, ktorý zahŕňa v sebe strediská turizmu pri vodnej ploche i sídla s vidieckym turizmom. VN Veľká Domaša sa nachádza v atraktívnom prírodnom prostredí a vytvára výborné podmienky pre pobyt pri vode, vodné športy a letnú turistiku v okolitých lesoch. V nadväznosti na letné využitie rekreačného priestoru je potrebné do rekreačných aktivít zapojiť príľahlé sídla, pričom rozvoj rekreácie v nich spájať na osobitostiach v dedinskom prostredí.

Možnosti využitia miernejších terénov v okolitých lesoch sú široké.

Severná, východná a južná časť riešeného katastrálneho územia obce Turany nad Ondavou má vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie. V okolí toku Ondava poskytujú široké možnosti

nenáročných turistických vychádzok a relaxácie v prírodnom prostredí. Obec má vhodné lokalizačné predpoklady ako východisko peších turistických a cykloturistických výletov predovšetkým vo väzbe na VN Veľká Domaša.

Na území obce sa nenachádzajú komplexné strediská so zariadeniami športu, rekreácie, turizmu a CR. Obec nemá zriadenú záhradkovú osadu na svojom území. Kúpeľné územia a objekty a liečivé zdroje sa v katastrálnom území obce nenachádzajú. V riešenom území sa nenachádzajú ani zdroje liečivých minerálnych vôd.

Územný plán rieši využitie prírodného potenciálu územia a danosti obce pre potreby rozvoja rekreácie, športu, turistiky a cestovného ruchu obyvateľov a návštevníkov obce a zohľadňuje zámery obce.

2.8.5.1.2. Konceptia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu

Konceptia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu v obci Turany nad Ondavou je na základe vyjadrenia Krajského úradu životného prostredia v Prešove, odboru štátnej vodnej správy a stanoviska Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., odštepny závod Košice podmienená dodržaním podmienky, že pevné objekty rekreačného charakteru v blízkosti VN Veľká Domaša budú umiestnené nad úroveň max. retenčnej hladiny 163,50 m.n.m. Doporučenie umiestniť ich až nad úroveň kóty koruny hrádze t.j. 165,00 m.n.m. sa bude týkať predovšetkým energetických zariadení a náročných technických a technologických zariadení súvisiacich s prevádzkovaním areálov a vybavení, resp. takých zariadení, kde by mohlo dôjsť k značným ekonomickým škodám.

Riešenie územného plánu v koncepcii rozvoja rekreácie a cestovného ruchu v obci Turany nad Ondavou na základe stanoviska Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., odštepny závod Košice neumiestňuje pevné objekty rekreačného charakteru na pozemkoch SVP ani nevedie cyklotrasy cez korunu hrádze vodnej nádrže.

Územný plán navrhuje:

- **v obci** pri základnej škole multifunkčné ihrisko na ploche cca 6 270 m² pre 200 návštevníkov (1 objekt – technické vybavenie areálu); pri futbalovom ihrisku Viacúčelový športový areál na ploche cca 17 670 m² pre 300 návštevníkov so stravovaním s cca 40 stoličkami (2 objekty – technické vybavenie areálu, stravovanie, kryté ihrisko s bazénom);
- **v novonavrhovanom zastavanom území v juhozápadnej časti obce** Vstup do autokempu na ploche cca 100 m² (1 objekt – sociálne zariadenia, správa areálu, technické vybavenie areálu); Motorest na ploche cca 450 m² pre 120 návštevníkov, s ubytovaním cca 10 lôžok a stravovaním s cca 90 stoličkami (1 objekt – stravovanie, ubytovanie, sociálne zariadenia); Vybavenie Autokempu na ploche cca 240 m² pre 150 návštevníkov (1 objekt – správa, hygienické zariadenia); Autokemp na ploche 35630 m² pre cca 2 600 návštevníkov, s ubytovaním cca 2 400 lôžok a stravovaním s cca 120 stoličkami (600 stojísk + 1 objekt – stravovanie, hygienické zariadenia); Rekreačná vodná plocha na ploche cca 1 370 m² pre 130 návštevníkov (1 objekt – hygienické zariadenia); Vyhliadková veža na ploche cca 25m² pre 250 návštevníkov;
- **v novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce** Zábavný park na ploche cca 93 720 m² pre 3 000 návštevníkov so stravovaním s cca 120 stoličkami (cca 10 objektov + hygienické zariadenie, technická vybavenosť, stravovanie); Kemp, stanová základňa na ploche cca 36 630 m² pre 1 000 návštevníkov s ubytovaním cca 720 lôžok a stravovaním s cca 80 stoličkami (180 miest + 1 objekt – stravovanie, správa, hygienické zariadenia); Plochy slnenia na ploche cca 21 880 m² pre 950 návštevníkov so stravovaním cca 50 stoličkami (kiosky + 1 objekt – technické vybavenie a sociálne zariadenia); Rybársky raj, rekreačné chaty (RCH1) na ploche cca 96 090 m² pre 540 návštevníkov s ubytovaním cca 360 lôžok v 90 RCH; Športový detský areál na ploche cca 50 000 m² pre 750 návštevníkov so stravovaním s cca 80 stoličkami (2 objekty – stravovanie, správa, technické vybavenie, hygienické zariadenia, kryté ihrisko, detské ihriská); Rekreačné chaty (RCH2) na ploche cca 3710 m² pre 80 návštevníkov s ubytovaním cca 60 lôžok v 10 RCH; Detská lyžiarska lúka na ploche cca 66 390 m² pre 600 návštevníkov so stravovaním s cca 80 stoličkami (2 objekty – stravovanie, údolná a vrcholová stanica, vlek dĺžky cca 400 m, hygienické zariadenia); Turistické ubytovne na ploche 24 090 m² pre 900 návštevníkov s ubytovaním cca 800 lôžok a stravovaním s cca

200 stoličkami (10 objektov – stravovanie, ubytovanie, hygienické zariadenia, technické zariadenia, správa, športoviská);

Podrobnejšie riešenie bude súčasťou urbanistických štúdií športových a rekreačných areálov.

Vo výhlade po bilančnom období je uvažované južne od hospodárskeho dvora s Golfovým areálom na ploche cca 689 400 m² pre 50 návštevníkov so stravovaním cca 50 stoličkami (1 objekt – stravovanie, technické vybavenie, hygienické zariadenia); Parkom – prechádzkové trasy na ploche cca 111 340 m² pre cca 500 návštevníkov s prvkami drobnej architektúry (altánky, lavičky, osvetlenie...); Hotelmi na ploche cca 225 000 m² pre cca 600 návštevníkov s ubytovaním cca 540 lôžok a stravovaním s cca 600 stoličkami (3 objekty – stravovanie, ubytovanie, služby, športoviská); Penziónmi na ploche cca 125 000 m² pre cca 300 návštevníkov s ubytovaním cca 200 lôžkami a stravovaním cca 250 stoličkami (25 objektov – stravovanie, ubytovanie, správa, technické vybavenie, športoviská); Parkom Hôrka na ploche cca 135 000 m² pre cca 1 200 návštevníkov s technickým vybavením, prvkami drobnej architektúry (altánky lavičky); Motelom na ploche cca 140 000 m² pre cca 500 návštevníkov s ubytovaním cca 150 lôžok a stravovaním s cca 150 stoličkami (1 objekt stravovanie, ubytovanie, správa, technická vybavenosť, športoviská); Zábavným parkom na ploche cca 67 970 m² pre cca 2000 návštevníkov so stravovaním s cca 90 stoličkami (7 objektov – stravovanie, hygienické zariadenia, technická vybavenosť); Parkom pod Bartkovom, kyslíková dráha na ploche cca 250 000 m² pre cca 1 500 návštevníkov s objektom správy technické vybavenie a prvkami drobnej architektúry (altánky...); Ranč, hipoterapia na ploche cca 160 420 m² pre cca 250 návštevníkov s ubytovaním cca 50 lôžok a stravovaním s cca 85 stoličkami (2 objekty – ubytovanie, stravovanie, správa, technické vybavenie, stajne...); Kemp, stanová základňa na ploche cca 83 850 m² pre cca 1 400 návštevníkov s ubytovaním cca 1 200 lôžok a so stravovaním s cca 120 stoličiek (400 miest + 1 objekt – stravovanie, správa, hygienické zariadenia, športoviská); Športové ihriská na ploche cca 102 350 m² pre cca 250 návštevníkov so stravovaním s cca 40 stoličkami (1 objekt – stravovanie, správa, technické vybavenie, hygienické zariadenie); Cyklotriálový areál na ploche cca 30 690 m² pre cca 180 návštevníkov so stravovaním s cca 40 stoličkami (1 objekt – správa, stravovanie technické vybavenie, hygienické zariadenia...).

Je predpoklad, že služby súvisiace s turizmom a cestovným ruchom budú poskytované aj na súkromno-podnikateľskej báze v priamej nadväznosti na zdroj pasantov a návštevníkov.

Ďalšou z možnosti využitia prírodného potenciálu územia obce je poľovnícky revír v blízkych lesoch susedných obcí, ktorý vlastní Poľovnícke združenie Dubinka so sídlom v Miňovciach, ktoré má 43 poľovníkov a nevlastní účelový objekt na území obce Turany nad Ondavou.

Na území obce je niekoľko zaujímavých miest s dobrými výhľadmi na obec alebo na širšie okolie z lokality Čopánka a z lokality Nad Hrašťou v južnej časti obce a z navrhovanej Vyhliadkovej veže v areáli autokempu.

2.8.5.1.3. Dynamická rekreácia

K najviac uplatňovaným formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Bezprostredné okolie samotnej obce Turany nad Ondavou i naň nadväzujúceho rovnomenného rekreačného priestoru vytvára veľmi vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie.

Riešeným územím obce neprechádzajú hlavné turistické trasy značených turistických chodníkov (Turistický atlas Slovenska. VKÚ Harmanec, 2007).

Riešeným územím obce a po katastrálnych územiach blízkych obci prechádzajú odporúčané cykloturistické trasy po cestách I/15 a II/556 – Fiaš (Cykloturistický atlas Slovenska, VKÚ Harmanec, 2006).

Jestvujúce cykloturistické trasy sa nachádzajú aj v prepojení centra obce Turany nad Ondavou s využitím predovšetkým jestvujúcich miestnych a účelových komunikácií pričom rekreačná lokalita Čopánka, je prepojená s obcou po ceste I/15 s pokračovaním v smere Stropkov a Vranov nad Topľou.

Územný plán obce rieši dve nové navrhované cykloturistické trasy. Prvá nadväzuje v priestore kostola sv. Anny na cykloturistickú trasu prechádzajúcu po ceste I/15, prechádza okolo ľavostranného bezmenného prítoku Ondavy v centre obce východným smerom a okolo lesného masívu Uhliská do obce Mrázovce. Druhá sa odpoja z doporučenej cyklistickej trasy na ceste I/15 a vedie po ceste III/5575 do obce Vyšný Hrabovec a nadväzuje na odporúčanú cyklistickú trasu Mrázovce – Tokajík.

2.8.5.2. Kúpeľné územia a územia prírodných a liečivých prameňov

Územia a objekty tohto charakteru sa v katastrálnom území obce nenachádzajú. V riešenom území sa nenachádzajú ani zdroje liečivých minerálnych vôd ani pramene prírodných minerálnych vôd.

2.9. Verejné dopravné a technické vybavenie

2.9.1. Doprava

2.9.1.1. Cestná doprava

2.9.1.1.1. Širšie dopravné vzťahy

Cez západný okraj obce prechádza cesta I. triedy č.15 Stročín (I/73) – Stropkov – Turany n. Ondavou – Slovenská Kajňa – Vranov n. Topľou (I/18). Cesta I/15 prebiehajúca pozdĺž východného okraja vodnej nádrže Domaša. Cesta I/15 má v zmysle ÚPN-VÚC Prešovského kraja dôležitý hospodársky a spojovací význam v severojužnom prepojení okresov Svidník a Vranov v kontexte s prepojením v južnom smere pomocou cesty I/71 až do priestoru maďarskej hranice (Slovenské Nové Mesto) a ukrajinskej hranice (V. Nemecké) a v severnom smere pomocou cesty I/73 až do priestoru poľskej hranice (Vyšný Komárnik). Cesta I/15 bude napojená na R4 v mimoúrovňovej križovatke Stročín.

V letnej turistickej sezóne je cesta I/15 nosnou distribučnou komunikáciou rekreačného priestoru vodnej nádrže Domaša a zabezpečuje jeden z hlavných prístupových smerov od Vranova (I/18) a od Svidníka (I/73). Na cestu I/15 je napojená v priestore severne od obce cesta II/556, ktorá je severnou tangentou VN a prepája cesty I/73 a I/15 a je hlavnou nástupovou trasou zo smeru Prešov a Poprad.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že obec Turany nad Ondavou ako jeden z nástupných bodov do rekreačného priestoru medzinárodného významu svojou polohou na hlavnej trase s rekreačnou dopravou má špecifické postavenie v hierarchii rekreačných stredísk situovaných v priestore VN Veľká Domaša, nakoľko má veľmi dobré priame napojenie na medziokresné, regionálne a nadregionálne cestné prepojenia a na pripravovaný medzinárodný cestný ťah E371 resp. rýchlostnú komunikáciu R4.

2.9.1.1.2. Doprava a dopravné zariadenia

Cesta I/15

V prejazdnom úseku obcou cesta I/15 zodpovedá kategórii C 9,5/60, je bez chodníkov a na strane privrátenej k zástavbe je vybavená dláždenou priekopou lichobežníkového profilu. Smerové oblúky v severnej časti trasy majú polomery pod hodnotami povolenými pre najmenšie dovolené polomery v zmysle STN 73 6110. Cesta tanguje obec po jej západnom okraji a samotná zástavba obce je dopravné sprístupnená pomocou troch obslužných prístupových komunikácií prebiehajúcich vo východo – západnom smere, ktoré sú vnútri jestvujúcej zástavby navzájom prepojené obslužnou prístupovou komunikáciou súbežnou s cestou I/15. Nevyhovujúce riešenie a stavebno-technický stav stykových križovatiek v napojení obslužných prístupových komunikácií, malé polomery smerových oblúkov a neprehľadný smerový oblúk v centre obce sú najzávažnejšie závady na tejto ceste. Špecifická je situácia v priestore kostola, kde sa živelným vývojom vytvorilo centrum obce s občianskou vybavenosťou a obojstrannou zastávkou SAD. Cesta sa tam neorganizovane rozvoľňuje do spevnenej plochy vyžívanej na zastavovanie autobusov a umiestnenie prístrešku. Do tejto plochy je napojená obslužná prístupová komunikácia a prízjazd k objektu pohostinstva a z nej sa prechádza cez cestu k objektu predajne Jednota a protiľahlejšť zastávke SAD. Tento stav je bodovou závadou na ceste I/15.

Intenzita dopravy na ceste I/15 je sledovaná v rámci celoštátneho sčítania dopravy (viď tabuľku), v letnej sezóne však stúpne oproti mimosezónnej premávke, čo však na základe dostupných prieskumov nie je možné preukázať.

Vývoj dennej intenzity dopravy na ceste I/15 podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest je dokumentovaný v tabuľke:

Číslo cesty	Sčítací úsek	Úsek cesty	Celoštátne sčítanie dopravy v roku					Návrhový rok a výhľad – nápočet	
			/skutočné vozidlá /24hod/					/skutočné vozidlá /24h/	
			Počet a percentuálny podiel nákl. Automobilov					2015*	2025
			1985	1990	1995	2000	2005		

I/15 (II/557)	01159	Odb. II/556 Fijaš - odb. III/5575 Vyšný Hrabovec	1620	1483	1265	2481	1856	2209	2605
				535 NA = 36,1%	830 NA = 65,6%	460 18,54%	606 32,6%	721 32,6%	848 32,55

Poznámka: Použité prognózané koeficienty rastu intenzity dopravy boli vydané Ministerstvom dopravy a telekomunikácií s účinnosťou od 1.11.2006 ako Metodický pokyn a návod prognózovania výhľadových intenzít na cestnej sieti

Sčítanie dopravy preukazuje nevyrovnaný vývoj dennej intenzity dopravy v absolútnych číslach na ceste I/15 spôsobený všeobecným útlmom hospodárskej činnosti v tomto regióne a nárast percentuálneho podielu nákladnej dopravy spôsobený hlavne nárastom tranzitnej TIR dopravy v relácii MR – PR

Návrh

V zmysle ÚPN – VÚC akceptujeme cestu I/15 ako distribučnú, kvalitatívne homogénnu cestnú komunikáciu severo – južnej orientácie, ktorá prechádza riešeným územím k.ú. Turany n. Ondavou po východnom okraji VN a ktorá zachytáva a privádza ťažiskovú turistickú a hospodársku dopravu zo severného smeru z cesty I/73,E371(výhľadovo R4) a z južného smeru z cesty I/18 resp. z cesty I/79 (býv. II/553) Vranov –Trebišov- Slovenské Nové Mesto – Čierna n. Tisou. Cesta I/15 je zapracovaná v ÚPN – VÚC Prešovského kraja ako nosná komunikácia priestoru vodnej nádrže Veľká Domaša. Na južnom okraji intravilánu obce sa navrhuje odklon tejto cesty smerom od vodnej nádrže s cieľom uvoľniť plochy nadväzujúce na pobrežie na výstavbu nadštandardných aktivít v oblasti rekreácie a cestovného ruchu . Dopravné riešenie obce a katastra obce preto navrhuje dopravnú obsluhu územia ako špecifickú dopravnú obsluhu časti rekreačnej oblasti V. Domaša . Na základe tejto koncepcie navrhujeme:

- mimo zastavané územie a mimo územie k zastavaniu určené realizovať jej prestavbu na kategóriu C 11,5/80
- v prejazdnom úseku intravilánom obce realizovať jej prestavbu na kategóriu B1 – MZ 14/60 so súbežnými chodníkmi zabezpečujúcimi prístup k areálom rekreácie a iným komerčným aktivitám navrhovaným medzi cestou a okrajom VN
- územnú rezervu pre preložku trasy v extravilánovom úseku, kde je trasa vedená v bezprostrednej blízkosti vodnej hladiny a kde znehodnocuje možnosti rekreačného využitia plôch alebo bráni rozvoju rekreačných aktivít

Cesta II/556

Cesta II/556 prechádza cez severnú časť katastra. Nemá priamy vplyv na dopravnú obsluhu obce a je napojená na cestu I/15 v nevyhovujúcej stykovej križovatke. V roku 2005 denná intenzita dopravy na ceste II/556 podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest (úsek 01506) bola 2346 sk. Voz./24h, z toho 417 ťažkých vozidiel, čo je 17,8% podiel nákladnej dopravy.

Návrh

V priebehu katastrom je potrebné vytvárať podmienky pre homogenizáciu cesty II/556 ako spojnice ciest I/73 (R4) a I/15 a upraviť ju na kategóriu C 9,5/70 vrátane úpravy križovatky s cestou I/15.

Cesta III/5575

Cesta III/5575 v celom prejazdnom úseku extravilánom obce prebieha cez nezastavané územie. Na cestu I/15 je napojená vo funkčnej aj keď stavebnotechnicky nevyhovujúcej stykovej križovatke. Intenzita dopravy na ceste III/5575 nie je sledovaná v rámci celoštátneho sčítania dopravy. Jej význam je miestny.

Návrh

Po predpokladanom dobudovaní rekreačnej oblasti VN Veľká Domaša nastane kvalitatívne nová situácia v zmysle nárokov na úroveň poskytovaných služieb motoristom.

Na základe tejto koncepcie je navrhované:

- v zastavanom území obce aj mimo zastavané územie a územia k zastavaniu určené, realizovať jej úpravu na kategóriu C 7,5/60
- pripojenie na cestu I/15 upraviť na plnohodnotnú stykovú križovatku v zmysle príslušných normových ustanovení (STN 736102). Kríženie s navrhovanou preložkou I/15 bude mimoúrovňové.

Miestne obslužné komunikácie

Samotná zástavba obce je dopravne sprístupnená pomocou troch obslužných prístupových komunikácií prebiehajúcich vo východo – západnom smere, ktoré sú priamo napojené na cestu I/15 a sú slepo ukončené

na východnom okraji intravilánu. Vnútri jestvujúcej zástavby navzájom prepojené obslužnou prístupovou komunikáciou súbežnou s cestou I/15. Vnútri jestvujúcej zástavby sú tieto tri komunikácie navzájom prepojené obslužnou prístupovou komunikáciou súbežnou s cestou I/15. Obslužná prístupová komunikácia sprístupňujúca severnú časť zástavby obce je na cestu I/15 napojená na začiatku neprehľadného smerového oblúka v centre obce na ceste I/15. Všetky tri napojenia komunikácií na cestu I/15 nespĺňajú normové kritéria na riešenie stykových križovatiek. Všetky obslužné komunikácie majú šírku cca. 4,0-5,0 m, vozovku s asfaltovým krytom. Uličný priestor všetkých komunikácií v obci je nehomogénny, pôsobí neesteticky, funkčne však vzhľadom na minimálnu premávku v súčasnosti vyhovuje.

Pri predpokladanom náraste CR v RO VN Veľká Domaša predpokladáme zvýšený záujem pasantov o služby poskytované v obci ako aj záujem o ubytovanie v jestvujúcej aj navrhovanej zástavbe rodinných domov. Tomuto trendu musí zodpovedať aj úroveň dopravnej obsluhy územia intravilánu obce. Za týmto účelom navrhujeme obslužné prístupové komunikácie dobudovať v dvoch kategóriách:

A/ Pre dopravne exponované prístupové komunikácie navrhujeme kategóriu C3-MO 7,5/40 t.z. dvojpruhová obojsmerná, v stiesnených pomeroch C3-MO 6,5/30

B/ Dopravne menej exponované prístupy najmä v koncových polohách zabezpečia jednopruhovú obojsmernú komunikáciu kategórie C3-MO 4,25/30 .

Napojenia na cestu I/15 je potrebné upraviť na parametre stykových križovatiek.

Pri realizácii rekonštrukcií je treba zabezpečiť základné funkcie pre zabezpečenie dopravnej obsluhy jestvujúcej zástavby a to aj za cenu zásahov do príľahlých pozemkov. **Pri návrhu nových lokalít rodinných domov je potrebné dôsledne dodržiavať usporiadanie dopravného priestoru v zmysle STN 73 6110, STN 73 6102** a vytvárať uličný priestor ako plnohodnotný prvok urbanistického riešenia. V týchto lokalitách navrhujeme kategóriu MO 7,5/40 s minimálne jednostranným chodníkom a zelenými postrannými deliacimi pásmi.

Účelové komunikácie

V katastri obce prebiehajú poľné cesty, ktoré vznikli živelným vývojom pre potreby najmä sezónnych poľnohospodárskych prác, sú nespevnené, nemajú normové parametre a nemajú vplyv na dopravné riešenie územia katastra.

Návrh

Poľné cesty ponechávame ako sezónne, bez spevnenia so zemitou úpravou vozovky resp. s čiastočným spevnením.

2.9.1.1.3. Cestná osobná hromadná doprava

Autobusová doprava je zastúpená autobusmi SAD. V obci je jedna priebežná obojstranná zastávka na ceste I/15 v centre obce pred kostolom, na oboch stranách vybavená oceľovým prístreškom . Autobusy zastavujú na spevnenej neorganizovanej ploche pred kostolom resp. v opačnom smere na čiastočne spevnenej prašnej. Počet spojov sa mení podľa požiadaviek obcí na trase.

Návrh

Vzhľadom na stabilizovanú zástavbu obce a tým dané reálne dochádzkové vzdialenosti je súčasne situovanie zastávky v obci v priestore kostola vyhovujúce. Územný plán rieši novú obojstrannú zastávku na južnom okraji zastavaného územia obce, ktorá má význam hlavne pre letnú sezónu v súvislosti s navrhovanými zariadeniami rekreácie a cestovného ruchu.

2.9.1.1.4. Parkovacie, odstavné plochy a priestranstva, garáže

V obci sú vybudované plochy pre statickú dopravu pri obecnom úrade resp. kultúrnom dome a obecnom bazéne označené ako P1 s kapacitou 6 stojísk so zastupiteľnosťou stojísk a pri cintoríne označené ako P2 s kapacitou 15 stojísk ako parkovacie pásy na MK . Tieto postačujú pre svoje funkcie. Nárazové podujatia v kultúrnom dome je možné riešiť len parkovaním na cestnej sieti v zmysle vyhlášky o Premávke na pozemných komunikáciách. Pri ostatných objektoch občianskej vybavenosti sa na parkovanie využívajú rozptyľové plochy, nespevnené príľahlé plochy a okraje miestnych komunikácií. Potreba parkovania v jestvujúcej zástavbe je vykrytá na vlastných pozemkoch. Problematické sú úseky prístupových komunikácií, ktoré sú situované v úzkych šírkových dimenziách (cca 3,0-4,0m) medzi oploteniami

jestvujúcej zástavby, kde zaparkované vozidlo na komunikácii tvorí neprekonateľnú prekážku pre iných užívateľov cesty resp. prístup pre nákladné vozidlá.

Návrh

Je potrebné očakávať, že prevádzka navrhovaných a jestvujúcich zariadení poskytujúcich služby v letnej sezóne ovplyvní bilanciáciu potreby parkovacích stojísk.

Potreba parkovacích miest pre vybavenosť obce v zmysle STN 73 6110 je redukovaná podľa čl. 196 uvedenej normy. Výsledný redukčný súčiniteľ je **0,096**, pričom $k_a=1,0$, $k_v=0,4$, $k_p=0,6$, $k_d=0,4$ pre základnú vybavenosť a pre objekty vyššej vybavenosti a objekty so sezónnym nárastom klientely je **0,32** pričom $k_a=1,0$, $k_v=0,4$, $k_p=0,8$, $k_d=1,0$

	Druh vybaveností	Počet merných jednotiek	Ukazovateľ parkovacie miesto na mernú jednotku	Potreba výhř. Počtu parkovacích miest	Redukovaná potreba parkovacích miest	Návrh počtu parkovacích stojísk
P1	Kostol*	100 sedadiel	7	15	5	10
P2	Pohostinstvo, vývarovňa*	20 stoličiek	5	4	2	4
P3	Obec. Úrad, pošta, kultúrny dom*	141 m ² úžitkovej plochy 300 sedadiel	30 4	5 75	1 24	3 25
P4	Zdrav. Stredisko*	78 m ² úžitkovej plochy	20	4	2	5
P5	Polícia					
P6	Viacúčelový športový areál	300 návštevníkov	4	75	24	
P7	Ihrisko	100 návštevníkov	10	10	1	5
P8	Polyfunkčný objekt	50 m ² predaj. Plochy	20	3	1	2
P9	Potraviny – COOP*	100 m ² predaj. Plochy	20	5	2	4
P10	Základná škola	108 učiteľov a žiakov	45	2	1	3
P11	Cintorín, Dom smútku	7823 m ² úžitkovej plochy	500	16	2	8
P12	Motorist, vodná plocha	90 návštevníkov 10 lôžok 130 návštevníkov	4 2 4	23 5 33	8 5 10	36
P13	Zábavný park/ Reštaurácia	3000 návštevníkov 120 stoličiek 16 zamestnancov	4 4 7	700 30:2=15 3	392 8 2	420
P14	Obch. vybavenosť, služby	50 návštevníkov/1h 6 zamestnanci	10 5	5 1	3 1	5
P15	Šport-detský areál Reštaurácia	750 návštevníkov 80 stoličiek 4 zamestnanci	4 4 7	188 20:2=10 0	105 6 0	108
P16	Plochy slnenia	950 návštevníkov 50 stoličiek 3 zamestnanci	4 4 7	238 13 0	133 7 0	52
P17	Lyžiarska lúka Reštaurácia	600 návštevníkov 80 stoličiek	4 4	150 20:2=10	84 6	52+zastupiteľnosť P18
P18	Služby motoristom	150 návštevníkov 40 stoličiek 12 zamestnancov	4 4 7	38 10 2	21 6 1	52

*Nápočet počtu parkovacích stojísk je urobený pre zvýšené nároky v letnej sezóne.

Poznámka: Orientačná výmera parkoviska pre jedno osobné je vozidlo 20,0 m² (z toho stojisko 12,5 m²), jeden autobus 78,0 (stojisko 40,25) m²

Súkromné firmy zaoberajúce sa výrobou si zabezpečia parkovanie pre zamestnancov a klientov na vlastnom pozemku.

Navrhované spevnené plochy a parkoviská je potrebné vybaviť odlučovačmi ropných látok a zároveň prijať opatrenia na zdržanie zrážkových vôd pred vyústením do vodných tokov (retenčné nádrže, vsakovanie).

2.9.1.1.5. Hlukové pásma cestnej dopravy

Na ceste I/15 v sledovanom úseku cez obec v roku 2005 bolo uskutočnené sčítanie dopravy, ktoré je dokumentované vyššie v tabuľke, kde je aj výpočet výhřadovej intenzity dopravy v návrhovom roku 2015 a intenzita 10 rokov po návrhovom období, kedy sa sledujú prípustné hodnoty hluku z motorovej dopravy

vo vonkajšom prostredí . V zmysle prílohy číslo 2. K nariadeniu Vlády Slovenskej republiky číslo 339/2006 Z.z., „Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí...“ je najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v obytnom území v okolí ciest I. triedy $L_{Aeq}=60dB(A)$ a v nočnom období 50 dB(A). V obci neboli zaznamenané sťažnosti občanov na hluk na základe subjektívnych pocitov.

Výpočet hluku z cestnej motorovej dopravy na ceste I/15 v obci Turany nad Ondavou

Základné údaje o výpočte :

Intenzita dopravy na ceste I/15 v roku 2005 je dokumentovaná vo výsledkoch celoštátneho sčítania dopravy. Iné podklady napr. špeciálne dopravné prieskumy alebo dopravno-inžinierská dokumentácia obce neboli k dispozícii. Výpočet hluku bol spracovaný v zmysle “Metodických pokynov pre výpočet hladín hluku z dopravy”, spracoval RNDr. Miloš Liberko, VÚVA Brno, 1991.

Výpočet hluku v dennej a nočnej dobe na ceste I/15 v r. 2025 - **sčítací úsek 01159**

Sledovaný profil je v intraviláne sídla, preto uvažujeme s najvyššou povolenou rýchlosťou 50km/h a výpočtovou hodnotou “v” pre dennú dobu 45km/h, pre nočnú dobu 50km/h.

Základné dopravné údaje:

- počet skutočných vozidiel za 24h..... $S=2605$ sk.v.
- počet skutočných vozidiel v dennom období $6^{\circ}-22^{\circ}$ $S_d=0,93S=2423$ sk.v.
- priemerná denná hodinová intenzita..... $n_d = S_d : 16=151$ sk.v.
- počet skutočných vozidiel v nočnom období $22^{\circ}- 6^{\circ}$ $S_n=S-S_d= 182$ sk.v.
- priemerná nočná hodinová intenzita..... $n_n = S_n : 8= 23$ sk.v.
- počet nákladných vozidiel $T= 848$ sk.v.
- počet ľahkých nákladných vozidiel..... $N_1=38 \times 1,4=53$ sk.v.
- počet nákladných vozidiel a autobusov..... $N=T-N_1=848-53=795$ sk.v.

-percentuálny podiel nákladnej dopravy..... $N\%=(N \times 100\%) :$

$$S=(795 \times 100):2605=30,52\%$$

-počet nákladných vozidiel v dennom období

$$6^{\circ}22^{\circ} \dots\dots\dots N_d=N \times 0,93=795 \times 0,93=739 \text{sk.v.}$$

-percentuálny podiel nákladnej dopravy dennej..... $N_d\%=(N_d \times 100\%) : S_d=(739 \times 100):2423=30,50\%$

-percentuálny podiel nákladnej dopravy nočnej pre $25\% \leq N\% \leq 50\%$ je $N_n\% = 0,6N_d = 0,6 \times 30,5=18,30\%$

Hluk bol počítaný zo vzťahov:

$$X=F_1^P \times F_2 \times F_3 \times n_d$$

$Y=10 \log X + 40 / L_{Aeq}$ / - ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5m od osi najbližšieho jazdného pruhu komunikácie

Faktor F_1^P – vyjadruje vplyv rýchlosti dopravného prúdu a percentuálneho podielu N_d na hodnotu L_{Aeq} v roku 2005.

Pre dennú dobu $N_d\%=30,50\%$ a $v=45\text{km/h}$ $F_{1d} = 2,6$ (z grafu 1.1)

Pre nočnú dobu $N_n\%=18,30\%$ a $v=50\text{km/h}$ $F_{1n} = 2,1$ (z grafu 1.1)

Pre časové obdobie po r. 2005 sa vplyv rýchlosti dopravného prúdu a percentuálneho podielu N_d resp. N_n vyjadruje pomocou faktoru F_1^P :

$$F_1^P = F_{1d} : (-13,081: v + 5,497) = 2,6 : (-13,081: 45 + 5,497) = 0,499 = F_1^{2025}$$

$$F_2 = 1,06 \text{ (pre } s=1,0\% \text{)}$$

$$F_3 = 1,00$$

Potom:

$$X = 0,499 \times 1,06 \times 1,00 \times 151 = 79,86$$

$$Y = 10 \log 79,86 + 40 = 10 \times 1,902 + 40 = 59,02 \text{ dB(A)}$$

Vo vzdialenosti 7,5m od osi najbližšieho jazdného pruhu skúmanej komunikácie je $L_{Aeq} = 59,02 \text{ dB(A)}$.

Vzhľadom na polohu skúmaného bodu v jestvujúcom koridore nesúvislej obojstrannej zástavby širokom cca 15-20m neuplatňujeme útlm hluku v závislosti na výške a vzdialenosti skúmaného bodu t.z. $L_x = L_{Aeq} = 59,02 \text{ dB(A)}$

Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v obytnom území v okolí ciest I. a II. triedy je 60 dB(A)*.

Záver pre sčítací úsek 01159 pre denné obdobie

V prejazdnom úseku cesty I/15 nie je prekročená najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky.

Výpočet hluku v nočnej dobe na ceste I/15 v r. 2025 - **sčítací úsek 01159**

$$F_1^P = F_{1n}: (-13,081: v + 5,497) = 2,1 : (-13,081: 50+ 5,497) = 0,401 = F_1^{2025}$$

$$X = 0,401 \times 1,06 \times 1,00 \times 23 = 9,776$$

$$Y = 10 \log 9,776 + 40 = 10 \times 0,990 + 40 = 49,9 \text{ dB(A)}$$

Vo vzdialenosti 7,5m od najbližšieho jazdného pruhu skúmanej komunikácie je $L_{Aeq} = 49,9 \text{ dB(A)}$

Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v nočnom období v obytnom území v okolí ciest I. a II. triedy je 50 dB(A)*.

Záver pre sčítací úsek 01159 pre nočné obdobie

V prejazdnom úseku cesty I/15 nie je prekročená najvyššia prípustná hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} ani v dennom ani v v nočnom období v skúmanom typickom profile s výškou skúmaného bodu 2,0m vo vzdialenosti 9,25m od osi vozovky.

*Nariadenie vlády SR č. 40 zo 16. januára 2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami a Nariadenie vlády SR č. 339 z 10. mája 2006 Z.z. – hodnoty pre kategóriu územia III.

2.9.1.2. Pešie komunikácie

Chodníky súbežné s cestou I/15, prístupovými komunikáciami alebo samostatne trasované v obci nie sú. Neusporiadaný a rôznorodý dopravný priestor miestnych komunikácií pri absencii chodníkov vytvárajú možnosti kolízie s chodcami.

Návrh

Osobitnú pozornosť je treba venovať ceste I/15 v kontakte s centrom obce, kde je zvýšený pohyb chodcov a kde sú situované zastávky hromadnej autobusovej dopravy a kde je nutné zabezpečiť podmienky pre bezpečný pohyb chodcov medzi vlastnou obcou a navrhovanými aktivitami za cestou pri VN Veľká Domaša. Za týmto účelom navrhujeme chodníky pozdĺž cesty I/15 v potrebnom rozsahu a úpravu priestoru medzi kostolom a obecným úradom s cieľom vytvoriť hodnotný spoločenský a komerčný priestor. V rámci priestorových možností v koridoroch jestvujúcich MK sú navrhované min. jednostranné chodníky šírky 1,5m. Návrh nových lokalít rodinných domov akceptuje potrebu kvalitného uličného priestoru a uvažuje s chodníkmi oddelenými od vozovky zelenými deliacimi pásmi.

2.9.1.3. Cyklistická doprava

V obci ani na území katastra nie je v súčasnosti segregovaná cyklistická doprava. Územný plán nerieši jej segregáciu ani po cestách I/15, III/5575 ani po miestnych komunikáciách. Cyklistická doprava v obci je využívaná za účelom dochádzky k objektom občianskeho vybavenia, do zamestnania a za účelom cykloturistiky. Najmä v letnej sezóne je cyklistická doprava využívaná pasantmi na presun medzi rekreačnými strediskami RO Domaša a rekreačný pohyb v rámci miesta ubytovania.

Charakter a intenzita dopravy na miestnych komunikáciách umožňujú koexistenciu motorovej a cyklistickej dopravy v spoločnom hlavnom dopravnom priestore.

Jestvujúce cykloturistické trasy sa nachádzajú aj v prepojení centra obce Turany nad Ondavou s využitím predovšetkým jestvujúcich miestnych a účelových komunikácií na rekreačnú lokalitu Čopánka, prechádzajúce po ceste I/15 v smere Stropkov a Vranov nad Topľou a po ceste III/5575 Vyšný Hrabovec.

Územný plán obce rieši jednu novú cykloturistickú trasu ktorá nadväzuje v priestore kostola sv. Anny na cykloturistickú trasu prechádzajúcu po ceste I/15, prechádza okolo bezmenného potoka východným smerom a okolo lesného masívu Uhliská do obce Mrázovce.

2.9.1.4. Železničná doprava

Cez obec ani cez jej kataster neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Vranov a Humenné na nadregionálnej jednokolejnej trati č.193 Prešov–Vranov–Humenné.

V zmysle Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov je vo výhľade uvažované s novou železničnou traťou Bardejov–Svidník–Stropkov–Turany n. Ondavou–Holčíkovce–Sedliská s napojením na železničnú trať Vranov n. Topľou–Strážske, pre ktorú je požadovaná územná rezerva.

V ÚPN–obce je koridor pre trasu uvažovanej železničnej trate vedenej po východnom okraji hranice zastavaného územia akceptovaný.

2.9.2. Vodné hospodárstvo

2.9.2.1. Zásobovanie pitnou a prevádzkovou vodou

2.9.2.1.1. Rozbor súčasného stavu

Obec má vybudovaný gravitačný vodovod ktorý je súčasťou skupinového vodovodu (SKV) Miňovce - Turany n/Ondavou - Nová Kelča (rozhodnutie KÚŽP č. 1/2005/00746-011 zo dňa 11.11.2005) v správe VVS OZ Svidník. SKV je napojený na vodné zdroje v lokalite Miňovce (tri vŕtane studne s doporučeným odberom 9,5 l/s ale s bilančnou výdatnosťou len 7,0 l/s), so súčasným odberom cca 4,0 l/s. Voda zo studní je prečerpávaná do ÚV a odtiaľ do VDJ: Miňovce - 250 m³ vybudovanému na kóte dna 256,50 m n.m.. Ďalej prírodným potrubím DN 150 je voda dopravená až do VDJ: Nová Kelča - 150 m³. Obec je priamo napojená na prírodné potrubie DN 150 potrubím D 100 n.m.

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Košice vo svojom vyjadrení z 7. 2. 2007 uvádzajú že výhľadovo sa bilančný deficit bude koncepčne riešiť napojením vodovodu na prívod vody DN 1 000 vodárenského systému VN Starina – Košice. Navrhovaným prívodom vody vetva „A“ D 160 bude voda gravitačne dopravovaná do jestvujúceho VDJ Malá Domaša, s predĺžením cez Novú Kelču, Turany nad Ondavou do Stropkova a Svidníka. Z prírodného potrubia D 160 do Stropkova je navrhované zásobovanie obce vrátane lokalít rekreácii a športu. Ďalej uvádzajú že koncepcia rozvoja verejných vodovodov do roku 2030 počíta s dopravou vody pre spotrebiská napojené na veľkokapacitný vodný zdroj (VN Starina) predpokladá po realizácii prívodu vody v úseku od Giraltoviec v smere na Svidník a do Stropkova s alternatívou prepojenia s horeuvedeným skupinovým vodovodom až k spotrebiskám v severovýchodnej oblasti Domaše.

Krajský úrad Životného prostredia v Prešove zo dňa 9. 1. 2007 požaduje používať pre zásobovanie úžitkovú vodu. Preto upozorňujeme že v sprchách sa musí používať voda mikrobiologickej kvality pitnej vody a úžitková voda sa dá použiť iba v pisoároch a záchodoch.

2.9.2.1.2. Výpočet potreby pitnej a úžitkovej vody pre bytový fond

Je vykonaný podľa „Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácii uvedenej v Zbierke zákonov č. 684/2006, čiastka 261“.

Špecifická potreba vody:

1.2 Byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom:	135,0 l/osoba, deň
1.1 Základná vybavenosť - Obec do 1 000 obyvateľov:	15,0 l/osoba, deň
	Spolu: 150,0 l/osoba, deň
I. Administratíva, obchody a sklady:	60,0 l/osoba, deň
V. Pohostinstvo, stravovanie a cestovný ruch	
Hotely ostatné:	150,0 l/lôžko, deň
VIII. Telovýchova a šport	
4.2 Návštevníci športových podujatí:	3,0 l/návštevník

Priemerná potreba vody (l/s):

2010: Obec: 440 obyv. x 150,0 l/ob.d = 66 000 l/deň = 0,76 l/s

2015: Obec: 470 obyv. x 150,0 l/ob.d = 70 500 l/deň = 0,82 l/s
 RS: 160 osôb x 60,0 l/osobu,d = 9 600 l/deň
 4 390 lôžok x 150,0 l/lôžko,d = 658 500 l/deň
 12 400 návšt. x 3,0 l/návštev. = 37 200 l/deň
 Spolu: 775 800 l/deň = 8,98 l/s
2040: Obec: 600 obyv. x 150,0 l/ob.d = 90 000 l/deň = 1,04 l/s
 RS: 300 osôb x 60,0 l/osobu,d = 18 000 l/deň
 6 530 lôžok x 150,0 l/lôžko,d = 979 500 l/deň
 21 130 návšt. x 3,0 l/návštev. = 63 390 l/deň
 RS Spolu: 1 150 890 l/deň = 13,32 l/s

Maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 2,0$) (l/s):

2010: 2,0 x 66 000 l/deň = 132 000 l/deň = 1,53 l/s
 2015: 2,0 x 775 800 l/deň = 1 551 600 l/deň = 17,96 l/s
 2040: 2,0 x 1 150 890 l/deň = 2 301 780 l/deň = 26,64 l/s

Pričom k_d = súčiniteľ dennej nerovnomernosti.

Maximálna hodinová potreba vody $Q_h = Q_m \times k_h$ ($k_h = 1,8$):

2010: 1,8 x 132 000 l/deň = 237 600 l/deň = 2,75 l/s
 2015: 1,8 x 1 551 600 l/deň = 2 792 880 l/deň = 32,32 l/s
 2040: 1,8 x 2 301 780 l/deň = 4 143 200 l/deň = 47,95 l/s

Pričom k_h = súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti.

Potrebný hydrodynamický tlak (min.):

Podľa STN 92 0400, Najnepriaznivejšie umiestnené odberné miesto má mať hydrostatický pretlak 0,25 MPa.

Podľa STN 75 5401, Pri zástavbe do dvoch nadzemných podlaží stačí pretlak 0,15 MPa.

Podľa STN 75 5401, Maximálny pretlak v najnižších miestach siete nemá prevyšovať 0,6 MPa max. 0,7 MPa.

Požiarne potreba vody: Podľa STN 92 0400 – Požiarne bezpečnosť stavieb a zásobovanie vodou na hasenie požiarov uvádza v čl. 4.7 Nadzemné požiarne hydranty (podzemné hydranty) sa osadzujú na vodovodnom potrubí, ktorého najmenšiu menovitú svetlosť DN, odporúčaný odber pre výpočet potrubnej siete a najmenší odber z hydrantu po pripojení mobilnej techniky stanovuje tabuľka 2. Položka 2 a to:

a) Nevýrobné stavby s plochou $120 < S < 1\,000\text{ m}^2$.

b) Výrobné stavby, sklady v jednopodlažnej stavbe s plochou $S \leq 500\text{ m}^2$ je potrubie DN 100 mm pri odbere $Q = 6\text{ l/s}$ pre odporúčanú rýchlosť $v = 0,8\text{ m/s}$ a pri odbere $Q = 12\text{ l/s}$ pre $v = 1,5\text{ m/s}$ (s požiarneho čerpadlom) a najmenší objem nádrže vody na hasenie požiarov je 22 m^3 .

Podľa čl. 4.2 Nadzemné požiarne hydranty a podzemné hydranty na vonkajšom vodovode sa navrhujú tak, aby boli umiestnené mimo požiarne nebezpečného priestoru požiarneho úseku a priestoru s nebezpečenstvom výbuchu, najmenej 5 m a najviac 80 m od stavieb.; ich vzájomná vzdialenosť môže byť najviac 160 m.

Výpočet objemu vodojemu $Q_v = Q_m \times 0,6$ (min. 60%):

2015: $1\,551,6\text{ m}^3/\text{d} \times 0,6\% + 72,4\text{ m}^3 = 1\,003,4\text{ m}^3$

2040: $2\,301,8\text{ m}^3/\text{d} \times 0,6\% + 72,4\text{ m}^3 = 1\,453,5\text{ m}^3$

Osadenia vodojemu: Kóta dna vodojemu: **210,00 m n.m.**

kóta max. zástavby 188,00 m n.m.

kóta min. zástavby 165,00 m n.m.

Navrhujeme vybudovať vodojem objemu 650 m^3 ktorý sa rozšíri o vodojem objemu 650 m^3 vybudované na kóte dna 210,00 m n.m.. Voda z vodojemov bude zásobovať jestvujúcu a navrhovanú zástavbu v I. tlakovom pásme v potrebnom množstve a tlaku.

2.9.2.1.3. Technické riešenie

Pre zásobovanie obce navrhujeme vyprojektovať a vybudovať východne nad obcou vodojem VDJ: 650 m³ na kóte dna 210,00 m n.m., ktorý sa vo výhlade rozšíri o VDJ: 650 m³. Ďalej je potrebné vyprojektovať a vybudovať prírodné potrubie D 160 do vodojemu a rozšírenie rozvodného potrubia D 160 a 110 mm a napoja sa na jestvujúce rozvodné potrubie D 110 a D 80 mm obce.

V novonavrhanom zastavanom území v južnej časti obce je potrebné vyprojektovať a vybudovať rozšírenie rozvodného potrubia D 110 mm ktoré bude napojené na prírodné potrubie D 150 mm SKV do Novej Kelče.

Potrubia budú trasované v zelenom pásme alebo v chodníku. Na základe urbanistického riešenia navrhujeme rozvodné vodovodné potrubia zaokrúhovať tak, aby spoľahlivo zásobovalo jestvujúce a navrhované objekty v I. tlakovom pásme.

Výhladové napojením na jestvujúci skupinový vodovod Slovenská Kajňa – Holčíkovce je možné po jeho rozšírení alebo napojením na prívod vody DN 1 000 vodárenského systému VN Starina – Košice.

2.9.2.2. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

2.9.2.2.1. Rozbor súčasného stavu

Obec má vybudovanú kombinovanú verejnú splaškovú kanalizáciu a ČOV. Verejná splašková kanalizáciu DN 300 s 3 ks ČS-výtlačnými potrubiami je pod obcou zaústená do čistiarne odpadových vôd (ČOV) typu Bioclar 3x - B 150 s recipientom Slaný potok. Časť RD má domovú kanalizáciu zaústenú do priekop, čo je spolu s vyvážením žúmp hygienickou závadou, pre ktoré je potrebné vybudovať kanalizáciu.

V novonavrhanom zastavanom území v južnej časti obce nie je vybudovaná kanalizácia. Jestvujúce rekreačné chaty v časti Čopánka majú vybudované vlastné žumpy.

Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané rigolmi a priekopami, ktoré sú zaústené do potokov, alebo priamo do Domaše. Priekopy a rigoly sú neutržiavané a zanesené.

2.9.2.2.2. Výpočet množstva splaškových vôd k roku 2035

Max. množstvo splaškových vôd: $Q_{h_{max}} = k_{h_{max}} \times Q_{24} = 3,0 \times 13,32 \text{ l/s} = 39,96 \text{ l/s}$

Min. množstvo splaškových vôd: $Q_{h_{min}} = k_{h_{min}} \times Q_{24} = 0,6 \times 13,32 \text{ l/s} = 7,99 \text{ l/s}$

Pričom $k_{h_{max}}$ a $k_{h_{min}}$ sú súčinitele hodinovej nerovnomernosti podľa STN 73 6701, Tab. 1.

Q_{24} - priemerný denný prietok.

Výpočet ekvivalentných obyvateľov – EO 2015: 775 800 l/deň : 150 l/deň = 5 172 ob.

2040: 1 150 890 l/deň : 150 l/deň = 7 673 ob.

Výpočet množstva BSK₅: 7 673 ob. x 60 g/ob.d = 460 380 g/d x 365 = 16 803,9 kg/rok

2.9.2.2.3. Technické riešenie

Pre navrhovanú zástavbu sa rozšíri gravitačná splašková kanalizácia DN 300 mm s ČS, ktorá sa výtlakom D 63 mm pripojí na jestvujúcu stoku DN 300 s pokračovaním do ČOV. Navrhujeme rozšírenie ČOV o BCTS 90 s terciálnym stupňom čistenia.

ČOV: Kontajnerové čistiare BCTS slúžia pre čistenie splaškových odpadových vôd. Biologický reaktor – kontajnerová jednotka obsahuje mechanické pred čistenie, denitrifikáciu, nitrifikáciu, separáciu a kalojem. Súčasťou dodávky je zdroj stlačeného vzduchu – dúchadlo a elektrický rozvádzač. Všetky procesy čistenia prebiehajú autoregulačne v priebehu dňa, resp. týždňa.

BCTS 90 – s terciálnym stupňom čistenia: má kapacitu 600 EO, množstvo vôd 86 – 104 m³ d⁻¹ a kvalita vyčistenej vody BSK₅, 15 – 25 mg l⁻¹.

V novonavrhanom zastavanom území v južnej časti obce je potrebné vyprojektovať a vybudovať kombinovanú splaškovú kanalizáciu DN 300 mm s čerpacími stanicami a výtlakmi D 63 a 90 mm, zaústenú do jestvujúcej kanalizácie s pokračovaním na verejnej ČOV.

Trasovanie kanalizácie je v zelenom pásme, chodníku, okrajom miestnych a štátnych ciest.

Dažďové vody sa v čo najväčšej miere ponechajú na vsiaknutie do terénu a terén navrhujeme vypáďovať tak, aby nevsiaknuté dažďové vody boli odvedené do rigolov, priekop, potokov a do VN Domaša. Kvalita vypúšťania vyčistených odpadových vôd musí spĺňať požiadavky ktoré sú stanovené v súčasne platnom nariadení vlády SR č. 269/2010 Z.z..

2.9.2.3. Odtokové pomery

2.9.2.3.1. Rozbor súčasného stavu

Obcou Turany nad Ondavou preteká Slaný potok ktorý je čiastočne upravený a bezmenný ľavostranný prítok Ondavy ktorý je v rkm 0,65 – 1,42 je upravený kamennou dlažbou zodpovedajúcou prietoku cca Q_{50} ročnej veľkej vody. Potoky odvádzajú aj dažďové vody, ktoré sú zachytené rigolmi a priekopami. Obec nemá dobudované záchytné priekopy. Potoky sú na niektorých miestach zanesené.

Uznesením vlády SR č. 263/1992, bola ponechaná územná ochrana VN Veľká Domaša ako výhľadového vodného zdroja pre zásobovanie východoslovenskej vodárenskej sústavy s postupnou realizáciou ekologických opatrení, zameraných na ochranu kvality vôd v nádrži.

Vyhláškou MZP SR č. 211/2005 Z.z. je tok Ondava v rkm 51,2–142,1 zaradený medzi vodárenské toky.

2.9.2.3.2. Technické riešenie

Bezmenný ľavostranný prítok Ondavy a potok Slaný až po vtok do VN Veľká Domaša sú navrhované na úpravu a reguláciu na kapacitu zodpovedajúcu prietoku Q_{100} ročnej veľkej vody.

Na zabezpečenie ochrany zastavaného územia obce pred povrchovými vodami je potrebné vybudovať záchytné priekopy vo východnej časti obce a v novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce. Na začiatku úprav potokov je potrebné vybudovať prepážky na zachytenie splavenín. Zároveň je potrebné rekonštruovať alebo vybudovať priekopy, rigoly.

Pri riešení je potrebné rešpektovať vodný zákon, ktorý vyžaduje zariadenia na zachytávanie plávajúcich látok u vôd z povrchového odtoku pred ich vypustením do povrchových vôd (§ 36, ods. 13 zákona č. 364/2004). Úpravy tokov realizovať na základe povolenia so súhlasom správcu tokov.

Úpravy tokov je potrebné vybudovať čo najjednoduchšie – polo vegetačné.

2.9.2.4. Vodný potenciál územia a ochrana zdrojov

Voda je nevyhnutnou súčasťou životného prostredia všetkých rastlinných a živočíšnych ekosystémov. Hlavnými problémami vplývajúcimi na kvalitu podzemných a povrchových vôd sú eutrofizačné procesy (zvýšený obsah biogénnych prvkov P a N), obsah ťažkých kovov a obsah špecifických organických látok vo vodnom prostredí. Hlavným zdrojom znečistenia, ako aj potenciálnym zdrojom ohrozenia kvality podzemných a povrchových vôd v obci sú predovšetkým produkované splaškové odpadové vody. V riešenom území je vybudovaný systém odkanalizovania. Ďalším zdrojom znečistenia a ohrozenia kvality podzemných a povrchových vôd je čiastočne poľnohospodárska výroba.

Územný plán obce rieši a rešpektuje:

- katastrálne územie obce Turany nad Ondavou sa nachádza v ochrannom pásme III. stupňa vodárenského zdroja Ondava – Kučín. Uvedený vodárenský zdroj, jeho ochranné pásmo a režim hospodárenia v nich bol stanovený rozhodnutím bývalého Vsl. KNV Košice č. 498/81/82 zo dňa 25.1.1982. Pri realizácii činnosti je nutné dodržať opatrenia zakotvené v uvedenom rozhodnutí,
- podľa § 19 odst. 2 vodného zákona, je na povrchových vodách nachádzajúcich sa v ochranných pásmach vodárenských zdrojov zakázaná plavba plavidiel so spaľovacími motormi,
- rešpektovať Všeobecnú záväznú vyhlášku (VZV) Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 4/2005 zo dňa 5.5.2005, ktorou sa vyhlasujú vody vhodné na kúpanie a určujú povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb. Za vody vhodné na kúpanie v zmysle cit. VZV sú vyhlásené aj vody v lokalite Dobrá pláž.
- pevné objekty rekreačného charakteru v blízkosti vodnej nádrže umiestniť nad úroveň max. retenčnej hladiny t.j. 163,50 m. n. m., doporučené umiestniť ich až nad úroveň kóty koruny hrádze t.j. 165,00 m.n.m. sa bude týkať predovšetkým energetických zariadení a náročných technických

a technologických zariadení súvisiacich s prevádzkovaním areálov a vybavení, resp. takých zariadení, kde by mohlo dôjsť k značným ekonomickým škodám,

- neumiestňovať pevné objekty rekreačného charakteru na pozemkoch SVP š.p.,
- rešpektovať, že v súčasnej dobe je zakázané vedenie cyklotrás cez korunu hrádze vodnej nádrže,
- rešpektovať platnosť uznesenia vlády SR č. 263/1992, ktorým vláda vyjadrila súhlas s ponechaním územnej ochrany vodnej nádrže Veľká Domaša, ako výhľadového zdroja pre zásobovanie Východoslovenskej vodárenskej sústavy s postupnou realizáciou z tohto vyplývajúcich ekologických opatrení, zameraných na ochranu kvality vody v nádrži,
- v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 211/2005 Z.z. je tok Ondava v rkm 51,2 – 142,1 zaradený medzi vodárenské vodné toky,
- v súlade s požiadavkami ŠZÚ Košice zabezpečiť vhodnú dezinfekciu vyčistených odpadových vôd vypúšťaných do recipientu, aby nedošlo k zhoršovaniu kvalitatívnych ukazovateľov vody vo VN Domaša, (dezinfekcia je súčasťou technológie ČOV, ktorá bude riešená v stupni predprojektovej a projektovej dokumentácie (štúdia, DUR, DSP, RP).
- pri riešení odvádzania vôd z povrchového odtoku je nevyhnutné dodržať podmienky dané vodným zákonom a § 9 Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z.,
- navrhované spevnené plochy a parkoviská je potrebné vybaviť odlučovačmi ropných látok a zároveň prijať opatrenia na zdržanie zrážkových vôd pred vyústením do vodných tokov (retenčné nádrže, vsakovanie).

2.9.3. Energetika a energetické zariadenia

2.9.3.1. Zásobovanie elektrickou energiou

2.9.3.1.1. Rozbor súčasného stavu

Obec Turany nad Ondavou je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc 22/0,4 kV uvedených v tabuľke „Prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci“. Trafostanice sú napájané po VN strane prípojkami VN tvorenými vodičmi 3x35 AlFe 6 od kmeňovej VN linky VSD číslo 230 na podperných bodoch.

Prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci:

Označenie	Umiestnenie	Výkon /kVA/			Prevedenie	Prevádzkovateľ
		Obec	RS	cudzie		
TS1	Obec – pri HD	160	–	–	mrežová	TS1091-0001 VSD
TS2	Obec – pri ZŠ	250	–	–	2,5-stĺpová	TS1091-0002 VSD
TS3	Petejovce TnO	30	–	–	mrežová	TS1091-0021 VSD
TS4	Chatová osada Petejovce TnO	100	–	–	mrežová	TS1091-0061 VSD
Celkom Sc /kVA/:		540	–	–		

Elektrické stanice (transformovne) VVN/VN zásobujúce danú oblasť:

Lokalita	Inštalovaný výkon /MVA/	Prevod /kV/	Prevádzkovateľ
ES Svidník	25+40	110/22	VSD

Vedenia VVN a VN prechádzajúce lokalitou:

Číslo vedenia	kV	Trasa od – do	Vedenie	Prevádzkovateľ
VN 230	22	ES Svidník	jednoduché	VSD

Sekundárne elektrické rozvody NN a verejné osvetlenie:

Existujúce sekundárne elektrické rozvody NN sú realizované vzdušným vedením na podperných bodoch (na betónových stĺpoch) v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií.

Kmeňové vedenia sú prevažne tvorené vodičmi prierezu 3x70+50mm² AlFe6, resp. 4x70/11 AlFe v trase vedľa hlavných miestnych komunikácií, odbočky do uličiek vodičmi prierezu 4x(25–35)mm² AlFe6.

Existujúce verejné osvetlenie je tvorené vodičom 16 mm² AlFe a výbojkovými svietidlami na podperných bodoch NN siete s napojením a ovládaním z rozvádzača verejného osvetlenia.

2.9.3.1.2. Energetická bilancia potrieb elektrickej energie

Celkový počet navrhovaných odberov-domácností :

60 b.j. (čl.2.3.2.- návrh) +100 RCH = 160 b.j. je rozdelený podľa kategórie bytového odberu v zmysle STN 33 2130 čl.4.1 a Pravidiel pre ES č.2, čl.4.2.1. a tab.č.3.3-realizačný stav nasledovne:

kategória	podiel bytov %	počet bytov	jednotkový príkon na byt kVA	celkový príkon kVA
A	40	64	$0,9+3,6/\sqrt{n} = 1,35$	87,0
B1	0	0	$1,2+4,8/\sqrt{n} = 0$	0
B2	50	80	$1,8+7,2/\sqrt{n} = 2,61$	208,0
C1	10	16	$6,0+4,0/\sqrt{n} = 7,05$	113,0
C2	0	0	$12,0+8,0/\sqrt{n} = 0$	0
Podielové zaťaženie od bytového fondu celkom je Sc_1 /kVA/				409,0

Príkon podľa jednotlivých kategórií:

- kategória A – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA
- kategória B1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA
- kategória B2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody
- kategória C1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné
- kategória C2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné + elektrické vykurovanie akumulčné

Podielové zaťaženie na občiansku a technickú vybavenosť:

Celkový počet odberov – podnikatelia, vrátane odberov verejnej správy: 23 návrh - 1143 kVA

Podielové zaťaženie pre obec v kVA:

Rok	2001	2015
Sc1 – bytový fond		409
Sc2 – občianska a technická vybavenosť		1143
Sc – Celkom pre obec		1552

2.9.3.1.3. Transformačné stanice a elektrické VN prípojky

Výpočet celkového inštalovaného výkonu transformačných staníc 22/0,4kV s prihliadnutím na dovolené zaťažovanie, ktorý je zameraný na výpočet potrebného počtu DTS do roku 2015, bude:

$$S_{DTS} = Sc / 0,75 = 1552 / 0,75 = 2070 \text{ kVA}$$

pre St = 250 je potrebné 8,3 a teda 9 trafostaníc o výkone 250 kVA.

pre St = 400 je potrebné 5,1 a teda 6 trafostaníc o výkone 400 kVA.

pre St = 630 je potrebné 3,3 a teda 4 trafostaníc o výkone 630 kVA.

Prehľad o riešených trafostaniciach v obci:

Označenie	Umiestnenie	Výkon /kVA/				Prevedenie	Prevádzkovateľ
		stav			návrh		
		Obec	RS	cudzie	Nové + rekonštr.		
TS1	Obec – pri HD	160	–	–	250	mrežová-rekonštr.	TS1091-0001 VSD
TS2	Obec – pri ZŠ	250	–	–	630	2,5-stĺp-rekonštr.	TS1091-0002 VSD
TS3	Petejovce TnO	30	–	–	–	mrežová	TS1091-0021 VSD
TS4	Chat.osada Petejovce TnO	100	–	–	400	C2,5 stĺp-rekonštr.	TS1091-0061 VSD
TS5	L1 lokalita,smer Stropkov	–	–	–	160	kiosk	VDS
TS6	10 -Autokemp	–	–	–	630	kiosk	VDS
TS7	16 -zábavný park	–	–	–	400	kiosk	VDS
TS8	24 - služby motoristom	–	–	–	250	kiosk	VDS
TS9	26 – turist.ubytovne	–	–	–	160	kiosk	VDS
Obec nárast /kVA/:		–	–	–	2370		
Obec /kVA/:		540	–	–	2370		

Pre riešený rozvoj sídla je potrebné:

1. S postupom rekonštrukcii, dostavby a tiež zástavby nových bytových jednotiek v navrhovaných lokalitách a výstavby športovo-rekreačnej a občiansko-technickej vybavenosti zrekonštruovať príslušné jestvujúce trafostanice, resp. zriadiť nové trafostanice s postupným zvyšovaním výkonu po navrhované cieľové hodnoty podľa tabuľky „Prehľad o riešených trafostaniciach v obci “ s prepojením na jestvujúcu sekundárnu sieť NN.
2. Vybudovať príslušné VN prípojky k novým transformačným staniciam z linky VN číslo 230 takto:
– k novej TS5, TS9 samostatnými prívodmi vzdušným vedením (vodiče AlFe) na podperných bodoch
– pri rekonštrukcii tohto vedenia osadiť hrebeňové zábrany proti dosadaniu vtáctva na stĺpy vedenia
3. Územný plán pri riešení rozvoja nových lokalít rodinných domov, podnikateľskej činnosti, športových aktivít nevymedzuje trasu – koridor pre následné uloženie NN káblov v lokalite. Pre toto je potrebné zabezpečiť urbanistické riešenie u spracovateľa UPN, ktoré stanoví podrobné podmienky zástavby (dokumentácia pre vydanie územného rozhodnutia) a tým aj koridor trás s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN.

2.9.3.1.4. Sekundárne elektrické rozvody NN

Z riešenia územného plánu obce vyplýva potreba:

1. Zrekonštruovať jestvujúcu sekundárnu vzdušnú sieť NN – všetky hlavné kmeňové vedenia na prierez 70mm² (kábel) pre plošné zabezpečenie odberu elektrickej energie (pokiaľ sa to medzičasom nezrealizovalo).
2. Zrealizovať rozvody NN od TS do nových lokalít káblovými vedeniami vzduchom/v zemi a vybudovať novú sekundárnu sieť NN v nových lokalitách rozvodmi v zemi v chodníkoch popri komunikáciách s prepojením na jestvujúce siete NN – rozpracovať podrobnejšie v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

Pre návrh elektrorozvodov VN a NN v projektových dokumentáciách jednotlivých stavieb používať štandardy materiálov VSD.

2.9.3.1.5. Verejné osvetlenie

Z riešenia územného plánu obce vyplýva potreba rekonštrukcie jestvujúceho verejného osvetlenia - vymeniť staré a poškodené svietidla za nové.

Verejné osvetlenie v nových lokalitách riešiť samostatnými rozvodmi v zemi s osvetľovacími telesami na stožiaroch.

2.9.3.2. Zásobovanie plynom

2.9.3.2.1. Rozbor súčasného stavu

Zdrojom plynu pre obec je stredotlaký prepojovací plynovod D 110, PN 0,3 MPa Miňovce – Turany nad Ondavou, DN 100 a 90 mm, ktorý je napojený na regulačnú stanicu (RS) plynu VTL/STL v Breznici o výkone 500 m³/hod a pokračuje potrubím D 110 do Bžian a je prepojený D 90 na RS 5000 Giraltovec cez Rusky Kručov.

Miestne stredotlakové rozvody sú prevádzkované tlakom 300 kPa a sú z PE rúr, D 90, 63 a 50 mm a samotný odberatelia sú na rozvod plynu napojení prostredníctvom prípojky a regulátora STL/NTL. Plynovody sú nové a sú navrhnuté s kapacitnou rezervou pre zabezpečenie nárastu spotreby plynu.

2.9.3.2.2. Technické riešenie

Pre navrhovanú zástavbu sa rozšíria STL plynovod D 50 mm, ktorý sa pripoja na jestvujúce plynovody. Trasovanie plynovodov je v zelenom páse alebo chodníku. Plynovodné potrubia sú navrhované na zaokruhovanie tak, aby spoľahlivo zásobovali jestvujúce a navrhované objekty.

Sú rešpektované ochranné pásma od prevádzkových plynárenských zariadení v zmysle zákona 656/2004 Z.z..

Keďže SPP – distribúcia a.s. Bratislava neuvažuje s riešením plynifikácie objektov rekreácie v južnej časti obce, riešenie ÚPNO taktiež neuvažuje s plynifikáciou týchto objektov.

Pred spracovaním projektovej dokumentácie je potrebné spresniť plánované napojenie na existujúci rozvod zemného plynu a návrh dimenzie potrubia na základe hydraulického modelového výpočtu oddelením prípravy investícií SPP a.s. Košice.

2.9.3.3. Zásobovanie teplom

Pri stanovení tepelnej potreby sa vychádza z STN 383350 o zásobovaní teplom. Objekty v obci sa nachádzajú v krajine s oblastnou teplotou -18°C . Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne. Výroba tepla je zabezpečená individuálne plynom, spaľovaním hnedého uhlia a dreveného odpadu v objektoch rodinných domov.

V riešení územného plánu obce sa aj naďalej uvažuje so zemným plynom ako s hlavným zdrojom tepla obce s možnosťou využitia doplnkových zdrojov energie.

2.9.3.4. Netradičné zdroje energie

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Územný plán odporúča zmenu palivovej základne prechodom na biomasu.

V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

2.9.4. Napojenie územia na telekomunikačné a informačné siete

2.9.4.1. Stav a nároky na telefonizáciu

Obec Turany nad Ondavou je súčasťou Regionálneho technického centra Východ.

Obec má vlastnú telefónnu ústredňu (TÚ) v objekte pošty. Na túto TÚ sú pripojené blízke obce Lomné, Bžany, RS Valkov, Ruský Kručov samostatne prostredníctvom prípojného metalického úložného kábla.

Jestvujúca miestna telefónna sieť /MTS/ obce je realizovaná čiastočne úložnými káblami s prechodom na vzdušné vedenia s napojením účastníkov vzdušným kábelovým vedením z účastníckych rozvádzačov umiestnených na drevených pätkovaných stožiaroch v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií. Technické údaje o kapacite a využití TÚ, MTS a PK (prípojný kábel) a o ich trasách sú predmetom obchodného tajomstva Slovak Telecom a.s.

2.9.4.2. Rozvoj pevných telekomunikačných sietí

Územný plán rieši rozvoj pevných telekomunikačných sietí u jestvujúcich telefónnych rozvodov kabelizáciou všetkých jestvujúcich nadzemných rozvodov v obci úložným káblom v zemi kopírovaním vzdušnej trasy a u nových telefónnych rozvodov do všetkých nových ulíc obce pre možnosť pripojenia každého bytu kábelovými rozvodmi situovanými vedľa miestnych komunikácií.

Územný plán rieši rozvoj nových pevných telekomunikačných liniek pre 1,5 páru účastníckych prípojok a dva páry pre novú občiansku vybavenosť, čo je pre nárast:

Obec: 60 nových byt. jednotiek čo je 90 účastníckych prípojok
 23 občianska vybavenosť čo je 46 účastníckych prípojok

Pre obec je potom potrebných 136 nových účastníckych prípojok.

Územný plán pri riešení rozvoja nových lokalít rodinných domov, podnikateľskej činnosti, športových aktivít nevymedzuje trasu – koridor pre následné uloženie telekomunikačných káblov v lokalite. Pre toto je potrebné zabezpečiť podrobné urbanistické riešenie, ktoré stanoví podrobné podmienky zástavby (dokumentácia pre vydanie územného rozhodnutia) a tým aj koridor trás s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN. Napojovací bod pre nové lokality a užívateľov určí správca pri začatí územného konania, či to bude z rozvodu MTS alebo z jestvujúcej telefónnej ústredne novou prípojkou a toto bude potrebné dodržať pri realizácii novej výstavby.

Rozšírenie TÚ, MTS a TS zabezpečí podľa potreby na vlastné náklady správca.

2.9.4.3. Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Úložné káble T-Com a.s. (DOK a MTS) sú v obci vedené po vyznačených uliciach.

V lokalite sa nenachádzajú zariadenia a podzemné telekomunikačné siete T- Mobile Slovensko a.s., spoločnosti Orange Slovensko a.s., Slovak Telecom a.s. Rádiokomunikácie, spoločnosti O2, ani nie sú požiadavky, ktoré by mali byť zohľadnené v riešenom územnom pláne obce. Príjem televízneho a rozhlasového signálu v obci je zabezpečený individuálne prostredníctvom antén.

2.10. Ochrana prírody

2.10.1. Koeficient ekologickej stability

Pre potreby výpočtu tohto koeficientu sú ekologicky najhodnotnejšie prirodzené krajinné prvky - predovšetkým lesy, lúky, pasienky, vodné plochy, ktorým pri výpočte priradujeme vysoké hodnoty koeficientu ekologickej významnosti. K ekologicky najmenej hodnotným prvkom krajinskej štruktúry patria antropogénne prvky s nepriaznivým vplyvom na krajinu ako sú predovšetkým zastavané plochy vrátane priemyselných a poľnohospodárskych areálov, komunikačných ťahov a tiež plochy intenzívne využívaného poľnohospodárskeho pôdneho fondu – orná pôda.

Výpočet koeficientu ekologickej stability bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$KES = \frac{P_{OP} \cdot ES_{OP} + P_{ZA} \cdot ES_{ZA} + P_{TT} \cdot ES_{TT} + P_{LE} \cdot ES_{LE} + P_{VO} \cdot ES_{VO} + P_{ZP} \cdot ES_{ZP} + P_{OP} \cdot ES_{OP}}{CP_{KU}}$$

Pop - plocha ornej pôdy v k.ú.

ESop - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)

Pza - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v k. ú.

ESza - ekologický stupeň záhrad ovocných sádov a viníc (priemerná hodnota 3,00)

Ptt - plocha trvalých trávnych porastov v k.ú.

ESst - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,00)

Ple - plocha lesov v k. ú.

ESle - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,00)

Pvo - plocha vodných plôch v k. ú.

ESvo - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,00)

Pzp - plocha zastavaných plôch v k. ú.

ESzp - ekologický stupeň zastavaných plôch (priemerná hodnota 1,00)

Pop - plocha ostatných plôch v k. ú.

ESop - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)

CPku - celková výmera plochy katastrálneho územia

KES - stupeň ekologickej stability katastrálneho územia

$$KES = \frac{135 \times 0,77 + 9 \times 3,0 + 243 \times 4,0 + 212 \times 5,0 + 268 \times 4,0 + 33 \times 1,0 + 59 \times 0,5}{959}$$

Koeficient ekologickej stability pre obec Turany nad Ondavou je 3,44. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území. Pre úplnosť je však potrebné poznamenať, že táto dosiahnutá hodnota obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinskej štruktúry a nezahrňuje kvalitatívny rozmer prvkov súčasnej krajinskej štruktúry ako ani napr. znečistenie zložiek životného prostredia. Hodnota KES 3,44 v katastrálnom území Turany nad Ondavou vyjadruje, že riešené územie má viac než priemerný stupeň ekologickej stability (najvyššia hodnota je 5,0). Pre udržanie ekologickej stability je potrebné udržať a rozumne využívať existujúce, reálne plochy s ekostabilizačnou funkciou v krajine ako i plochy s významnou krajinotvornou zeleňou.

Vzhľadom na uvedený pomer plošného zastúpenia prvkov krajinskej štruktúry je možné katastrálne územie Turany nad Ondavou zaradiť do kategórie prírodnej krajiny, kde je pomer plôch s vyšším stupňom ekologickej stability k plochám s nižším stupňom ekologickej stability v priaznivejšom pomere. Priestorová fyzickogeografická diferenciácia v rámci riešeného katastrálneho územia sa prejavuje práve v plošnom rozmiestnení ekostabilizačných prvkov. V centrálnej a severnej časti katastrálneho územia sa nachádzajú plochy ekologicky najstabilnejšie. Okrajové časti týchto plôch naväzujúce na VN Veľká

Domaša sú však miestami intenzívne atakovanými činnosťami súvisiacimi s rekreačným využitím vodnej plochy.

2.10.2. Prvky územného systému ekologickej stability

Časti prírody a krajiny, ktorých zachovanie v ich pôvodnom prírodnom stave je dôležité pre zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, sa vyčleňujú ako prvky územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“). Prvky tohto systému sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky na nadregionálnej úrovni (Nadregionálny ÚSES), regionálnej úrovni (Regionálny ÚSES) a miestnej úrovni (Miestny ÚSES).

2.10.2.1. Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES (ďalej len G N-ÚSES) bol schválený uznesením vlády SR č.312/1992 (vymedzenie prvkov G N-ÚSES v mierke 1:200 000) a následne v roku 1998 bol transformovaný do ÚPN VÚC Prešovského kraja. (aktualizovaný v zmenách a doplnkoch ÚPN VÚC Prešovského kraja – 2004.) V roku 2002 bol tiež vytvorený ÚSES v rámci Atlasu krajiny SR (2002), ktorý bol transformovaný do Atlasu reprezentatívnych geoeosystémov Slovenska (2006), ktorého cieľom bolo spresniť vymedzenie prvkov ÚSES na nadregionálnej úrovni. (aktualizácia ÚPN VÚC Prešovského kraja – 2004.) Do katastrálneho územia obce podľa dokumentácie ÚPN VÚC Prešovského kraja (2009) zasahujú prvky nadregionálneho ÚSES.

Nadregionálny biokoridor Ondava (vo výkrese označený ako NRBk) - je tvorený riekou Ondava a jej zachovalými brehovými porastami a nadväzujúcimi podmáčanými lúkami. Prechádza niekoľkými okresmi a v okrese Stropkov je jeho súčasťou nadregionálne biocentrum Domaša (-Lysá Hora). Okrem cenných rastlinných a živočíšnych biotopov je biokoridor Ondavy tiež významnou migračnou cestou avifauny. Do katastrálneho územia zasahuje v jeho severnej časti.

Nadregionálne biocentrum Domaša (- Lysá hora) (vo výkrese označený ako NRBC) - toto biocentrum predstavuje vlastnú plochu VN Veľká Domaša a na ňu nadväzujúcu pobrežnú inundačnú zónu s mokradnými biotopmi, nadväzujúce trávnaté porasty s rozptýlenou nelesnou drevitou vegetáciou ďalej v k.ú. Turany zahŕňa najmä lesné porasty Ondavskej vrchoviny, a to severovýchodne od zastavaného územia obce (Uhliská, Čierťaž). Najcennejšie fytoocenózy sa nachádzajú v inundačnom území vodnej nádrže, v jej hornej časti v mieste, kde sa rieka Ondava dostáva do VN Domaša. Niektoré mokradné spoločenstvá sú ohrozené hlavne pri znížení hladiny spodnej vody. Napustením vodnej nádrže vznikla významná oddychová plocha pre vodné a pri vode žijúce vtáctvo na migračnej ceste údolím Ondavy v Ondavskej vrchovine. Vodná plocha tiež vytvára potravnú, pobytovú a hniezdnu lokalitu pre viaceré druhy avifauny a obojživelníkov. Najpestrejšie druhové zloženie predstavuje avifauna.

2.10.2.2. Prvky územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni

Prvky regionálneho územného systému ekologickej stability boli definované v dokumentácii - Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Stropkov. SAŽP Banská Bystrica, pobočka Košice, 1994, a z tejto dokumentácie boli transformované do ÚPN VÚC Prešovského kraja.

V katastrálnom území Turany nad Ondavou sa nachádza jedno regionálne biocentrum – RBc Čierťaž.

V širšom okolí katastrálneho sú situované ďalšie regionálne biocentrá a biokoridory, ktoré môžu do určitej miery ovplyvňovať ekologickú stabilitu riešeného územia, sú však súčasťou susedných katastrálnych území, a preto ich v tejto ÚPD nepopisujeme.

Regionálne biocentrum Čierťaž - lesný komplex zahrňujúci hlavne dubovo-hrabové porasty, miestami bučiny, brehové porasty miestnych potokov, trávnaté porasty s rozptýlenou zeleňou. Zo vzácnějších druhov rastlín sa tu vyskytuje ľalia zlatohlavá.

Na území sa vyskytujú aj ohniváčik veľký, vidlochvost feniklový, fúzač alpský, modlivka zelená, ropucha obyčajná, salamandra škvrnitá, užovka, trsteniarik malý, pobrežník čiernozubý, kalužiak perlavý, močiarnica mekotavá, cibík chochlatý, včelár lesný, plamienka driemavá, trsteniarik, ľabtuška, strnádka lúčna, kršiak rybožravý, kalužiaky – oddychová plocha vodného vtáctva.

2.10.2.3. Prvky územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni

Výber prvkov na miestnej (lokálnej) úrovni zohľadňuje skutočnú potrebu hodnoteného územia relatívne plynulého prechodu prvkov územného systému ekologickej stability od prvkov najvyššej hierarchie po prvky miestneho (lokálneho) územného systému ekologickej stability (MÚSES) na základe reálneho zastúpenia v území a ich usporiadania v kostre ekologickej stability (na základe poznania, pochopenia a akceptovania jednotlivých prvkov v krajine).

Na základe reálnej existencie nadradeného systému ekologickej stability v katastri a v jeho okolí (GNÚSES, RÚSES) sú vyčlenené ďalšie prvky ÚSES, ktoré detailizujú kosť ekologickej stability do miestnej úrovne mimo plôch prvkov nadregionálneho a regionálneho ÚSES.

Okrem nich sa v riešenom území nachádza aj významná krajnotvorná zeleň vytvárajúca buď enklávy na poľnohospodárskej pôde alebo líniové prvky v rámci lúk a pasienkov, pozdĺž poľných ciest a iných komunikácií. V rámci plochy nadregionálnych prvkov ÚSES sú zadefinované určité plochy významné z hľadiska ekostabilizačného a tiež genofondového.

Tieto plochy sú označené ako významne ekostabilizačné prvky. V rámci NRBC Domaša (- Lysá hora) v území prekryvu s NRBC Ondava je určený jeden takýto prvok – Lužný les na Ondave. V ostatnom území sú významne ekostabilizačné plochy určené ako miestne biokoridory, miestne biocentra a interakčné prvky.

2.10.2.3.1. Miestne biocentrá

Významne ekostabilizačný prvok Lužný les Ondave na území NRBC Domaša (- Lysá hora) a NRBC Ondava - predstavuje mokradňú plochu tvorenú brehovými porastami Ondavy a zamokrenými lúkami v jej tesnom okolí. Severná časť biocentra je súčasťou NRBC Ondava a južná časť je súčasťou NRBC Domaša. Biotopy brehových porastov tvoria nasledujúce biotopy: vřbovo-topoľové lužné lesy a nížinné krovinné vrbiny. Plocha je prevažne tvorená podmáčanými lúkami zastúpenými najmä biotopmi vysokobylinnej vegetácie močiarov a stojatých vôd s kolísajúcou vodnou hladinou (sedimenty na hranici k.ú. Lomné – Turany n/Ondavou) a porastmi chraстnice trsteníkovitej (sútok Ondavy s Domašou). Plocha býva v čase vysokého stavu vody vo VN Domaša zaplavená. Na ploche je vysoká biodiverzita druhov ichtiofauny a avifauny. Pre priaznivý vplyv na ich populácie je potrebné zachovať túto plochu s jej brehovými porastami a mokradňé spoločenstvá v plnej miere. Plocha tohto ekostabilizačného prvku predstavuje plochu navrhovaného chráneného areálu Domaša.

Miestne biocentrum Čopánka – podstatná časť tohto biocentra sa nachádza v katastri obce Nová Kelča. Na územie obce Turany n/Ondavou zasahujú dva lesné segmenty zmiešaných resp. listnatých lesov so značným sklonom reliéfu. Biocentrum je situované na ľavom brehu VN Domaša, preto je vhodným miestom pre hniezdenie veľkého počtu vtákov.

2.10.2.3.2. Miestne biokoridory

Miestny biokoridor Slaný potok – predstavuje hydrický biokoridor, ktorý sa vlieva do VN Domaša. Biokoridor tvorí vlastný tok a naň naviazané brehovú porasty a zamokrené lúky s vlhkomilnou vegetáciou v centrálnej časti katastrálneho územia. Brehové porasty tvorené predovšetkým vřbami a jelšami sú dobre zachované len v hornej časti toku. Potok následne preteká južne od Areálu PD, kde je jeho koryto upravené a bez brehových porastov. Tu je potrebné zrealizovať dosadbu stromovitej vegetácie a dotvoriť tak absentujúcu brehovú drevinovú vegetáciu miestneho potoka.

Miestny biokoridor Pod Bartkovom – predstavuje hydrický biokoridor – vlastný tok a naň naviazané brehovú porasty a zamokrené lúky. Brehové porasty sa vyskytujú len v hornej a dolnej časti toku. Sú tvorené spoločenstvami nízkej vrbiny s rôznymi druhmi vřb. Zeleň brehových porastov vytvára špecifické refúgium pre rôzne druhy zvery. Tok sa následne vlieva do bočného ramena VN Domaša.

2.10.2.3.3. Miestne interakčné prvky

Miestny interakčný prvok v miestnej časti Debričky - trávinnó – bylinný komplex kosných lúk v tesnej blízkosti VN Domaša vyplňajú erózne – denudačné ryhy, ktoré sú porastené krovinnami. Časť lúk je v sukcesnom štádiu zarastania. V území sa nachádza biotop národného významu Lk3.

Miestny interakčný prvok Mukariny – je tvorený mozaikou z aluviálnych lúk (Lk.5) pozdĺž bezmenného potoka (tzv. Hraboveckého), týmto potokom, extenzívne využívanými pasienkami s prevahou vysokosteblových tráv (Lk1), ktoré v okrajovej časti naväzujúcej na lesný komplex Kamenec zarastajú sukcesnou vegetáciou.

2.10.2.3.4 Miestne interakčné zóny

1. Interakčná zóna na južnej hranici katastra – je súčasťou rozsiahlej interakčnej zóny v katastri obce Nová Kelča. V katastri obce Turany n/ Ondavou tvorí prepojenie dvoch MBc, a to MBc Čopánka s MBc Mukarina (kataster obce Vyšný Hrabovec).

2.11. Konceptia starostlivosti o životné prostredie

2.11.1. Krajinnoeologické opatrenia

Časť z nižšie uvedených krajinnoeologických opatrení je už do určitej miery v návrhu funkčného využitia plôch katastrálneho územia Turany nad Ondavou akceptovaná a ostatné krajinnoeologické opatrenia (ktoré nie je možné vo výkresovej časti ÚPN vyjadriť) je potrebné rešpektovať pri ďalšom využívaní územia.

K najdôležitejším všeobecne uplatňovaným krajinnoeologickým opatreniam patrí:

- zachovať funkciu významne ekostabilizačných prvkov a prvkov miestneho ÚSES,
- v úseku toku Ondavy a v širšom okolí tohto úseku, ktorý je navrhovaný za navrhované územie európskeho významu nerealizovať žiadnu novú výstavbu a ani iné činnosti priamo zasahujúce to toku a zamokrených lúk pozdĺž toku.
- nezasahovať do plôch nadregionálnych prvkov ÚSES, najmä v extraviláne obce, takými aktivitami, ktoré by znížili ich funkčnosť v rámci územného systému ekologickej stability
- funkčné plochy rekreácie a športu pri VN Veľká Domaša situovať tak a stavby na nich realizovať tak, aby neprišlo k plošnému odstráneniu stromovitej vegetácie a nebol poškodený systém vodného režimu mokradných biotopov,
- zabezpečiť súčasný prírodný resp. prírode blízky charakter prvkov ÚSES / ekostabilizačných plôch činnosťami bežného obhospodarovania,
- v maximálnej miere zachovať krajnotvornú nelesnú drevinovú vegetáciu vytvárajúcu enklávy a refúgiá v rámci intenzívne obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy,
- nezasahovať do zamokrených aluviálnych lúk takými činnosťami, ktorými by prišlo k ich likvidácii,
- doplniť chýbajúcu ostatnú krajnotvornú stromovú a krovitú vegetáciu: na medziach, pozdĺž poľných ciest, miestnych a štátnych komunikácií v extraviláne, v rámci veľkoblokových poľnohospodárskych štruktúr (okrem iného tiež z dôvodu obmedzenia veternej a vodnej erózie, vytvorenia migračných biokoridorov, úkrytových možností pre živočíchov.

Ako ďalšie krajinnoeologické opatrenia, sú definované nasledovné doporučenia:

- zväčšovanie výmery plôch vnútrošidnej stromovitej zelene v rámci vnútornej štruktúry iných funkčných plôch – napr. plôch občianskej vybavenosti, plôch služieb, plôch rekreácie a športu,
- realizovanie nových opráv tokov a úprav tokov v zastavanom území a v jeho bezprostrednej blízkosti, potrebných z dôvodu ochrany pred prívalovými vodami, prípadne z dôvodu podmyvania a následných zosuvov brehov, ekologicky prijateľným spôsobom tak, aby bol v maximálnej miere zachovaný prírodný charakter toku, v extraviláne i bez zmeny jeho trasy,
- realizovanie navrhovaných premostení tokov a priepustov pod komunikáciami tak, aby umožňovali potrebný prietok vody a zároveň i migráciu živočíchov,
- vykonávanie protierózných opatrení na poľnohospodárskej pôde, najmä na ornej pôde so sklonom nad 7°. Plochy so sklonom 7° – 15° je vhodné previesť do TTP a plochy so sklonom viac ako 15° je vhodné zalesniť a previesť do LF.

2.11.2. Odpadové hospodárstvo

Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v obci sa prevádza v súlade so Všeobecným záväzným nariadením Obce Turany nad Ondavou, ktoré bolo schválené obecným zastupiteľstvom.

Komunálny odpad z domácností sa zhromažďuje v 110 l zberných nádobách, ktorými sú vybavené domácnosti a prevádzky produkujúce komunálny odpad. Okrem toho sú v obci k dispozícii 3 veľkokapacitné kontajnery na objemový alebo drobný stavebný odpad, ktoré obec poskytne v prípade potreby občanom a následne je tento odpad zneškodnený firmou, ktorá zabezpečuje odvoz odpadu v obci. Zber a odvoz komunálneho odpadu zabezpečuje 1x/3 týždne Služba m. p. Stropkov. KO sa zneškodňuje na skládke odpadov v k. ú. Holčíkovce, prevádzkovateľom ktorej je firma Remopel. Je to skládka na odpad nie nebezpečný. Zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu sa taktiež rieši v spolupráci s touto firmou. V obci je vybudovaná kanalizácia aj ČOV, odkanalizovanie objektov je zabezpečené, čím sa redukovali negatívne vplyvy na životné prostredie. Obec až do doby realizácie verejnej splaškovej kanalizácie v rekreačnom stredisku (RS) ako aj prevádzok a objektov v obci, ktoré zatiaľ nie sú napojené na verejnú kanalizáciu, zabezpečuje a bude naďalej zabezpečovať podmienky na vyprázdňovanie obsahu žump v zmysle § 36 ods. 9. písm. a) zákona číslo 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení neskorších predpisov.

V obci je zavedený separovaný zber niektorých zložiek KO. Sú to plasty, papier, sklo, kovy. Separovaný zber zabezpečuje v súlade s vypracovaným harmonogramom zvozu Služba m.p. Stropkov, ktorá má zmluvných partnerov na zhodnotenie jednotlivých vyseparovaných zložiek KO.

Na území obce nie sú definované žiadne divoké skládky plošného charakteru.

Produkcia komunálneho odpadu v obci Turany nad Ondavou

Tab. Vznik odpadov za rok 2008

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategoría odpadu (N,O)	Odpad nebezpečný	Odpad ostatný (t)	Odpad spolu (t)	Odpad zhodnocovaný (t)		Odpad zneškodňovaný (t)		
						materiálovo	energetický	spaľovaním	skládkovaním	iný spôsob
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O		33,2	33,2				33,2	
20 01 02	sklo	O		0,9	0,9	0,9				
20 01 39	plasty	O		0,8	0,8	0,8				
20 01 01	papier a lepenka	O		0,8	0,8	0,8				

Zdroj: OcÚ

Ako východiskový dokument pre riešenie problematiky odpadového hospodárstva v obci je Program odpadového hospodárstva (PHO) Prešovského kraja, okresu Stropkov, obce a významných producentov v obci, spracovaný v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 238/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch.

V obci je potrebné rozšíriť separovaný zber pre zhodnotiteľné odpady v členení na komodity podľa § 5 vyhlášky MŽP SR č. 238/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch, vybudovaním účinného systému separovaného zberu s vhodným systémom zvozu na zariadenia na triedenie a zhodnocovanie odpadov, ktoré sa postupne zriaďujú v zmysle schváleného POH okresu a znížiť podiel zneškodňovania týchto odpadov uprednostňovaním jeho materiálového zhodnotenia pred energetickým s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení. V súlade so zákonom číslo 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších noviel a v zmysle schváleného POH okresu Stropkov je kompostovanie pre biologicky rozložiteľný odpad je navrhované na **kompostovisku** južne od Areálu PD.

2.12. Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva

2.12.1. V oblasti obrany štátu

Riešené územie nie je dotknuté záujmami obrany štátu. V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sa podľa Správy nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany Slovenskej republiky v Košiciach nenachádzajú vojenské objekty ani ich ochranné pásma, ktoré by bolo potrebné v územnoplánovacej dokumentácii rešpektovať.

V území nie sú stanovené lokálne požiadavky pre zámery rozvoja priestoru obrany štátu. To však neruší požiadavky vyplývajúce z Územného plánu VÚC Prešovského kraja a operačných plánov Prešovského kraja. Riešené územie obce nie je dotknuté záujmami obrany štátu. V riešení územného plánu sú

rešpektované záujmy stanovené Správou nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany Slovenskej republiky v Košiciach. Z riešenia územného plánu obce, ani z jeho prerokovania nevyplynuli požiadavky na stanovenie osobitných zásad vyplývajúcich zo záujmov obrany štátu.

2.12.2. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva

Územie obce v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 565/2004 Z.z. z 29. septembra 2004 o kategorizácii územia Slovenskej republiky je zaradené do II. kategórie územného obvodu

Stropkov. Obec Turany nad Ondavou má spracovaný plán ukrytia, podľa ktorého je ukrytie obyvateľstva obce zabezpečené v čase po vyhlásení mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Z hľadiska civilnej ochrany je potrebné akceptovať platný plán ukrytia obyvateľstva obce a v územnom pláne hromadné ukrytie obyvateľstva obce riešiť v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Územný plán s ohľadom na veľkosť obce rieši hromadné ukrytie obyvateľstva obce v rámci civilnej obrany v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu a ukrytie obyvateľov rieši na území kategórií I – IV v bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukryvaných osôb v plynostných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Obec zabezpečí dopracovanie a schválenie plánu ukrytia obyvateľstva obce v prípade ohrozenia v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. a zrealizuje zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.

2.12.3. V oblasti požiarnej ochrany

Časť oblasti protipožiarnej ochrany je uvedená v kap. 2.8.2.11 Správa a riadenie.

Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany obce územný plán rieši v rámci rekonštrukcií a výstavbe nových miestnych komunikácií, chodníkov a voľných nástupných plôch zabezpečením dostatočných šírkových parametrov príjazdových ciest, ktoré je potrebné označiť a trvalo udržiavať a zabezpečením dostatočného množstva vody pre účely požiarnej ochrany v rámci verejného zásobovania obce vodou z rozvodných potrubí celoobecného vodovodu.

Potreba požiarnej vody sa stanovuje v zmysle STN 73 0873. Rozvody vody sú riešené tak, aby bolo možné zokruhovanie jednotlivých vetiev. Každých 80 – 120 m budú na rozvode vody osadené podzemné požiarne hydranty DN 80 podľa požiadaviek požiarnej ochrany (ďalej viď kap. 2.9.2.1.2. a kap. 2.9.1.1.2.).

2.12.4. V oblasti protipovodňovej ochrany

Obec Turany nad Ondavou je zo západu zabezpečená pred povodňami nádržou VN Veľká Domaša s prepadom pod korunou hrádze do vodného toku Ondava a čiastočne rigolmi a priekopami pozdĺž ciest I/15, II/556, III/5575 a miestnych komunikácií.

Územný plán rieši ochranu pred povrchovými vodami vo východnej časti zastavaného územia obce a v juhovýchodnej časti lokality Čopánka.

Potok Slaný pretekajúci južne od zastavaného územia obce, ktorý je čiastočne upravený, je navrhovaný na reguláciu po vtok do VN Domaša. Bezmenný ľavostranný prítok Ondavy ktorý je v rkm 0,65 – 1,42 je upravený kamennou dlažbou zodpovedajúcou prietoku cca Q_{50} ročnej veľkej vody. Tieto vodné toky sú navrhované na úpravu a reguláciu na kapacitu zodpovedajúcu prietoku Q_{100} ročnej veľkej vody.

Územný plán rieši ochranu východnej časti zastavaného územia obce a juhovýchodnej časti lokality Čopánka pred povrchovými vodami. Druh a spôsob ochrany bude súčasťou riešenia podrobnej projektovej dokumentácie.

V zmysle ustanovení zákona číslo 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodohospodársky významného vodného toku Ondava je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky min 10,0 m.

Na území obce je potrebné:

- Rešpektovať vodný zákon, ktorý vyžaduje zariadenia na zachytávanie plávajúcich látok u vôd z povrchového odtoku pred ich vypustením do povrchových vôd (§ 36, ods. 13 zákona č. 364/2004).
- Zlepšovať vodohospodárske pomery na území obce na ostatných malých potokoch v povodí vodného toku Ondava zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha.
- Zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov.
- Zabezpečiť ochranu navrhovaných lokalít rekreácie, turizmu a cestovného ruchu v blízkosti vodných tokov pred prietokmi Q_{50} ročnej vody umiestnením RCH nad hladinu Q_{50} .

Pre realizáciu protipovodňových opatrení je potrebné postupne a včas zabezpečovať prípravu potrebných dokumentácií.

2.13. Vymedzenie zastavaného územia

2.13.1. Súčasnú zastavané územie

Obec v riešenom období do roku 2015 sa bude rozvíjať v katastrálnom území obce predovšetkým na svojom zastavanom území, ktorého hranica bola stanovená k 1.1.1990. Toto územie má výmeru približne 28,12 ha (viď grafická časť – výkres číslo 3a,3b).

2.13.2. Nové územia určené na zástavbu

Nové územia určené na zástavbu na území súčasne zastavaného územia obce sú vymedzené plochami v obci pre multifunkčné ihrisko o celkovej výmere 6 270 m², polyfunkčný objekt, predajňa o celkovej výmere 720 m², penzión, lekáreň, stanica rýchlej pomoci o celkovej výmere 1 920, územia mimo súčasne zastavaného územia v obci s vymedzenými plochami pre výstavbu rodinných domov na lokalite L 1 o celkovej výmere cca 36 330 m², občiansku vybavenosť – rozšírenie cintorína o výmere cca 1 639 m², územím pre rekreačné chaty o výmere cca 93 910 m², kompostovisko výmere cca 2 070 m², fotovoltická elektrárňa o výmere cca 21 900 m², hangárov o výmere cca 440 m², obchodná vybavenosť a služby o celkovej výmere cca 10 440 m², športu o celkovej výmere cca 187 380 m² a rekreácie, turizmu a cestovného ruchu o celkovej výmere cca 330 118 m² (viď grafická časť – výkresy číslo 3a, 3b.).

Údaje o výmerách sú získané počítačovou metódou na mapových podkladoch použitých pre riešenie územného plánu a preto sa tieto nemusia zhodovať s údajmi evidencie nehnuteľnosti. Pre riešenie územného plánu obce sú postačujúce.

2.13.3. Priebek hranice zastavaného územia obce

V obci

Na severe obce nová hranica zastavaného územia nadväzuje na súčasnú hranicu zastavaného územia, prebieha severným smerom pozdĺž cesty I/15, lomí sa východným a južným smerom k novonavrhovanej ploche rozšírenia cintorína a pri pôvodnom cintoríne nadväzuje na súčasnú hranicu zastavaného územia.

Na východe nová hranica zastavaného územia dotvára súčasnú hranicu zastavaného územia rodinných domov. Novonavrhovaná hranica zastavaného územia v tejto časti obce prebieha východným smerom, lomí sa južným a západným smerom okolo novonavrhovanej plochy fotovoltickej elektrárne a kompostoviska kde nadväzuje na súčasnú hranicu zastavaného územia. V južnej časti obce nová hranica zastavaného územia nadväzuje na súčasnú hranicu prebieha južným smerom pozdĺž výhľadovej preložky cesty I/15, lomí sa východným a južným smerom pozdĺž súčasnej cesty I/15 a pozdĺž východného okraja vodnej plochy VN Domaša, prebieha severným smerom kde sa napája na súčasnú hranicu zastavaného územia pri ceste I/15 (toto vytvára západnú hranicu zastavaného územia obce).

Športovorekreačné územie v južnej časti obce

Severozápadná nová hranica zastavaného územia v lokalite Hôrka nadväzuje na cestu I/15 lomí sa severným, severovýchodným, východným a juhovýchodným smerom k ceste III/5575 – Vyšný Hrabovec, pokračuje pozdĺž tejto cesty, pokračuje južným smerom okolo vodnej plochy ďalej východným a severným smerom, lomí sa opätovne južným smerom a nadväzuje na novonavrhovanú hranicu zastavaného územia pozdĺž cesty I/15.

V tejto časti obce v lokalite Ondákovo sú vytvorené novonavrhané hranice zastavaného územia obce pozdĺž cesty I/15 a cesty III/5575 – Vyšný Hrabovec okolo jestvujúcej vodnej plochy a navrhovaných plôch pre verejné dopravné vybavenie, rekreáciu a CR, detskej lyžiarskej lúky a územia turistických ubytovní kde nadväzuje na juhovýchodnú katastrálnu hranicu obce (s k.ú. Nová Kelča).

Ďalšie vytvorené novonavrhané hranice zastavaného územia obce sú v lokalite Čopánka pozdĺž cesty I/15 a východného okraja vodnej plochy VN Domaša okolo lokality RCH Rybársky raj a novonavrhovanej lokality športu – Detský areál.

Priebeh hranice zastavaného územia je vyznačený vo výkresoch číslo 3a, 3b,. Jej priebeh je vyznačený aj na výkresoch číslo 2, 4a,4b, 5a,5b a 6.

2.13.4. Vymedzenie častí územia pre riešenie vo väčšej podrobnosti

Riešenie územného plánu obce neurčuje žiadne územie, pre ktoré je potrebné obstarat' územný plán zóny. Za účelom zabezpečenia kontinuálnej prípravy realizácie jednotlivých aktivít v katastrálnom území obce Turany nad Ondavou a v zmysle vecnej a časovej koordinácie je potrebné zabezpečiť spracovanie dokumentácií spodrobňujúcich riešenie územného plánu obce a iné súvisiace dokumentácie.

Formou urbanistických štúdií je potrebné riešiť:

- lokalitu rodinných domov L 1,
- lokality rekreácie, športu, turizmu a cestovného ruchu.

Ďalej je potrebné zabezpečiť:

- IGHP územia a stabilného posúdenia svahov v potencionálne možnom zosuvnom území nachádzajúcim sa predovšetkým v južnej a východnej časti obce a geologicko-statický posudok pre umiestňovanie stavieb ako podklad k vydávaniu územných rozhodnutí príslušným stavebným úradom,
- špecializovanú štúdiu uskutočniteľnosti pre rozvoj turizmu, cestovného ruchu a športu,
- územnoplánovací podklad pre riešenie problematiky všetkých druhov dopravy, segregácie pohybu peších a cyklistov na riešenom území a súvisiacich priestoroch,
- špeciálnu projektovú dokumentáciu sanácie územia Areálu PD s návrhom vymiestnenia prevádzok ktoré sú enviromentálnou záťažou územia, významného vodohospodárskeho toku Ondava a VN Veľká Domaša.
- súhrnný projekt pozemkových úprav,
- aktualizáciu Lesného hospodárskeho plánu pre lesný hospodársky celok podľa výstupov zo schváleného územného plánu obce,
- projekt sadových úprav zelene v obci,
- projekt ochrany územia a obyvateľstva pred povodňami,

Podrobné riešenie v rozsahu projektových dokumentácii si vyžaduje:

- stavby pre dopravu, verejného dopravného vybavenia a siete technickej infraštruktúry,
- rekonštrukcia a úprava vodných tokov, priekop a rigolov, objektov proti prívalovým a povrchovým vodám s protipovodňovými opatreniami,
- stavby energetiky a energetických zariadení,
- rozšírenie telekomunikačnej siete obce pre nové funkcie s návrhom trás telefónnych káblov s uložením do zeme.

Pre plynulé napĺňanie zámerov riešenia územného plánu obce je potrebné zabezpečovať postupne a včas uvedené dokumentácie.

2.14. Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.1. Ochranné pásma

V riešení územného plánu obce je potrebné vymedziť ochranné pásma pre jednotlivé siete dopravnej a technickej infraštruktúry v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi a STN takto:

Ochranné pásma cestnej dopravy:

Podľa zákona číslo 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov je ochranné pásmo určené zvislými plochami vedenými od osi vozovky po oboch stranách komunikácie:

- 50 m – pre cestu I/15 mimo zastavaných časti obce
- 25 m – pre cestu II/556 mimo zastavaných časti obce
- 20 m – pre cestu III/5575 mimo zastavaných časti obce

Ochranné pásma leteckej dopravy:

V zmysle § 30 zákona číslo 143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov (letecký zákon), je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby:

- vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písm. a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm. b),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písm. c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30, ods. 1, písmeno d).

Ochranné pásma energetiky:

Podľa zákona číslo 656/2004 Z.z. o energetike §36 je ochranné pásmo vonkajšieho / podzemného elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia / krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vedenia vodiča / kábla.

Táto vzdialenosť je podľa článku 2 zákona pre vonkajšie nadzemné elektrické vedenia s napätím

a) od 1 kV do 35 kV vrátane:

- 10 m – pre vodiče bez izolácie elektrického VN vedenia (VN 230, 22 kV)
- 7 m – pre vodiče bez izolácie elektrického VN vedenia (VN 230, 22 kV) v súvislých lesných priesekoch,
- 1 m – pre závesné káblové vedenie,
 - vzdušné NN vedenie do 1 kV nemá ochranné pásmo vymedzené.

Táto vzdialenosť je podľa článku 7 zákona pre podzemné elektrické vedenie vrátane vedenia riadiacej, regulačnej a zabezpečovacej techniky:

1 m – pri napätí do 110 kV.

Podľa článku 9 zákona ochranné pásmo elektrickej stanice (ES) vonkajšieho vyhotovenia:

- b) - s napätím do 110kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10m kolmo na oplotenie alebo hranicu objektu ES
- c) - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do ES na výmenu tg. zariadení.

V ochrannom pásme elektrického vedenia a zariadenia je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysádzať trvalé porasty,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,
- pod vzdušným vedením pestovať porasty s výškou nad 3 m, respektíve mimo vedenia do vzdialenosti 5 m tak, aby pri páde nepoškodili vedenie,
- nad zemným elektrickým vedením jazdiť s ťažkými mechanizmami a bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa vykonávať zemné práce.

V súvislosti s plánovanou výstavbou nových VN a NN vedení uvedených vyššie je potrebné uvažovať a dodržať ochranné pásma, ktoré platia tak pre jestvujúce ako aj pre plánované elektrické vedenia.

Ochranné pásma pre plynovody a prípojky:

Podľa Z. z. č. 656/2004 § 56 odstavec (2) ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meranej kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

4 m – pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm.

1 m – pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa.

V ochrannom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť vedenie plynu alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,

Bezpečnostné pásma pre plynovody podľa Z.z. číslo 656/2004, § 57 odstavec (2) je:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území

Ochranné pásma vodného hospodárstva:

Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. uvedené v § 19, odstavec 2, slúžia k ich bezprostrednej ochrane pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti a vymedzujú pásma ochrany, ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

1,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm.

STN 75 6401 uvádza orientačné hodnoty najmenších vzdialeností od vonkajšieho okraja objektov čistiarne odpadových vôd k okraju súvislej bytovej zástavby pri spôsoby čistenia odpadových vôd:

a) s komplexne uzavretou (zakrytou) technológiou s čistením odvádzaného vzduchu je 25 m.

Pobrežné pozemky podľa Zbierky zákonov č. 364/2004 § 49 odstavec (2) pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10,0 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5,0 m od brehovej čiary.

Ochranné pásma telekomunikačných káblov podľa zákona číslo 610/2003 Z.z.:

1,5 m – od osi telekomunikačného kábla.

V smerovom ochrannom pásme prenosu, kde bez vedomia investora je zakázaná:

- výstavba akýchkoľvek budov,
- inštalácia generátorov, silných energetických zdrojov, vedení, vysielačov a radarov.

Tieto ochranné pásma súvisia so sieťami technickej infraštruktúry a dopravy uvedenými v príslušných kapitolách a významnejšie z nich sú zdokumentované v grafickej časti.

Ďalšie ochranné pásma vyplývajúce z funkcie jednotlivých funkčných plôch sú:

- Ochranné pásma cintorínov k okraju súvislej bytovej zástavby je 50 m od oplotenia, v ktorom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy podľa zákona číslo 470/2005 Z.z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona číslo 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.
- Ochranné pásma areálu výroby a skladov je 50 m od oplotenia areálu.
- Ochranné pásma Areálu fotovoltickej elektrárne je 20 m od oplotenia.
- Ochranné pásma jestvujúceho Areálu PD je 100 m od oplotenia.

Iné ochranné pásma a obmedzenia:

- V zmysle ustanovení § 49 zákona číslo 364/2004 Z.z. o vodách pozdĺž oboch brehov vodného toku, kde môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky, je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky:

10 m – od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom,

5 m – od brehovej čiary pri drobných vodných tokoch.

Úpravy tokov realizovať na základe povolenia so súhlasom správcu tokov.

- Rešpektovať vodný zákon, ktorý vyžaduje zariadenia na zachytávanie plávajúcich látok u vôd z povrchového odtoku pred ich vypustením do povrchových vôd (§ 36, ods. 13 zákona č. 364/2004).
- Ochranné pásma (OP) III. stupňa vodného zdroja Ondava - Kučín stanovené rozhodnutím bývalého VSL KNV Košice č. 498/81/82 zo dňa 25.1.1982 .
- Podľa § 19 ods. 2 vodného zákona je na povrchových vodách nachádzajúcich sa v ochranných pásmach vodárenských zdrojov zakázaná plavba plavidiel so spaľovacími motormi.

- Rešpektovať Všeobecnú záväznú vyhlášku (VZV) Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 4/2005 zo dňa 5.5.2005, ktorou sa vyhlasujú vody vhodné na kúpanie a určujú povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb. Za vody vhodné na kúpanie v zmysle cit. VZV sú vyhlásené aj vody v lokalite Dobrá pláž.
- Neumiestňovať pevné objekty rekreačného charakteru na pozemkoch SVP š.p.
- Pevné objekty rekreačného charakteru v blízkosti VN Veľká Domaša umiestňovať nad úroveň maximálnej retenčnej hladiny 163,50 m.n.m.
- Nad úroveň kóty koruny hrádze t.j. 165,00 m.n.m. umiestňovať predovšetkým energetické zariadenia a náročné technické a technologické zariadenia súvisiace s prevádzkovaním areálov a vybavení, resp. takých zariadení, kde by mohlo dôjsť k značným ekonomickým škodám.
- V súčasnej dobe je zakázané vedenie cyklotrás cez korunu hrádze vodnej nádrže.
- Rešpektovať platnosť uznesenia vlády SR č. 263/1992, ktorým vláda vyjadrila súhlas s ponechaním územnej ochrany vodnej nádrže Veľká Domaša, ako výhľadového zdroja pre zásobovanie Východoslovenskej vodárenskej sústavy s postupnou realizáciou z tohto vyplývajúcich ekologických opatrení, zameraných na ochranu kvality vody v nádrži.
- V zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 211/2005 Z.z. je tok Ondava v rkm 51,2 – 142,1 zaradený medzi vodárenské vodné toky.
- V súlade s požiadavkami ŠZÚ Košice zabezpečiť vhodnú dezinfekciu vyčistených odpadových vôd vypúšťaných do recipientu, aby nedošlo k zhoršovaniu kvalitatívnych ukazovateľov vody vo VN Veľká Domaša (dezinfekcia je súčasťou technológie ČOV, ktorá bude riešená v stupni predprojektovej a projektovej dokumentácie (štúdia, DUR, DSP, RP).

2.14.2. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.2.1. Plochy ohrozených území

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sa nenachádzajú poddolované územia.

Za plochy ohrozených území považovať:

- inundačné územie vodného toku Ondava s jeho prítokmi a až do doby realizácie protizáplavových opatrení na týchto vodných tokoch v ich inundačnom území okrem ekologických stavieb a sieti stavieb technickej infraštruktúry nerealizovať žiadnu výstavbu,
- predovšetkým územie potencionálneho zosuvu v južnej a východnej časti obce.

2.14.2.2. Plochy chránených častí prírody a krajiny

Celé územie katastra je podľa zákona o ochrane prírody v prvom stupni ochrany. T.č. sa v ňom nenachádza žiadne chránené územie.

Podľa údajov ŠOP SR je pripravený návrh navrhovaného územia európskeho významu SKUEV 0758 Ondava (tzv. etapa B) pre ochranu biotopov európskeho významu. Časť tohto SKUEV zasahuje do katastrálneho územia Turany nad Ondavou.

Podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja (2009) je evidovaný zámer vyhlásiť CHA Domaša zasahujúci do severnej časti katastrálneho územia Turany nad Ondavou.

2.14.2.3. Plochy pamiatkovej ochrany

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných pamiatok je evidovaná jedna kultúrna pamiatka:

- rímsko-katolícky kostol sv. Anny – č. ÚZPF-10402/0

Na ploche národnej kultúrnej pamiatky je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 pamiatkového zákona. Historické jadro obce je územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci z roku 1317). Plocha bývalej obce Petejovce zaniknutej výstavbou vodného diela Veľká Domaša je územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia novoveku (1. písomná zmienka o obci z roku 1595).

Na ochranu archeologických nálezov je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 41 pamiatkového zákona.

2.15. Vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie

Vyhodnotenie poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie tvorí samostatnú textovú prílohu. Grafické znázornenie tohto vyhodnotenia je vyjadrené vo výkrese číslo 7 grafickej časti územného plánu.

2.16. Hodnotenie navrhovaného riešenia

Riešenie územného plánu vyplynulo z potreby vypracovať pre obec Turany nad Ondavou dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, pretože obec Turany nad Ondavou nemá v súčasnosti adekvátne územnoplánovacie dokumentácie, ktoré by vytvorili podmienky pre rozvoj jednotlivých funkčných území predovšetkým pre bývanie, výrobu, rekreáciu, turizmus a cestovný ruch. Obec nemá viac ako 2000 obyvateľov a preto nebolo potrebné spracovať v zmysle § 21 odstavca 2 stavebného zákona koncept územného plánu obce. Riešenie Územného plánu obce Turany nad Ondavou dôsledne vychádzalo zo zadania schváleného Obecným zastupiteľstvom v Turanoch nad Ondavou 31. októbra 2003 uznesením číslo 7/2003 na základe stanoviska Odboru územného plánovania Krajského stavebného úradu v Prešove číslo I-2003/11118-004 zo dňa 21. októbra 2003 k posúdeniu návrhu zadania pre spracovanie ÚPNO ako základného záväzného podkladu pre spracovanie územného plánu obce. Navrhlo optimálne usporiadanie funkčných plôch, navrhlo občiansku, dopravnú a technickú vybavenosť z pohľadu perspektívneho rozvoja sídla. V riešení sú dodržané záväzné zásady a regulatívy Územného plánu VÚC Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov. Z riešenia územného plánu nevyplývali žiadne požiadavky na preschválenie zadania.

Environmentálne hľadisko

Navrhuje konkrétne environmentálne opatrenia na zníženie environmentálnej záťaže územia a to predovšetkým lokalizáciou kompostoviska pre kompostovanie biologický rozložiteľného odpadu, stanovuje ochranné pásmo priemyselnej výroby ako aj opatrenia na zníženie rizík znečistenia vodných tokov a kontaminácie poľnohospodárskej krajiny, čo je súčasťou zásad odpadového hospodárstva.

Vyhodnotilo vplyv hospodárenia na poľnohospodárskom a lesnom pôdnom fonde. Riešenie územného plánu vymedzilo nové hranice zastavaného územia obce a chránené územia obce rešpektujúce záujmy ochrany prírody. Stanovilo zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a zoznam verejnoprospešných stavieb. Navrhované zámery zosúladiť s územným systémom ekologickej stability, v rámci ktorého sú definované prvky z Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability a navrhnuté prvky kostry ekologickej stability na miestnej úrovni.

Riešenie posilňuje krajinné-estetické a ekologické faktory v území využívajúc morfológické danosti územia ako aj VN Veľká Domaša a potoka Slaný.

Sociálne a územnotechnické dôsledky

Sídelný potenciál zhodnocuje štruktúru obyvateľstva, demografický vývoj a predpoklady pre bilančné obdobie k roku 2015 pri akceptovaní prirodzeného prírastku obyvateľstva ako aj vytvorenia ponuky pre mesto Vranov nad Topľou a to aj tvorbou pracovných príležitostí. Riešilo záujmy v oblasti obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej a protipovodňovej ochrany. Územný plán zohľadňujúci efektívne rozloženie nových funkcií priamo naväzujúcich na súčasne resp. na súčasnú hranicu zastavaného územia obce (plochy bývania, rekreácie, turizmu a cestovného ruchu, občianskej vybavenosti, športu a výroby).

Riešenie definuje výhľadové potreby siete technickej infraštruktúry a dopravného systému a to tak nadradeného, ktoré vyplýva zo štruktúry osídlenia ako aj lokálneho. Sú bilancované potreby pre zásobovanie obyvateľov obce a návštevníkov RS pitnou vodou s návrhom odkanalizovania, zásobovania elektrickou energiou a plynom, vrátane telekomunikačných a informačných sietí. Pre tieto siete boli určené koridory trás zohľadňujúce navrhovanú verejnú dopravu a dopravné zariadenia. Vo verejnej doprave bola určená kategória ciest a jej šírkové usporiadanie súčasne s návrhom parkovísk, chodníkov pre peších a cykloturistických trás.

Ekonomické hľadisko

Územný plán obce je základným nástrojom pre obec na riadenie celého investičného procesu v obci počas záväznosti územného plánu obce. Umožňuje priechodnosť investičných zámerov pri konkrétnej

povoľovacej činnosti riešenej v územnom pláne obce a následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení, umožňuje koordináciu zámerov výstavby v území, je záväzným podkladom pre projektovú prípravu dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci. Umožňuje realizovať v obci stavby verejnoprospešného charakteru.

3. ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU

3.1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky (viď grafická časť – výkres číslo 2 a 3a, 3b.)

3.1.1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania

- 3.1.1.1.** Považovať obec Turany nad Ondavou za sídlo s obytno-rekreačným charakterom, nachádzajúce sa v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoja osídlenia a sídelnej štruktúry podporujúcich budovanie rozvojovej osi, ktorú vytvára cesta I/15 v smere Stropkov – Vranov nad Topľou v rámci tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Ide predovšetkým o zabezpečenie rozvojovej osi pozdĺž komunikačného prepojenia medzinárodného a celoštátneho významu, sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť a výhľadového vedenia železničnej trate pozdĺž VN Veľká Domaša.
- 3.1.1.2.** Zástavbu obce je potrebné orientovať v hraniciach navrhovaného zastavaného územia obce, na usporiadanie a dotvorenie urbanistickej štruktúry obce.
- 3.1.1.3.** Pôvodnú historickú kompozičnú os obce, ktorú tvorí jestvujúca cesta I/15, ktorá prechádza medzi VN Veľká Domaša a západným okrajom obce považovať za hlavnú kompozičnú os obce. V obci na túto severojužnú kompozičnú os v širšom kontexte po pravej strane sú radené rodinné domy na plochách pôvodných roľníckych usadlostí.
- 3.1.1.4.** Rešpektovať priestorovú dominantu v obci – národnú kultúrnu pamiatku Rímsko-katolícky kostol sv. Anny.
- 3.1.1.5.** Rešpektovať priestorové usporiadanie územia obce v štruktúre:
- Obytné územie
 - Zmiešané územie – centrálna časť obce
 - Výrobné územie
 - Rekreačné územie
- 3.1.1.5.1.** Novou obytnou zástavbou je potrebné prednostne dopĺňať súčasné zastavané územie v prielukách, stavebných medzerách a rozvíjať obytné územie v severnej časti obce. Na miestach stavebno-technicky nevyhovujúcich objektov uvažovať s ich rekonštrukciou, prestavbou alebo náhradou novostavbami rodinných domov.
- 3.1.1.5.2.** Novonavrhované výrobné územie sústrediť v južnej časti obce.
- 3.1.1.5.3.** Nové rekreačné územie rozvíjať v južnej a v juhozápadnej časti obce.
- 3.1.1.6.** Neuvažovať s plošnou asanáciou územia.
- 3.1.2. Zásady a regulatívy funkčného využitia územia**
- 3.1.2.1. Obytné územie**
- 3.1.2.1.1.** Rešpektovať existujúce a nové funkčné plochy bývania. Funkčné plochy bývania sú určené :
- na bývanie v rodinných domoch,
 - na bývanie v bytových domoch.
- 3.1.2.1.2.** Výstavbu nových rodinných domov prioritne usmerňovať v rámci zastavaného územia obce a podporovať modernizáciu staršieho bytového fondu.
- 3.1.2.1.3.** Realizovať výstavbu rodinných domov v lokalite L 1 podľa urbanistickej štúdie, v prielukách a ostatných lokalitách podľa podrobných podmienok zástavby, ktoré stanovujú dokumentácie pre vydanie územných rozhodnutí.
- 3.1.2.1.4.** Pri novej zástavbe v prielukách rešpektovať identitu prostredia a zohľadniť charakter obce, ktorá plní funkciu vidieckeho osídlenia a rešpektovať historicky vytvorený kolorit obce a jej geomorfológiu.
- 3.1.2.1.5.** Pri prestavbe a dostavbe rodinných domoch na jestvujúcich funkčných plochách bývania rešpektovať identitu prostredia a zohľadniť charakter obce, ktorá plní funkciu vidieckeho osídlenia a rešpektovať historicky vytvorený kolorit obce a jej geomorfológiu.
- 3.1.2.1.6.** Skvalitňovať úroveň bývania v existujúcich bytových domoch formou stavebnej obnovy bytového fondu.

3.1.2.2. Občianske vybavenie

3.1.2.2.1. Rešpektovať existujúce a nové funkčné plochy občianskej vybavenosti.

3.1.2.2.2. Sú určené na umiestnenie zariadení pre zdravotníctvo, kultúru, školstvo, maloobchod, verejné stravovanie a nevýrobné služby.

3.1.2.2.3. Intenzifikovať zariadenia občianskeho vybavenia na existujúcich funkčných plochách občianskeho vybavenia formou prestavby, dostavby a stavebnej obnovy.

3.1.2.2.4. Umiestňovať zariadenia základného občianskeho vybavenia ako doplnkovú funkciu aj na riešených funkčných plochách bývania.

3.1.2.2.5. Zvyšovať možnosť ubytovacích kapacít cestovného ruchu na území obce spojenú s využívaním miestnej infraštruktúry a tam lokalizovaných stravovacích, pohostinských, obchodných a iných doplnkových služieb návštevníkmi.

3.1.2.3. Výroba

3.1.2.3.1. Rešpektovať existujúce a riešené funkčné plochy výroby.

3.1.2.3.2. Funkčné plochy výroby sú určené ako:

- plochy priemyselnej výroby a výrobných služieb – pre zariadenia priemyselnej výroby, výrobných služieb so zabezpečením produkcie a odbytu.
- plochy zariadení poľnohospodárskej výroby – pre zariadenia rastlinnej aj živočíšnej výroby, pre prevádzky manipulujúce s produktmi týchto výrobných resp. zabezpečujúce produkciu a odbyt.

3.1.2.3.3. Rešpektovať areál priemyselnej výroby, výrobných služieb v južnej časti obce, areál fotovoltaickej elektrárne vo východnej časti obce.

3.1.2.3.4. Rešpektovať PD so živočíšnou výrobou v južnej časti obce, so stabilizovaním stavu hospodárskych zvierat.

3.1.2.4. Rekreačia, turizmus, cestovný ruch a šport

3.1.2.4.1. Rešpektovať jestvujúce a riešené funkčné plochy rekreácie, turizmu, cestovného ruchu a športu.

3.1.2.4.2. Funkčné plochy rekreácie, turizmu, cestovného ruchu a športu sú určené ako:

- plochy rekreácie, turizmu, cestovného ruchu – na umiestnenie rekreačných chát a objektov turizmu verejnej formy a cestovného ruchu verejnej formy a súvisiaceho občianskeho a technického vybavenia,
- plochy športu – na umiestnenie športových plôch, ihrísk a športových objektov a súvisiaceho občianskeho a technického vybavenia.

3.1.2.4.3. Zariadenia pre každodennú rekreáciu a šport umiestňovať na existujúcich plochách športu, rekreácie a cestovného ruchu a na plochách s prirodzeným potenciálom pre túto funkciu.

3.1.2.4.4. Pevné objekty rekreačného charakteru v blízkosti VN Veľká Domaša umiestňovať nad úroveň max. retenčnej hladiny 163,50 m. n. m.(viď grafická časť – výkres číslo 2, 3a, 3b, 4a,4b, 5a, 5b a 6).

3.1.2.4.5. Nad úroveň kóty koruny hrádze t.j. 165,00 m.n.m. umiestňovať predovšetkým energetické zariadenia a náročné technické a technologické zariadenia súvisiace s prevádzkovaním areálov a vybavení, resp. takých zariadení, kde by mohlo dôjsť k značným ekonomickým škodám.

3.1.2.4.6. Neumiestňovať pevné objekty rekreačného charakteru na pozemkoch SVP.

3.1.2.4.7. Rešpektovať, že v súčasnej dobe je zakázané vedenie cyklotrás cez korunu hrádze vodnej nádrže.

3.1.2.5. Zeleň

3.1.2.5.1. Rešpektovať existujúce a nové funkčné plochy zelene.

3.1.2.5.2. Funkčné plochy zelene sú určené ako:

- plochy verejnej zelene – určené pre zeleň s voľným prístupom pre parkovo upravenú zeleň, zeleň verejných priestranstiev v rámci uličných priestorov na plochách rodinných domov a zeleň na plochách občianskeho vybavenia,
- plochy zelene rodinných domov pri obytnej zástavbe – predstavuje plochy okrasnej a úžitkovej zelene záhrad, sadov a predzáhradok rodinných domov,

- plochy vyhradenej zelene – predstavuje zeleň cintorínov,
 - plochy sprievodnej a líniovej zelene – predstavujú zeleň prírodného charakteru pozdĺž komunikácií a vodných tokov,
 - plochy lesov – predstavujú plochy lesných porastov.
- 3.1.2.5.3.** Plochy zelene v extraviláne obce sú považované za zeleň s významnou krajinotvornou funkciou.
- 3.1.2.5.4.** Za krajinotvornú zeleň je považovaná tiež nelesná drevinová vegetácia vrátane zelene sprievodnej a líniovej. Nelesná drevinová vegetácia je spravidla súčasťou trvalých trávnych porastov (v komplexnom urbanistickom výkrese nie je samostatne vykresľovaná).
- 3.1.2.5.5.** Zabezpečiť priebežnú starostlivosť a skvalitňovať druhovú skladbu zelene na všetkých existujúcich plochách zelene. Starostlivosť o lesy – realizovať podľa platných lesných hospodárskych plánov.
- 3.1.2.5.6.** Na riešených funkčných plochách verejnej zelene a vyhradenej zelene realizovať výsadby spravidla podľa projektu sadových úprav.
- 3.1.2.6. Poľnohospodárska pôda**
- 3.1.2.6.1.** Rešpektovať existujúce a nové funkčné plochy poľnohospodárskej pôdy.
- 3.1.2.6.2.** Funkčné plochy poľnohospodárskej pôdy sú určené :
- na rastlinnú veľkovýrobu ako orná pôda
 - trvalé trávne porasty.
- 3.1.2.7. Vodné toky a plochy**
- 3.1.2.7.1.** Rešpektovať existujúce a riešené funkčné vodné plochy a toky.
- 3.1.2.7.2.** Existujúce vodné toky chrániť ako významné krajinotvorné prvky a vytvorením podmienok pre výsadbu líniovej zelene umocniť ich ozdravný a estetický účinok v obraze obce.
- 3.1.2.7.3.** Uprednostniť zástavbu na funkčných plochách s existujúcou a projekčne pripravenou dopravnou a technickou infraštruktúrou.
- 3.2. Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch**
- 3.2.1. Plochy bývania**
- 3.2.1.1. Plochy bývania rodinných domov**
- 3.2.1.1.1.** Plochy bývania sú určené na rodinné bývanie v rodinných domoch t.z. v budovách so samostatným vstupom z verejnej komunikácie, ktoré majú max. 3 byty, 2 nadzemné podlažia a podkrovie (stavebný zákon), so štandardným vybavením s najmenej jedným garážovým stojiskom na jeden byt, alebo vymedzenou zodpovedajúcou plochou na odstavenie vozidla a zabezpečením bezpečného uskladnenia domového odpadu .
- 3.2.1.1.2.** Pripustiť je tu možné:
- a) umiestnenie drobnej a jednoduchej stavby, ktorá má doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe, alebo slúži na podnikanie tak, aby svojím vzhľadom a účinkami nezhoršovala obytné a životné prostredie a požiadavky na dopravnú obsluhu a parkovanie.
 - b) integráciu so zariadeniami občianskej vybavenosti s hygienicky nezávadnou prevádzkou,
 - c) chov úžitkových zvierat v rozsahu vlastnej spotreby,
- 3.2.1.1.3.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať
- a) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie a zamorenia,
 - b) chov úžitkových zvierat nad rámec vlastnej spotreby,
 - c) útulky zvierat.

- 3.2.1.2.** Na plochách určených pre rodinné domy realizovať len rodinné domy a drobné stavby pri zohľadnení charakteru obce, ktorá plní funkciu vidieckeho osídlenia s maximálne jednou tretinou zastavaných plôch pri veľkosti stavebných pozemkov o výmere cca 1 000 m².
- 3.2.1.3.** Prestavbou a dostavbou obytnej zástavby v centrálnej časti obce ponechať pôvodnú parceláciu rodinných domov, dochovaný tradičný charakter zástavby a umožňovať vytvárať podmienky pre doplnenie novej funkcie občianskej vybavenosti bez obmedzenia pôvodnej obytnej funkcie.
- 3.2.1.4.** Pri dostavbe stavebných prieluk zohľadniť výškové zónovanie jestvujúcej zástavby s dodržaním proporcionálneho stavebného objemu nových stavieb pri zohľadnení pôvodných tvaroslovných a výrazových prostriedkov.
- 3.2.1.5.** Pri dostavbe a prestavbe jestvujúcej zástavby striktno dodržiavať terajšie uličné a stavebné čiary a zásadne nevytvárať novú výstavbu rodinných domov v dvorných priestoroch za jestvujúcou zástavbou
- 3.2.2. Plochy občianskeho vybavenia**
- 3.2.2.1 Plochy občianskeho základného vybavenia, športu a každodennej rekreácie**
- 3.2.2.1.1.** Sú určené na umiestnenie zariadení pre zdravotníctvo kultúru, školstvo, maloobchod, verejné stravovanie a ubytovanie, nevýrobné služby, šport a rekreáciu.
- 3.2.2.1.2.** Prípustné je:
- umiestnenie zamestnaneckého (správcovského) bytu,
 - umiestnenie súvisiacich zariadení charakteru každodennej rekreácie a športu, ako aj dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská č. 1-18; malá architektúra),
 - využitie ako plochy zelene.
- 3.2.2.1.3.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia.
- 3.2.3. Plochy výroby**
- 3.2.3.1. Plochy priemyselnej výroby a výrobných služieb**
- 3.2.3.1.1.** Sú určené pre zariadenia priemyselnej výroby, výrobných služieb nezlučiteľných s bývaním z dôvodu priestorovej a hygienickej náročnosti, skladov netoxického materiálu, dopravy a technickej infraštruktúry; súčasne tiež pre prevádzky súvisiace so zabezpečením produkcie a odbytu.
- 3.2.3.1.2.** Plocha výrobného areálu v južnej časti obce je pre výrobu s mierne obťažujúcimi a mierne ohrozujúcimi výrobnými pochodmi t.z. pre taký druh výroby a výrobných činností, ktorých jednotlivé pásma ochrany objektov a zariadení k rekreačným plochám neprekročia vzdialenosť v šírke 50 m od oplotenia, vrátane realizácie účinných opatrení na ich zmiernenie.
- 3.2.3.1.2.1.** Prípustné je umiestnenie firemných zariadení s charakterom občianskej vybavenosti, ale tiež firemného služobného bytu.
- 3.2.3.1.2.2.** Za obmedzujúce podmienky využitia plôch treba pokladať intenzívne využívanie s minimálnou 60 % zastavanosťou pozemku.
- 3.2.3.1.2.3.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať skladovanie odpadu najmä skladovanie či spracovanie toxického, výbušného a rádioaktívneho materiálu.
- 3.2.3.1.3.** Plocha areálu fotovoltaickej elektrárne vo východnej časti obce je pre výrobu s mierne obťažujúcimi a mierne ohrozujúcimi výrobnými pochodmi t.z. pre taký druh výroby a výrobných činností, ktorých jednotlivé pásma ochrany objektov a zariadení k obytným plochám neprekročia vzdialenosť v šírke 20 m od oplotenia, vrátane realizácie účinných opatrení na ich zmiernenie.
- 3.2.3.1.3.1.** Prípustné je umiestnenie súvisiacich energetických zariadení a siete technického vybavenia.
- 3.2.3.1.3.2.** Za vylučujúce využitie týchto plôch pre akúkoľvek inú činnosť nesúvisiacu s prevádzkou fotovoltaickej elektrárne.
- 3.2.3.2. Plochy zariadení poľnohospodárskej výroby**
- 3.2.3.2.1.** Sú určené pre zariadenia rastlinnej aj živočíšnej výroby, pre prevádzky manipulujúce s produktmi týchto výrob resp. zabezpečujúce produkciu a odbyt.

- 3.2.3.2.2.** Plocha poľnohospodárskeho dvora v južnej časti obce je pre živočíšnu výrobu limitovaná početným stavom chovu pri neurčení druhu úžitkových hospodárskych zvierat ustajnených na jeho ploche, pre ktoré potrebné pásmo hygienickej ochrany poľnohospodárskeho areálu k obytným plochám neprekročí vzdialenosť v šírke 100 m od oplotenía, vrátane realizácie účinných opatrení na jeho zmiernenie.
- 3.2.3.2.3.** Prípustné je využitie na plochy nezávadnej nepoľnohospodárskej výroby, skladov netoxického materiálu, dopravnej a technickej infraštruktúry.
- 3.2.3.2.4.** Za obmedzujúce podmienky využitia treba pokladať:
- reguláciu živočíšnej výroby – z hľadiska počtu úžitkových zvierat, znížením počtu, resp. úplným ukončením chovu, na jestvujúcom hospodárskom dvore
- 3.2.3.2.5.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať skladovanie odpadu (s výnimkou bioodpadu určeného k spracovaniu na území obce ako druhotná surovina) najmä skladovanie či spracovanie toxického, výbušného a rádioaktívneho materiálu.
- 3.2.3.3. Plochy technického vybavenia územia**
- 3.2.3.3.1.** Plocha kompostoviska južne od obce pri Areály PD je určená na kompostovanie biologických odpadov rastlinného pôvodu, s kapacitou do 10 ton ročne, vznikajúcich pri údržbe obecnej zelene, bioodpadu z cintorínov, trhovísk a záhrad. Výsledným produktom je kompost – organické hnojivo.
- 3.2.3.3.2.** Plochy navrhovaných parkovísk P 1 – P 18 pri objektoch občianskeho vybavenia v zastavanej časti obce a v navrhovaných lokalitách turizmu a cestovného ruchu sú určené na odstavovanie motorových vozidiel.
- 3.2.3.3.3.** Plochy zariadení verejného technického vybavenia sú plochy vodného hospodárstva, energetiky, telekomunikácii a informačných sietí.
- 3.2.4. Plochy rekreácie, turizmu, cestovného ruchu a športu**
- 3.2.4.1. Plochy rekreácie, turizmu a cestovného ruchu**
- 3.2.4.1.1.** Lokalita rekreačných chát RCH1 a RCH2 v novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce je určená na umiestnenie každodennej, krátkodobej a dlhodobej rekreácie obyvateľov a turistov. Podstatnú časť musí tvoriť zeleň, najmä lesov a vodných tokov a iných vodných plôch.
- Plochy rekreačných chát sú určené pre rekreačné chaty, ktoré majú maximálne 2 nadzemné podlažia vrátane podkrovia. Umiestnenie stavby, použité konštrukcie a materiály musia svojím vzhlľadom zodpovedať účelu užívania a nenarúšať ráz krajiny. Odstupová vzdialenosť medzi RCH je minimálne 15 m, pozemky neoplocovať, výnimočne len živým plotom.
- 3.2.4.1.1.1.** Prípustné je:
- umiestnenie rekreačných chát,
 - umiestnenie súvisiacich zariadení charakteru rekreácie a športu, ako aj dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská, drobná architektúra), siete technickej infraštruktúry.
- 3.2.4.1.1.2.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať:
- umiestnenie objektov turizmu a cestovného ruchu verejnej formy,
 - umiestnenie občianskej vybavenosti – verejné stravovanie, vybraných služieb a centier voľného času,
 - umiestnenie zamestnaneckého (správcovského) bytu, technických a prevádzkových služieb,
 - umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok,
 - skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia,
 - garáže.
- 3.2.4.1.2.** V novonavrhovanom zastavanom území v juhozápadnej časti obce Vstup do autokempu, Motorest, Vybavenie autokempu, Autokemp, Vyhliadková veža a v južnej časti obce Kemp, stanová základňa a Turistické ubytovne.
- 3.2.4.1.2.1.** Prípustné je:
- umiestnenie objektov turizmu a cestovného ruchu.

- b) umiestnenie občianskej vybavenosti – verejného ubytovania a stravovania, vybraných služieb,
 - c) umiestnenie zamestnaneckého (správcovského) bytu, technických a prevádzkových služieb,
 - d) umiestnenie súvisiacich zariadení charakteru rekreácie a športu, ako aj dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská, drobná architektúra), siete technickej infraštruktúry,
- 3.2.4.1.2.2.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať:
- a) RCH a umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok,
 - b) skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia,
 - c) garáže,
 - d) zníženie výmery zelených plôch pod 60% - 50% na funkčnej ploche.
- 3.2.4.1.3.** V novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce Zábavný park.
- 3.2.4.1.3.1.** Prípustné je:
- a) umiestnenie vybavenosti – pevných a mobilných zábavných objektov , objektov verejného stravovania a vybraných služieb,
 - b) umiestnenie technických, sociálnych a prevádzkových služieb,
 - c) umiestnenie súvisiacich zariadení charakteru rekreácie a športu, ako aj dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská, drobná architektúra), siete technickej infraštruktúry,
- 3.2.4.1.3.2.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať:
- a) umiestnenie objektov turizmu a cestovného ruchu a RCH.
 - b) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok,
 - c) skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia,
 - d) garáže,
 - e) zníženie výmery zelených plôch pod 60% - 50% na funkčnej ploche.
- 3.2.4.2. Plochy športu**
- 3.2.4.2.1.** V novonavrhovanom Viacúčelovom športovom areáli v západnej časti obce (pri jestvujúcom futbalovom ihrisku) a Športovom detskom areáli v južnej časti obce
- 3.2.4.2.1.1.** Prípustné je:
- a) umiestnenie športových plôch, ihrísk, krytých športových objektov a vybavenosti ako doplnku k športovým objektom –objekty občianskeho a technického vybavenia verejné stravovanie, priestory pre športovcov a návštevníkov, hygienické a technické zariadenia,
 - b) Umiestnenie dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská, drobná architektúra), siete technickej infraštruktúry,
 - c) využitie ako plôch zelene
- 3.2.4.2.1.2.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať:
- a) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok,
 - b) skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia,
 - c) garáže
- 3.2.4.2.2.** Na novonavrhovanej Detskej lyžiarskej lúke v južnej časti obce
- 3.2.4.2.2.1.** Prípustné je:
- a) umiestnenie lyžiarskych športových plôch s vlekom, údolnou a vrcholovou stanicou a doplnkovej vybavenosti – objekty technického vybavenia, verejného stravovania, priestory pre športovcov a návštevníkov, hygienické a technické zariadenia,
 - b) Umiestnenie dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská, drobná architektúra), siete technickej infraštruktúry,
 - c) využitie ako plôch zelene
- 3.2.4.2.2.2.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať:
- a) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok,
 - b) skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia,
 - c) garáže
- 3.2.4.2.3.** V novonavrhovanom Multifunkčnom ihrisku v centrálnej časti obce (pri ZŠ)

3.2.4.2.3.1. Prípustné je:

- a) umiestnenie športových plôch, ihrísk, krytých športových objektov, technického vybavenia, priestorov pre športovcov a návštevníkov, hygienické a technické zariadenia,
- b) Umiestnenie dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská, drobná architektúra), siete technickej infraštruktúry,
- c) využitie ako plôch zelene

3.2.4.2.3.2. Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať:

- a) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok,
- b) skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia,
- c) garáže

3.2.4.2.4. V novonavrhovanom zastavanom území v južnej časti obce Plochy slnenia.

3.2.4.2.4.1. Prípustné je:

- a) umiestnenie technických, sociálnych a prevádzkových služieb,
- b) umiestnenie súvisiacich zariadení charakteru športu, ako aj dopravnej a technickej vybavenosti (parkoviská, drobná architektúra, ambulantly resp. kiosky), siete technickej infraštruktúry,

3.2.4.2.4.2. Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať:

- a) umiestnenie objektov turizmu a cestovného ruchu, RCH.
- b) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok,
- c) skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia,
- d) garáže,
- e) zníženie výmery zelených plôch pod 60% - 50% na funkčnej ploche.

3.2.5. Plochy zelene

3.2.5.1. Plochy verejnej zelene

3.2.5.1.1. Sú určené pre zeleň s voľným prístupom – parková zeleň, zeleň verejných priestranstiev v rámci uličných priestorov na plochách rodinných domov a zeleň na plochách občianskeho vybavenia. Ich rozširovanie vylepšuje stav zdravého životného prostredia obce a to revitalizáciou existujúcej a zakladaním nových plôch.

3.2.5.1.2. Prípustné je tu umiestnenie zariadení charakteru každodennej rekreácie a športu, doplnkových zariadení občianskej vybavenosti (drobná architektúra), dopravnej a technickej infraštruktúry (chodníky) a pôvodné domáce druhy drevín.

3.2.5.1.3. Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, činností s rizikom havárie, zamorenia či likvidácie hodnotných porastov vysokej zelene.

3.2.5.2. Plochy zelene rodinných domov pri obytnej zástavbe

3.2.5.2.1. Predstavuje plochy okrasnej a úžitkovej zelene záhrad, sadov a predzáhradok rodinných domov.

3.2.5.2.2. Prípustné je tu umiestnenie drobných stavieb a zariadení na spracovanie dopestovaných produktov, resp. na skladovanie náradia.

3.2.5.2.3. Za obmedzujúce podmienky využitia treba pokladať výstavbu oplotenia a drobných stavieb, garáže, kôlne, sklady potravín v páse pozdĺž sprievodnej - líniovej zelene pozdĺž vodného toku Slaný a bezmenných potokov.

3.2.5.2.4. Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, činností s rizikom havárie, zamorenia či likvidácie hodnotných porastov vysokej zelene.

3.2.5.3. Plochy vyhradenej zelene

3.2.5.3.1. Hlavnou funkciou plôch vyhradenej zelene sú plochy existujúceho cintorína a navrhovaného rozšírenia cintorína, vojenského cintorína a Petejovského cintorína.

3.2.5.3.2. Prípustné je umiestnenie súvisiacich zariadení občianskej vybavenosti dopravnej a technickej infraštruktúry (chodníky, výtoky vody, odpadové nádoby), skulpturálnej architektúry (hrobky, kaplnky) a doplnenie zelene podľa projektu sadových úprav.

- 3.2.5.3.3.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie hygienicky závadných či hlučných prevádzok, využívanie podzemnej vody na pitné účely.
- 3.2.5.4. Plochy sprievodnej – líniovej zelene**
- 3.2.5.4.1.** Sú určené pre zeleň prírodného charakteru pozdĺž komunikácií a vodných tokov s voľným prístupom. Ich rozširovanie vylepšuje stav zdravého životného prostredia obce a to revitalizáciou existujúcej a pre zakladanie novej zelene pozdĺž nových komunikácií.
- 3.2.5.4.2.** Prípustné je tu umiestnenie dopravnej a technickej infraštruktúry (chodníky) a výsadba pôvodných domácich druhov drevín pri úprave vodných tokov súvisiacich aj s protipovodňovou úpravou.
- 3.2.5.4.3.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, činností s rizikom havárie či zamorenia.
- 3.2.5.5. Plochy lesov**
- 3.2.5.5.1.** Hlavnou funkciou je funkcia hospodárska, ochranná a krajinotvorná.
- 3.2.5.5.2.** Prípustné je:
- umiestnenie turistických chodníkov a cykloturistických trás,
 - umiestnenie stavieb a trasovanie líniových sietí technickej infraštruktúry,
 - umiestnenie iných stavieb po príslušnom posúdení prípustnosti dopadov novej funkcie na funkciu hlavnú.
- 3.2.5.5.3.** Nepripustné sú:
- všetky ostatné funkcie a aktivity, nezlučiteľné s hlavnou funkciou lesa a krajinnej zelene,
 - nedodržiavanie platného lesohospodárskeho plánu.
- 3.2.6. Plochy poľnohospodárskej pôdy**
- 3.2.6.1.** Sú určené na rastlinnú veľkovýrobu ako orná pôda a trvalé trávne porasty.
- 3.2.6.2.** Prípustné je tu sezónne využitie trvalých trávnych porastov na rekreačné účely (pobytová lúka, hypodrom), sezónne ustajnenie oviec a dobytky, realizácia zúrodňovacích opatrení, vytváranie poľných ciest a dočasných skládok komodít súvisiacich s pestovaním plodín.
- 3.2.6.3.** Za vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať realizovanie činností vedúcich ku kontaminácii a degradácii pôdy, resp. činností na ktoré je potrebné mať súhlas s vyňatím z poľnohospodárskej pôdy.
- 3.2.7. Vodné plochy, plochy vodných tokov**
- 3.2.7.1.** Sú určené na vodohospodárske využitie (chov rýb, ochrana územia pred povodňami) a ekostabilizačnú funkciu.
- 3.2.7.2.** Prípustné je ich využitie na rekreačné účely, ekologickú, protipovodňovú ochranu a údržbu.
- 3.2.7.3.** Vylučujúce je realizácia akýchkoľvek stavieb nesúvisiacich s ekologickou a protipovodňovou ochranou a stavieb, ktoré nesúvisia s ich údržbou, (oplotenia a drobné stavby – garáže, kôlne, sklady potravín), náletová drevná vegetácia nízkej hodnoty.
- 3.3. Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia**
- 3.3.1.** Prestavbou a dostavbou v centrálnej časti obce vytvoriť podmienky pre doplnenie novej funkcie občianskej vybavenosti bez obmedzenia pôvodnej obytnej funkcie, zohľadniť výškové zónovanie existujúcej zástavby s dodržaním proporcionálneho stavebného objemu nových stavieb pri zohľadnení pôvodných tvaroslovných a výrazových prostriedkov.
- 3.3.2.** Pri dostavbe a prestavbe existujúcej zástavby dodržiavať terajšie uličné a stavebné čiary.
- 3.3.3.** Občiansku vybavenosť umiestňovať v obytnom území a zmiešanom území obce, ponechať pôvodnú parceláciu a dochovaný tradičný charakter zástavby.
- 3.3.4.** Pre skvalitnenie priestorov MŠ a ZŠ zabezpečiť rekonštrukciu obidvoch zariadení.
- 3.3.5.** Zrekonštruovať budovu kultúrneho domu a veľkú halu v obecnej budove Telovýchovnej jednoty.
- 3.3.6.** Zrekonštruovať budovu bývalého zdravotného strediska pre účely Penziónu , stanice rýchlej pomoci a lekárne.

- 3.3.7. Vybudovať priestory pri pohostinstve – vývarovni Polyfunkčný objekt s predajňou ako súčasť maloobchodnej siete, v južnej časti obce pod Areálom PD obchodnú vybavenosť a v lokalite Čopánka obchodnú vybavenosť so službami.
- 3.3.8. V rámci pohrebných služieb rozšíriť plochu cintorína.
- 3.3.9. V južnej časti obce vybudovať areál Služby motoristom.
- 3.3.10. Pre potreby obecného úradu zabezpečiť rekonštrukciu budovy OcÚ a hasičskej zbrojnice.
- 3.4. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia.**
- 3.4.1. Doprava a dopravné zariadenia** (vid'. Grafická časť - výkres číslo 2, 3a, 3b)
- 3.4.1.1. V prejazdnom úseku cesty I/15 chrániť územie pre jej úpravu na kategóriu B1-MZ 14/60
- 3.4.1.2. Pozdĺž cesty I/15 v prejazdnom úseku chrániť územie pre výstavbu obojstranného chodníka s min. šírkou 2,0m
- 3.4.1.3. V priebehu mimo zastavané územie cestu I/15 chrániť koridor pre jej úpravu na kategóriu C 11,5/80
- 3.4.1.4. Chrániť územie pre preložku trasy cesty I/15 v extravilánovom úseku, kde je trasa vedená v bezprostrednej blízkosti vodnej hladiny a kde znehodnocuje možnosti rekreačného využitia plôch alebo bráni rozvoju rekreačných aktivít
- 3.4.1.5. Chrániť územie pre homogenizáciu cesty II/556 v katastri obce a upraviť ju na kategóriu C 9,5/70.
- 3.4.1.6. Chrániť územie pre homogenizáciu cesty III/5575 v katastri obce a upraviť ju na kategóriu C 7,5/70.
- 3.4.1.7. Chrániť územie pre postupnú úpravu jestvujúcich obslužných prístupových komunikácií na kategóriu C3-MO 4,25/30 resp. MO 6,5/30, v chatovej zástavbe na kategórie C3-MOK 7,0/30, C3-MOK 3,75/30, a žiadať ich vybavenie výhybňami a pri slepom ukončení obratišťami v koncovej polohe.
- 3.4.1.8. Chrániť plochy pre stavby nových miestnych komunikácií v predstihu v nových lokalitách rodinných domov v kategórii C3-MO 7,5/40.
- 3.4.1.9. Chrániť plochy pre stavby nových miestnych komunikácií v predstihu v nových lokalitách rekreačných chát v kategórii C3-MOK 7,0/30, C3-MOK 3,75/30.
- 3.4.1.10. Chrániť plochu pre napojenie navrhovaného kompostoviska na cestu I/15 pomocou účelovej komunikácie v kategórii C3-MOK 3,75/30.
- 3.4.1.11. Chrániť komunikačné koridory v nových obytných lokalitách v dostatočnej šírke, tak aby okrem miestnej komunikácie v predpísanej šírke bol realizovaný aspoň jeden jednostranný chodník o šírke 2,0(1,5) m, odvodňovací systém a zelená plocha, v ktorej budú uložené všetky nové siete technickej infraštruktúry s preferenciou ich podzemného uloženia t.z. ponechať koridor medzi stavebnými parcelami v šírke 13,0m (min. 10,5m).
- 3.4.1.12. Žiadať zabezpečiť v rámci rekonštrukcií a výstavby nových miestnych komunikácií, chodníkov a voľných nástupných plôch súlad s ustanoveniami zákona o ochrane pred požiarmi dostatočné šírkové parametre príjazdových ciest, ich označenie a trvalé udržiavanie.
- 3.4.1.13. Chrániť plochu pre vybudovanie novej obojstrannej zástavky na južnom okraji zastavaného územia obce a zastávkových pruhov, zastávok verejnej autobusovej dopravy a tie vybaviť novými prístreškami.
- 3.4.1.14. Chrániť koridory pre dobudovanie siete peších komunikácií pri jestvujúcich MK.
- 3.4.1.15. Chrániť plochy pre dobudovanie parkovísk pri objektoch občianskeho vybavenia P 1 – P 18 v zastavanej časti obce a v navrhovaných lokalitách turizmu a cestovného ruchu s kapacitami zohľadňujúcimi sezónny nárast pasantských návštevníkov.
- 3.4.1.16. Žiadať aby navrhované spevnené plochy a parkoviská boli vybavené odlučovačmi ropných látok a zároveň prijať opatrenia na zdržanie zrážkových vôd pred vyústením do vodných tokov (retenčné nádrže, vsakovanie).
- 3.4.1.17. Žiadať zabezpečenie dimenzovania odstavňových plôch v obytnom území na stupeň motorizácie 1:3,5.

- 3.4.1.18. Žiadať zabezpečenie parkovacích a odstavných plôch vrátane garáží pre rodinné domy na vlastných pozemkoch, resp. ako súčasť lokalít rodinných domov v pomere 1:1.
- 3.4.1.19. Chrániť koridory pre dobudovanie cykloturistických trás.
- 3.4.2. **Vodné hospodárstvo** (vid'. Grafická časť - výkres číslo 2,3a,3b,4a,4b)
- 3.4.2.1. Chrániť územie pre rozšírenie verejného vodovodu a stavby VDJ:650 m³.
- 3.4.2.2. Chrániť územie pre rozšírenie verejnej kanalizácie a ČOV.
- 3.4.2.3. Zabezpečiť v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pred požiarmi v rámci verejného zásobovania obce vodou dostatočné množstva vody z rozvodných potrubí celoobecného vodovodu pre účely požiarnej ochrany a osadenie podzemných požiarnej hydrantov každých 80 – 120 m podľa požiadaviek požiarnej ochrany.
- 3.4.2.4. Chrániť územie pre vybudovanie záchytných priekop a úpravu rigolov, priekop a odvodňovacích kanálov.
- 3.4.2.5. Dodržať, aby dažďové a prívalové vody z územia boli odvedené rigolmi pozdĺž miestnych komunikácií.
- 3.4.2.6. Dodržať aby nové miestne komunikácie boli odvodnené cez uličné vpuste do dažďovej kanalizácie s vyústením do potokov.
- 3.4.2.7. Žiadať rešpektovať vodný zákon, ktorý vyžaduje zariadenia na zachytávanie plávajúcich látok u vôd z povrchového odtoku pred ich vypustením do povrchových vôd.
- 3.4.2.8. Žiadať aby úpravy tokov boli realizované na základe povolenia so súhlasom správcu tokov.
- 3.4.2.9. Dodržať, že podľa vodného zákona je na povrchových vodách nachádzajúcich sa v ochranných pásmach vodárenských zdrojov zakázaná plavba plavidiel so spaľovacími motormi.
- 3.4.2.10. Žiadať rešpektovanie Všeobecnej záväznej vyhlášky (VZV) Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 4/2005 zo dňa 5.5.2005, ktorou sa vyhlasujú vody vhodné na kúpanie a určujú povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb. Za vody vhodné na kúpanie v zmysle cit. VZV sú vyhlásené aj vody v lokalite Dobrá pláž.
- 3.4.2.11. V súlade s požiadavkami ŠZÚ Košice žiadať zabezpečenie vhodnú dezinfekciu vyčistených odpadových vôd vypúšťaných do recipientu, aby nedošlo k zhoršovaniu kvalitatívnych ukazovateľov vody vo VN Veľká Domaša (dezinfekcia je súčasťou technológie ČOV, ktorá bude riešená v stupni predprojektovej a projektovej dokumentácie (štúdia, DUR, DSP, RP).
- 3.4.2.12. Žiadať rešpektovanie, že katastrálne územie Turany nad Ondavou sa nachádza v ochrannom pásme III. stupňa vodárenského zdroja Ondava - Kučín
- 3.4.2.13. Žiadať rešpektovanie platnosť uznesenia vlády SR č. 263/1992, ktorým vláda vyjadrila súhlas s ponechaním územnej ochrany VN Veľká Domaša, ako výhľadového zdroja pre zásobovanie Východoslovenskej vodárenskej sústavy s postupnou realizáciou z tohto vyplývajúci ekologických opatrení, zameraných na ochranu kvality vody v nádrži.
- 3.4.2.14. Žiadať rešpektovanie, že v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 211/2005 Z.z. je tok Ondava v rkm 51,2 – 142,1 zaradený medzi vodárenské vodné toky.
- 3.4.2.15. Žiadať rešpektovanie neumiestňovania pevných objektov rekreačného charakteru na pozemkoch SVP š.p.
- 3.4.2.16. Žiadať rešpektovanie aby pevné objekty rekreačného charakteru v blízkosti VN Veľká Domaša boli umiestňované nad úroveň maximálnej prevádzkovej hladiny 163,50 m. n. m.
- 3.4.2.17. Žiadať rešpektovanie aby nad úroveň kóty koruny hrádze t.j. 165,00 m. n. m. boli umiestňované predovšetkým energetické zariadenia a náročné technické a technologické zariadenia súvisiace s prevádzkovaním areálov a vybavení, resp. takých zariadení, kde by mohlo dôjsť k značným ekonomickým škodám.
- 3.4.2.18. Žiadať rešpektovanie, že v súčasnej dobe je zakázané vedenie cyklotrás cez korunu hrádze vodnej nádrže.
- 3.4.3. **Energetika a energetické zariadenia** (vid'. Grafická časť - výkres číslo 2,3a,3b,5a,5b)
- 3.4.3.1. Chrániť koridory pre vedenie rozhodujúcich sietí zásobovania elektrickou energiou.

- 3.4.3.2. Chrániť plochy pre rekonštrukcie a výstavbu nových trafostaníc TS 5, TS 6, TS 7 a TS 8, TS 9 a realizovať výstavbu VN prípojk k nim.
- 3.4.3.3. Chrániť plochy pri výstavbe nových obytných lokalít obce pre realizáciu káblových elektrické rozvodov NN vedení v zemi s napojením z existujúcich a nových zdrojov elektrickej energie.
- 3.4.3.4. Chrániť koridory pre postupné nahrádzanie vzdušných elektrických NN vedení káblovými rozvodmi v zemi.
- 3.4.3.5. Chrániť koridory pre postupnú rekonštrukciu existujúceho verejného osvetlenia pri preferovaní uloženia jeho elektrických rozvodov v zemi a rovnako realizovať výstavbu nového osvetlenia v nových lokalitách rodinných a bytových domov, športu a rekreácie.
- 3.4.3.6. Chrániť koridory pre postupné rozšírenie STL plynovodov v zmysle zákona.
- 3.4.3.7. Zabezpečiť podporu a rozvoj netradičných zdrojov energie a tepla predovšetkým získaného spaľovaním biopalív.
- 3.4.3.8. Chrániť plochu pre realizáciu výstavby fotovoltaickej solárnej elektrárne.
- 3.4.4. **Telekomunikácie** (viď. Grafická časť - výkres číslo 5a)
- 3.4.4.1. Zabezpečiť podmienky na rozvoj globálnej infraštruktúry informačných systémov.
- 3.4.4.2. Vytvárať priestorové podmienky na vedenie rozhodujúcich telekomunikačných sietí.
- 3.4.4.3. Chrániť koridory pre rozšírenie telekomunikačnej siete metalickými a optickými káblami v jednotlivých lokalitách.
- 3.4.4.4. Žiadať, aby pri zabezpečovaní rozvoja nových obytných lokalít, podnikateľských činnosti a ostatných aktivít boli rezervované trasy pre následné uloženie telekomunikačných káblov od bodu napojenia až po rozvod v lokalitách s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN.
- 3.4.5. **Technické vybavenie územia** (viď. Grafická časť - výkres číslo 2,3a,3b,4a,4b,5a,5b)
Chrániť územie pre kompostovanie organického odpadu na lokalite južne od Areálu PD (viď. kapitola 3.2.3.3.1.), parkovísk P 1 – P 18 (viď kapitola 3.4.1.), pre rozšírenie ČOV (viď kapitola 3.4.2.), TS 4 – TS 9 (viď kapitola 3.4.3.).
- 3.5. **Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, vrátane plôch zelene**
- 3.5.1. **Ochrana kultúrohistorických hodnôt**
- 3.5.1.1. Pri akejkoľvek stavebnej činnosti v obci rešpektovať ustanovenia stavebného zákona a zákona o ochrane pamiatkového fondu a požiadavky príslušných orgánov štátnej správy.
- 3.5.1.2. Chrániť národnú kultúrnu pamiatku stavbu rímsko-katolícky kostol sv. Anny, ktorý je evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri kultúrnych pamiatok č. ÚZPF -10 402/0.
- 3.5.1.3. Chrániť a primerane zveľaďovať voľne stojace kaplnky a kríže na území obce, ako súčasť kultúrneho dedičstva obce.
- 3.5.2. **Ochrana a využívanie prírodných zdrojov**
- 3.5.2.1. Nové opravy a úpravy vodných tokov potrebné z dôvodu ochrany pred prívalovými vodami, prípadne z dôvodu podmývania a následných zosuvov brehov, realizovať ekologicky prijateľným spôsobom tak, aby bol v maximálnej miere zachovaný prírodný charakter toku, v extraviláne i bez zmeny jeho trasy.
- 3.5.2.2. Premostenia vodných tokov a priepustov pod komunikáciami realizovať tak, aby umožňovali potrebný prietok vody a zároveň i migráciu živočíchov.
- 3.5.2.3. Zabrániť neopodstatnenej likvidácii brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodných tokov, protieróznych terás a medzí. Chrániť rozptýlenú krajinnú zeleň a realizovať jej vhodnú dosadbu a výsadbu a adekvátny osev predovšetkým v erózne labilných lokalitách, na svahoch silne a extrémne ohrozených vodnou eróziou, na plochách s ekostabilizačnou funkciou a na plochách navrhovaných ako prvky územného systému ekologickej stability.

- 3.5.2.4.** Dbať o zachovanie a dopĺňanie chýbajúcej ostatnej krajinotvornej stromovej a krovitej vegetácie:
- na medziach,
 - pozdĺž poľných ciest, miestnych komunikácií a ciest v extraviláne,
 - v rámci veľkoblokových poľnohospodárskych štruktúr (okrem iného tiež z dôvodu obmedzenia veternej a vodnej erózie, vytvorenia migračných biokoridorov, úkrytových možností pre biotu).
- 3.5.2.5.** Vykonať protierózne opatrenia na poľnohospodárskej pôde, najmä na ornej pôde so sklonom nad 7°, a to formou výsadby krovín a drevín v zasakovacích pasoch. Plochy so sklonom 7° – 15° je vhodné previesť do trvalých trávnych porastov a plochy so sklonom viac ako 15° je vhodné zalesniť a previesť do lesného fondu.
- 3.5.2.6.** Reštrukturalizovať nevyužívané lúčnopasienkové systémy v štruktúre otvorenej krajiny.
- 3.5.2.7.** Zásahy do lesných spoločenstiev vykonávať v súlade s lesným hospodárskym plánom.
- 3.5.2.8.** V záujme minimalizácie pôdnej erózie vykonávať údržbu lesných ciest a zväžnic, formou vodozdržných opatrení.
- 3.5.2.9.** Zalesňovať neproduktívne a nevyužiteľné poľnohospodárske pozemky a pri zalesňovaní využívať pôvodné domáce druhy drevín.
- 3.5.2.10.** Zabezpečiť v potencionálne možnom zosuvnom území nachádzajúcim sa predovšetkým v južnej a východnej časti obce:
- 3.5.2.10.1.** IGHP územia a stabilitného posúdenia svahov,
 - 3.5.2.10.2.** geologicko-statický posudok pre umiestňovanie stavieb ako podklad k vydávaniu územných rozhodnutí príslušným stavebným úradom,
- 3.5.3. Ochrana prírody a tvorba krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, vrátane plôch zelene**
- 3.5.3.1.** Plochy vymedzené ako prvky ÚSES a ako významné ekostabilizačné prvky považovať za funkčné plochy v územnom pláne – plochy s ekostabilizačnou funkciou
- 3.5.3.2.** Nezasahovať do plôch nadregionálnych, regionálnych a miestnych prvkov ÚSES takými aktivitami /ktorých realizáciu nie je možné vyznačiť v územnom pláne/, ktoré by znížili ich funkčnosť ako prvkov ÚSES.
- 3.5.3.3.** V úseku toku Ondavy a v širšom okolí tohto úseku, ktorý je navrhovaný za navrhované územie európskeho významu nerealizovať žiadnu novú výstavbu a ani iné činnosti priamo zasahujúce to toku a zamokrených lúk pozdĺž toku.
- 3.5.3.4.** Cez plochy prvkov ÚSES je prípustné viesť líniové stavby technickej infraštruktúry.
- 3.5.3.5.** Zabezpečiť súčasný prírodný resp. prírode blízky charakter prvku ÚSES / ekostabilizačnej plochy, činnosťami bežného obhospodarovania
- 3.5.3.6.** Na funkčných plochách situovaných v nadväznosti na VN Veľká Domaša realizovať stavby a aktivity tak, aby neprišlo k plošnému odstráneniu stromovitej vegetácie z brehovej a sprievodnej zelene a nebol poškodený systém vodného režimu aluviálnych lúk a mokradí
- 3.5.3.7.** V rámci hydrického biokoridoru je možné vytvárať malé vodné plochy prírodného charakteru.
- 3.5.3.8.** V maximálnej miere zachovať krajinotvornú nelesnú drevinovú vegetáciu vytvárajúcu enklávy a refúgiá v rámci intenzívne obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy.
- 3.5.3.9.** Cez plochy prvkov ÚSES je prípustné viesť líniové stavby technickej infraštruktúry.
- 3.5.3.10.** Doplniť chýbajúcu ostatnú krajinotvornú stromovú a krovitú vegetáciu: na medziach, pozdĺž poľných ciest, miestnych a štátnych komunikácií v extraviláne, v rámci veľkoblokových poľnohospodárskych štruktúr (okrem iného tiež z dôvodu obmedzenia veternej a vodnej erózie, vytvorenia migračných biokoridorov, úkrytových možností pre živočíchy).
- 3.5.3.11.** Zabezpečiť priebežnú starostlivosť a skvalitňovať druhovú skladbu zelene na existujúcich plochách zelene. Na riešených funkčných plochách verejnej zelene a vyhradenej zelene realizovať výsadby spravidla podľa projektu sadových úprav
- 3.5.3.12.** Zabezpečovať zväčšovanie výmery plôch vnútrošidelnej stromovitej zelene v rámci vnútornej štruktúry funkčných plôch občianskej vybavenosti, služieb, rekreácie a športu.

3.6. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

3.6.1. Zložky životného prostredia

3.6.1.1. Venovať zvýšenú pozornosť eróziou najviac postihnutým orným pôdam na svahoch, ktoré nemožno súčasnou mechanizáciou obrábať po vrstevnici, zabezpečiť správnu rekultiváciu pozemkov, pri ktorej sa neodstráni pôdochranná zeleň a agrotechnické opatrenia zamerať na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v súlade s prírodnými podmienkami

3.6.1.2. Zalesňovať neproduktívne a nevyužitelné poľnohospodárske pozemky a pri zalesňovaní využívať pôvodné domáce druhy drevín.

3.6.1.3. Postupným vymiestňovaním spaľovania fosílnych palív v lokálnych kúreniskách a ich nahradzovaním plynovými kotolňami a s prechodom na biopalivá pri zabezpečovaní tepla a realizáciou miestnych komunikácií s bezprašným povrchom prispievať k zlepšeniu kvality ovzdušia.

3.6.1.4. Pri umiestňovaní jednotlivých aktivít rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma, prípustné hlukové intenzity z cestnej dopravy a iných zdrojov s realizáciou opatrení na ich elimináciu.

3.6.2. Odpadové hospodárstvo

3.6.2.1. Nakladanie s odpadmi na území obce riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom integrovaného manažmentu odpadového hospodárstva Prešovského kraja.

3.6.2.2. Zabezpečiť aktualizáciu Programu odpadového hospodárstva obce.

3.6.2.3. Zabezpečiť spracovanie projektovej dokumentácie na uzatvorenie a dlhodobé monitorovanie dvoch divokých skládok TKO.

3.6.2.4. Obec až do doby realizácie verejnej splaškovej kanalizácie bude zabezpečovať podmienky na vyprázdňovanie obsahu domových žump v obci v zmysle zákona o verejných vodovodoch a kanalizáciách.

3.6.2.5. Zvýšiť podiel zhodnocovania a znížiť podiel zneškodňovania odpadov uprednostňovaním jeho materiálového zhodnotenia pred energetickým s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení.

3.6.2.6. V súlade so zákonom o odpadoch zneškodňovať biologicky rozložiteľný odpad na kompostovisku v lokalite južne od Areálu PD.

3.6.2.7. Komunálny odpad po vyseparovaní zhodnotiteľných zložiek odpadu aj naďalej prostredníctvom špecializovanej firmy vyvážať na riadenú skládku.

3.6.3. Protipovodňová ochrana

3.6.3.1. Postupne komplexne regulovať a revitalizovať s protipovodňovými opatreniami Slaný potok po vtok do VN Domaša a bezmenný ľavostranný prítok Ondavy so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu zastavaných častí obce pred povodňami.

3.6.3.2. Zlepšovať vodohospodárske pomery na území obce na týchto tokoch zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha s cieľom zachytávať povodňové prietoky a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu.

3.6.3.3. Zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastaveného územia obce a ochranu pred veľkými prietokmi.

3.6.3.4. Do doby realizácie protizáplavových opatrení na Q_{100} ročné na potoku Slaný a bezmenných ľavostranných prítokov Ondavy v jeho inundačnom území okrem ekologických stavieb a sietí stavieb technickej infraštruktúry nerealizovať žiadnu výstavbu.

3.6.3.5. Zabezpečiť ochranu východnej časti zastavaného územia obce a juhovýchodnej časti lokality Čopánka pred povrchovými vodami.

3.6.3.6. Zabezpečiť ochranu navrhovaných lokalít rekreácie, turizmu a cestovného ruchu v blízkosti vodných tokov pred prietokmi Q_{50} ročnej vody umiestnením RCH nad hladinu Q_{50} .

3.7. Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce Turany nad Ondavou je vymedzené pôvodnou a novou hranicou zastavaného územia, ktorej podrobný priebeh je špecifikovaný v kapitole 2.13.3. textovej časti územného plánu obce a zobrazený vo výkrese číslo 3 jeho grafickej časti.

3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

3.8.1. Ochranné pásma

3.8.1.1. Ochranné a bezpečnostné pásma jednotlivých trás dopravného a technického vybavenia územia, ktoré sú vymedzené v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi.

3.8.1.2. Ochranné pásmo cintorína k okraju súvislej bytovej zástavby je 50 m od oplotenia, v ktorom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy podľa zákona o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona o živnostenskom podnikaní.

3.8.1.3. Ochranné pásma vodných tokov, kde môže správca vodného toku v zmysle ustanovení zákona o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) pozdĺž oboch brehov vodných tokov užívať pobrežné pozemky:

- a) v šírke 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom toku Ondava,
- b) v šírke 5 m od brehovej čiary ostatných potokov v obci.

3.8.1.4. Pásmo hygienickej ochrany areálu výroby, skladov a skládok - Technické prevádzky, údržba je v šírke 50 m a fotovoltaickej elektrárne je stanovené v šírke 20 m od oplotenia

3.8.1.5. Pásmo hygienickej ochrany jestvujúceho Areálu PD je v šírke 100 m od oplotenia areálu, ktoré limituje početný stav chovu pri neurčení druhu hospodárskych zvierat ustajnených na jeho ploche.

3.8.1.6. Ochranné pásmo (OP) III. stupňa vodného zdroja Ondava - Kučín stanovené rozhodnutím bývalého VSL KNV Košice č. 498/81/82 zo dňa 25.1.1982.

3.8.1.7. Rešpektovať platnosť uznesenia vlády SR č. 263/1992, ktorým vláda vyjadrila súhlas s ponechaním územnej ochrany vodnej nádrže Veľká Domaša, ako výhľadového zdroja pre zásobovanie Východoslovenskej vodárenskej sústavy s postupnou realizáciou z tohto vyplývajúcich ekologických opatrení, zameraných na ochranu kvality vody v nádrži.

3.8.1.8. Pevné objekty rekreačného charakteru v blízkosti VN Veľká Domaša umiestňovať nad úroveň maximálnej retenčnej hladiny 163,50 m.n.m.

3.8.1.9. Nad úroveň kóty koruny hrádze t.j. 165,00 m.n.m. umiestňovať predovšetkým energetické zariadenia a náročné technické a technologické zariadenia súvisiace s prevádzkovaním areálov a vybavení, resp. takých zariadení, kde by mohlo dôjsť k značným ekonomickým škodám.

3.8.1.10. Neumiestňovať pevné objekty rekreačného charakteru na pozemkoch SVP š.p.

3.8.2. Chránené územia prírody a krajiny

V katastrálnom území obce Turany nad Ondavou sa nenachádzajú žiadne osobitne chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Pre celé katastrálne územie platí t.č. 1.stupeň územnej ochrany.

Podľa údajov ŠOP SR je pripravený návrh navrhovaného územia európskeho významu (tzv. etapa B) SKUEV 0758 Ondava na ochranu biotopov európskeho významu.

3.8.3. Chránené pamiatkové územia

3.8.3.1. Plochu historického jadra obce, ktoré má stredoveký pôvod je potrebné považovať za územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku.

3.8.3.2. Plocha obce Petejovce zaniknutej výstavbou vodného diela Veľká Domaša je územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia novoveku.

3.8.3.1. Plocha stavby, ktorá je evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu:
- Rímsko-katolícky kostol sv. Anny – č. ÚZPF-10402/0.

3.8.3.2. Plochy voľne stojacích kaplniek a krížov na území obce, ktoré je potrebné považovať za súčasť kultúrneho dedičstva obce.

- 3.9. Plochy na verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a scel'ovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny**
- 3.9.1. Plochy verejnej občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry**
- 3.9.1.1. PVS 1** Plocha na umiestnenie Multifunkčného ihriska pri ZŠ.
- 3.9.1.2. PVS 2** Plocha na umiestnenie Viacúčelového športového areálu.
- 3.9.1.3. PVS 3** Plocha na umiestnenie rozšírenia cintorína.
- 3.9.2. Plochy verejnej dopravy a verejného technického vybavenia**
- 3.9.2.1. Plochy dopravy a dopravných zariadení**
- 3.9.2.1.1. PVS 4** Plochy pre úpravu cesty I/15 na kategóriu C 11,5/80 mimo hraníc zastavaného územia obce.
- 3.9.2.1.2. PVS 5** Plocha pre úpravu cesty I/15 v zastavanej časti obce na kategóriu B1–MZ 14/60 .
- 3.9.2.1.3. PVS 6** Plochy pre úpravy jestvujúcich MK na kategórie C3-MO 7,5/40, C3-MO 6,5/30, C3-MO 4,25/30 v obci a na kategórie C3-MOK 7/40 a C3-MOK 3,75/30 v jestvujúcej lokalite rekreačných chát.
- 3.9.2.1.4. PVS 7** Plocha pre výstavbu účelovej komunikácie ku kompostovisku v kategórii MOK 3,75/30.
- 3.9.2.1.5. PVS 8** Plochy pre umiestnenie nových miestnych komunikácií v novonavrhovanej lokalite rodinných domov v kategórii C3–MO 7,5/40, vrátane chodníkov a zelených pásov.
- 3.9.2.1.6. PVS 9** Plochy pre umiestnenie nových miestnych komunikácií v novonavrhovaných lokalitách rekreačných chát v kategórii C3–MOK 7,0/30, C3-MOK 3,75/30
- 3.9.2.1.7. PVS 10** Plochy na umiestnenie peších chodníkov pozdĺž cesty I/15 v zastavaných častiach obce .
- 3.9.2.1.8. PVS 11** Plochy na umiestnenie peších chodníkov pozdĺž jestvujúcich miestnych komunikácií.
- 3.9.2.1.9. PVS 12** Plochy na umiestnenie verejných parkovísk P 1 – P 18.
- 3.9.2.1.10. PVS 13** Plochy na umiestnenie novej obojstrannej zastávky na južnom okraji zastavaného územia obce a zastávkových pruhov, zastávok verejnej autobusovej dopravy.
- 3.9.2.2. Plochy vodného hospodárstva**
- 3.9.2.2.1. PVS 14** Plochy na umiestnenie stavieb rozšírenia verejného vodovodu a stavby vodojemu VDJ:650 m³ .
- 3.9.2.2.2. PVS 15** Plochy na umiestnenie stavieb rozšírenia verejnej kanalizácie.
- 3.9.2.2.3. PVS 16** Plochu na umiestnenie stavby rozšírenia ČOV.
- 3.9.2.3. Plochy energetiky a energetických zariadení**
- 3.9.2.3.1. PVS 17** Plochy na umiestnenie nových trafostaníc TS 5, TS 6, TS 7 a TS 8, TS 9 a VN prípojok k nim.
- 3.9.2.3.2. PVS 18** Plochy na umiestnenie NN vedenia káblových rozvodov v zemi s napojením z jestvujúcich a nových zdrojov elektrickej energie.
- 3.9.2.3.3. PVS 19** Plochy na umiestnenie verejného osvetlenia v nových lokalitách rodinných domov, športu a rekreácie.
- 3.9.2.3.4. PVS 20** Plochy na rozšírenie STL plynovodov.
- 3.9.2.4. Plochy telekomunikácií**
- 3.9.2.4.1. PVS 21** Plochy na umiestnenie prípojných metalických a optických káblov pre jednotlivé lokality v súbehu s trasami vedení sekundárnej NN siete v obci.
- 3.9.3. Plochy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia**
- 3.9.3.1. PVS 22** Plochy na umiestnenie regulácií a úprav potoka Slaný a bezmenných potokov.
- 3.9.3.2. PVS 23** Plochy na umiestnenie ochrany vo východnej časti zastavaného územia obce a v juhovýchodnej časti lokality Čopánka pred povrchovými vodami.
- 3.9.3.3. PVS 24** Plocha na kompostovanie organického odpadu južne od areálu PD.

- 3.10. Určenie časti obce, na ktoré je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny**
Riešenie územného plánu obce neurčuje žiadne územie, pre ktoré je potrebné obstarat' územný plán zóny.
- 3.10.1.** Formou urbanistických štúdií je potrebné riešiť:
- lokalitu rodinných domov L 1
 - lokality rekreácie, športu, turizmu a cestovného ruchu
- 3.11. Zoznam verejnoprospesných stavieb**
- 3.11.1. Stavby verejnej občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry**
- 3.11.1.1. VS 1** Stavba Multifunkčného ihriska pri ZŠ.
- 3.11.1.2. VS 2** Stavba Viacúčelového športového areálu.
- 3.11.1.3. VS 3** Stavba rozšírenia cintorína
- 3.11.2. Stavby verejnej dopravy a verejného technického vybavenia**
- 3.11.2.1. Stavby dopravy a dopravných zariadení**
- 3.11.2.1.1. VS 4** Stavba pre úpravu cesty I/15 na kategóriu C 11,5/80 mimo hraníc zastavaného územia obce.
- 3.11.2.1.2. VS 5** Stavba pre úpravu cesty I/15 v zastavanej časti obce na kategóriu B1–MZ 14/60 .
- 3.11.2.1.3. VS 6** Stavby úpravy jestvujúcich MK na kategórie C3–MO 7,5/40, C3–MO 6,5/30, C3–MO 4,25/30 v obci a na kategórie C3–MOK 7/40 a C3–MOK 3,75/30 v jestvujúcej lokalite rekreačných chát.
- 3.11.2.1.4. VS 7** Stavba účelovej komunikácie ku kompostovisku v kategórii MOK 3,75/30.
- 3.11.2.1.5. VS 8** Stavba nových miestnych komunikácií v novonavrhovanej lokalite rodinných domov v kategórii C3–MO 7,5/40, vrátane chodníkov a zelených pásov.
- 3.11.2.1.6. VS 9** Stavby nových miestnych komunikácií v novonavrhovaných lokalitách rekreačných chát v kategórii C3–MOK 7,0/30, C3–MOK 3,75/30.
- 3.11.2.1.7. VS 10** Stavby peších chodníkov pozdĺž cesty I/15 v zastavaných častiach obce .
- 3.11.2.1.8. VS 11** Stavby peších chodníkov pozdĺž jestvujúcich miestnych komunikácií.
- 3.11.2.1.9. VS 12** Stavby verejných parkovísk P 1 – P 18.
- 3.11.2.1.10. VS 13** Stavby novej obojstrannej zastávky na južnom okraji zastavaného územia obce a zastávkových pruhov, zastávok verejnej autobusovej dopravy.
- 3.11.2.2. Stavby vodného hospodárstva**
- 3.11.2.2.1. VS 14** Stavby rozšírenia verejného vodovodu a stavba vodojemu VDJ:650 m³ .
- 3.11.2.2.2. VS 15** Stavby rozšírenia verejnej kanalizácie.
- 3.11.2.2.3. VS 16** Stavba rozšírenia ČOV.
- 3.11.2.3. Stavby energetiky a energetických zariadení**
- 3.11.2.3.1. VS 17** Stavby nových trafostaníc TS 5, TS 6, TS 7 a TS 8, TS 9 a VN prípojok k nim.
- 3.11.2.3.2. VS 18** Stavby trás NN vedenia káblových rozvodov v zemi s napojením z jestvujúcich a nových zdrojov elektrickej energie.
- 3.11.2.3.3. VS 19** Stavby verejného osvetlenia v nových lokalitách rodinných domov, športu, rekreácie.
- 3.11.2.3.4. VS 20** Stavby rozšírenia STL plynovodov.
- 3.11.2.4. Stavby telekomunikácií**
- 3.11.2.4.1. VS 21** Stavby prípojných metalických a optických káblov pre jednotlivé lokality v súbehu s trasami vedení sekundárnej NN siete v obci.
- 3.11.3. Stavby v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia**
- 3.11.3.1. VS 22** Stavby regulácií a úprav potoka Slaný a bezmenných potokov.
- 3.11.3.2. VS 23** Stavby ochrany vo východnej časti zastavaného územia obce a v juhovýchodnej časti lokality Čopánka pred povrchovými vodami.
- 3.11.3.3. VS 24** Stavba na kompostovanie organického odpadu južne od areálu PD.

Zoznam verejnoprospešných stavieb (viď grafická časť – výkresy číslo 2 až 6).

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa ustanovení zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.